ခုဒ္ဒကနိကာယ်

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - ရတနစင်္ကမနကဏ္ဍ
၂ - သုမေဓပတ္ထနာကထာ
၃ - ဒီပင်္ကရာဗုဒ္ဓဝင်
၄ - ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဝင်
၅ - မင်္ဂလဗုဒ္ဓဝင်
၆ - သုမနဗုဒ္ဓဝင်
၇ - ရေဝတဗုဒ္ဓဝင်
၈ - သောဘိတဗုဒ္ဓဝင်
၉ - အနောမဒဿီဗုဒ္ဓဝင်
၁၀ - ပဒုမဗုဒ္ဓဝင်
၁၁ - နာရဒဗုဒ္ဓဝင်
၁၂ - ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဝင်
၁၃ - သုမေဓဗုဒ္ဓဝင်
၁၄ - သုဇာတဗုဒ္ဓဝင်
၁၅ - ပိယဒဿီဗုဒ္ဓဝင်
၁၆ - အတ္ထဒဿီဗုဒ္ဓဝင်
၁၇ - ဓမ္မဒဿီဗုဒ္ဓဝင်
၁၈ - သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်
၁၉ - တိဿဗုဒ္ဓဝင်
၂၀ - ဖုဿဗုဒ္ဓဝင်
၂၁ - ဝိပဿီဗုဒ္ဓဝင်
၂၂ - သိခီဗုဒ္ဓဝင်
၂၃ - ဝေဿဘူဗုဒ္ဓဝင်
၂၄ - ကကုသန္ဓဗုဒ္ဓဝင်
၂၅ - ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဝင်
၂၆ - ကဿပဗုဒ္ဓဝင်
၂၇ - ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင်
၂၈ - ဗုဒ္ဓပကိဏ္ဏကကဏ္ဍ (အဆူဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ဖြစ်တော်စဉ်အပိုင်း)
၂၉ - ဓာတုဘာဇနီယကထာ (ဓာတ်တော်ခွဲဝေခန်း)

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ ပြီး၏။

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - ရတနစင်္ကမနကဏ္ဍ

၁။ လောကကို အစိုးရသော သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ကိုယ်တော်ထက် လွန်မြတ်သူ ရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီလျက် (မြတ်စွာဘုရား) ပညာမျက်စိ၌ (ကိလေသာ)မြူ နည်းပါးသော သဘောရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ဤလောက၌ ထင်ရှားရှိပါကုန်၏၊ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းကို သနားတော်မူပါ၊ တရားကို ဟောတော်မူပါဟု တောင်းပန်လေ၏။

၂။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ', အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အလင်းရောင်ကို ဆောင်တော်မူသော အဆုံးစွန်သော ကိုယ်တော်ကို ဆောင်တော်မူသော ပြိုင်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော မြတ်စွာဘုရားအား သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ သနားခြင်းသည် ဖြစ်တော်မူလေ၏။ (ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ အကြံ ဖြစ်တော်မူလေ၏)။

၃။ နတ်နှင့်တကွသော ဤလူတို့သည် "လူတို့ထက် မြတ်သော ဤမြတ်စွာဘုရားကား အဘယ်သို့ သဘော ရှိလေသနည်း၊ လူတို့၏ အစီးအပွါးကို ဖြစ်စေတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးစွမ်းအား သည် လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တမဂ် ပညာစွမ်းအားသည် လည်းကောင်း အဘယ်သို့ သဘောရှိလေ သနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (ဒသဗလဉာဏ်တော်) စွမ်းအားသည် အဘယ်သို့ သဘောရှိလေသနည်း" ဟု မသိနိုင်ကြကုန်။

၄။ နတ်နှင့်တကွသော ဤလူတို့သည် "လူတို့ထက် မြတ်သော ဤမြတ်စွာဘုရားကား ဤသို့ သဘောရှိပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးစွမ်းအားသည် လည်းကောင်း၊ ပညာစွမ်းအားသည် လည်း ကောင်း ဤသို့ သဘောရှိပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ (ဒသဗလဉာဏ်တော်) စွမ်းအားသည် ဤသို့ သဘော ရှိပေ၏' ဟု မသိနိုင်ကြကုန်။

၅။ ထို့ကြောင့် ငါ (ဘုရား) သည် ဘုရားရှင်တို့၏ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော စွမ်းအားကို ယခု ပြပေအံ့၊ ကောင်းကင်၌ ရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော စင်္ကြံကို ဖန်ဆင်းပေအံ့ (ဟု အကြံအစည် ဖြစ်၏)။

၆။ (မြတ်စွာဘုရား ကြံစည်တော်မူသော အခါ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာ၌ နေကြကုန်သော) ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ယာမာနတ်, တုသိတာနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ နိမ္မာနရတိနတ်တို့သည် လည်း ကောင်း၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း အလွန် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ တစ်ခဲနက် ကြွေးကြော်သံကို ပြုကြလေကုန်၏။

၇။ (မြတ်စွာဘုရားသည်) နတ်ပြည်နှင့် တကွသော မြေပြင် (လူ့ပြည်)ကို လည်းကောင်း၊ အောက်၌ တည်ရာ မရှိသော များစွာသော လောကန္တရိက်ငရဲတို့ကို လည်းကောင်း ထွန်းလင်းစေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ထူထဲသော အမိုက်မှောင်သည်လည်း ကွယ်ပျောက်လေ၏၊ (နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည်) အံ့ဩဖွယ် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို မြင်၍ (အလွန်ဝမ်းမြောက်ကြလေကုန်၏)။

၈။ နတ်, ဂန္ဓဗ္ဗ, လူ, ရက္ခိုသ်တို့နှင့်တကွသော ဤလူ့ပြည်၌ လည်းကောင်း၊ အခြားနတ်ပြည်, ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ လည်းကောင်း ဤနှစ်ပါးစုံသော လောက၌ အောက်, အထက်, ဖီလာအားဖြင့် ပျံ့နှံ့လျက် မြင့်မြတ်ပြန့်ပြောသော အလင်းရောင်သည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

၉။ သတ္တဝါ အားလုံးတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မိမိထက် လွန်မြတ်သူ ရှိတော်မမူသော သတ္တဝါတို့ ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သော နတ်လူတို့၏ အပူဇော်ခံ ဖြစ်တော်မူသော တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားတော်မူသော အရာမကသော ဘုန်းကံတို့ကြောင့် ဖြစ်သော လက္ခဏာရှိတော် မူသော အကြင် မြတ်စွာဘုရား သည် ပွင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အံ့သြဖွယ် တန်ခိုး ပြာဋိဟာကို ပြတော်မူ၏။

၁၀။ ထိုအခါ စကြာ့ငါးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ထို မြတ်စွာဘုရား သည် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆင်ခြင်တော် မူပြီးလျှင် အလုံးစုံ ရတနာတို့ဖြင့် စီမံအပ်သော ကောင်းစွာ ပြီးမြောက်ပြီး ဖြစ်သော စင်္ကြံကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။

၁၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယ၊ အာဒေသနာပါဋိဟာရိယ၊ အနုသာသနီပါဋိဟာရိယ”[၁] ဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာ သုံးမျိုး၌ လေ့လာပြီး ဖြစ်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံ ရတနာတို့ ဖြင့် စီမံအပ်သော ကောင်းစွာ ပြီးမြောက်ပြီး ဖြစ်သော စင်္ကြံကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။

၁၂။ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ မြင်းမိုရ်တောင်မြတ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း တည်ရှိသော တိုင်တို့ ကဲ့သို့ ပြု၍ ထိုတိုင်တို့၏ အထက်၌ ရတနာတို့ဖြင့် စီမံအပ်သော စင်္ကြံကို ဖန်ဆင်း၍ ပြတော်မူ၏။

၁၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် လောကဓာတ် တစ်သောင်းကို လွန်၍ စင်္ကြံကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏၊ ရတနာ ဖြင့် စီမံအပ်သော စင်္ကြံ၏ နံပါးနှစ်ဖက်၌ (ပိုင်းခြားအပ်သော မြေအပြင်သည်) အလုံးစုံ ရွှေဖြင့် ပြီး၏။

၁၄။ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် စီမံအပ်သော ထုတ်လျှောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုထုတ်လျှောက်တို့ အား လျော်ကုန်သော ရွှေဖြင့် စီမံသော ပျဉ်ချပ်အမိုးတို့ကို လည်းကောင်း၊ စင်္ကြံ၏ နံပါးနှစ်ဖက်တို့၌ အလုံးစုံ ရွှေဖြင့် စီမံသော ပွတ်တိုင်တို့ကို လည်းကောင်း ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်၏။

၁၅။ ပတ္တမြား, ပုလဲ, သဲတို့ဖြင့် ပြွမ်းလျက် ဖန်ဆင်းထားသော ရတနာစင်္ကြံသည် ‘တက်သစ်သော နေမင်းကဲ့သို့’ အရပ်မျက်နှာ အားလုံးတို့ကို ထွန်းလင်းစေ၏။

၁၆။ ထိုစင်္ကြံ၌ ခိုင်ခံ့သော ဝီရိယ ရှိတော်မူသော သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာမြတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အထူး တင့်တယ်တော်မူ သည် ဖြစ်၍ ရတနာစင်္ကြံ၌ စင်္ကြံကြွတော်မူ၏။

၁၇။ စည်းဝေး ရောက်လာကုန်သော နတ်အားလုံးတို့သည် မန္ဒာရဝနတ်ပန်းကို လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာပန်းကို လည်းကောင်း၊ ပင်လယ်ကသစ်ပန်းကို လည်းကောင်း ရတနာစင်္ကြံ၌ ကြဲဖြန့်ပူဇော်ကုန် ၏။

၁၈။ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ ရှိသော နတ်အပေါင်းတို့သည် အလွန်ဝမ်းမြောက် ကုန်လျက် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကုန်၏၊ နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ရှိခိုးတုပ်ဝပ်ကြကုန်၏။

၁၉။ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ယာမာနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ တုသိတာနတ်တို့ သည် လည်းကောင်း၊ နိမ္မာနရတိနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်တို့သည် လည်း ကောင်း တက်ကြွသော ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ လောက၏ရှေ့သွားဖြစ်သော မြတ်စွာ ဘုရားကို ဖူးမြင်ကြကုန်၏။

၂၀။ နတ်, ဂန္ဓဗ္ဗ, လူ, ရက္ခိုသ်တို့နှင့် တကွသော နဂါး, ဂဠုန်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ကိန္နရာတို့သည် လည်းကောင်း ‘ကောင်းကင်၌ တက်သစ်သော လပြည့်ဝန်းကို မြင်ကြ ရသကဲ့သို့’ လောက၏ အစီးအပွါးကို အစဉ် စောင့်ရှောက်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကြရကုန်၏။

၂၁။ အလွန် စင်ကြယ်ဖြူဖွေးသော အဝတ်ကို ဝတ်ကုန်သော အာဘဿရပြဟ္မာတို့သည် လည်း ကောင်း၊ သုဘကိဏှပြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ပြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း၊ အကနိဋ္ဌ ပြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း လက်အုပ်ချီကုန်လျက် ရပ်တည်နေကုန်၏။

၂၂။ ထိုအခါ အဆင်းငါးမျိုးရှိသော မန္ဒာရဝနတ်ပန်းကို စန္ဒကူးမှုန့်ဖြင့် ရောလျက် ကြဲကုန်ပြီးလျှင် ကောင်းကင်၌ အဝတ်ပုဆိုးတို့ကိုလည်း ဝှေ့ရမ်းကြကုန်၍ "လောက၏ အစီးအပွါးကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် သြော် အံ့သြဖွယ်ရှိပါပေစွ" ဟု ချီးကျူးကြကုန်၏။

၂၃။ အသျှင်ဘုရားသည် သတ္တဝါတို့၏ ဆရာလည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ မှန်ကင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ တံခွန်သဖွယ်လည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ယဇ်တိုင်သဖွယ်လည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ကိုးကွယ်ရာလည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ထောက်တည်ရာလည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ဆီမီးတန်ဆောင်သဖွယ်လည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် အမြတ်ဆုံးလည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။

၂၄။ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ တန်ခိုးကြီးသော နတ်ပြဟ္မာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ခြံရံကြကုန်လျက် နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ရှိခိုးကြကုန်၏။

၂၅။ နတ်သားတို့သည် လည်းကောင်း၊ နတ်သမီးတို့သည် လည်းကောင်း ကြည်ညိုကြကုန် နှစ်သက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အဆင်းငါးမျိုးရှိသော ပန်းတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ကြကုန်၏။

၂၆။ နတ်အပေါင်းတို့သည် ကြည်ညိုနှစ်သက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည် ဖြစ်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကြရကုန်၏၊ အဆင်းငါးမျိုးရှိသော ပန်းတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ကြရကုန်၏။

၂၇။ လောက၌ မဖြစ်စဖူး ဖြစ်သော ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းသည် သြော် အံ့သြဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ ငါသည် ရှေးက မဖြစ်ဖူးသော ဤသို့ သဘောရှိသော အံ့သြဖွယ် ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းကို တွေ့မြင်ရပေပြီဟု နတ်တို့ မြွက်ဆိုကုန်၏။

၂၈။ ထိုနတ်တို့သည် မိမိ, မိမိတို့ဘုံဗိမာန်၌ နေထိုင်ကုန်လျက်ပင် ကောင်းကင်၌ အံ့သြဖွယ် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို တွေ့မြင်ကြရခြင်းကြောင့် အလွန်အကျူး ရွှင်မြူးခြင်းဖြင့် ရွှင်မြူးကြကုန်၏။

၂၉။ ကောင်းကင်၌ တည်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ မြေ၌တည်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကျူတော, ဝါးတောနှင့် လမ်းခရီး၌ နေသော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးကြကုန်၏။

၃၀။ အသက်ရှည်ကုန်, ဘုန်းကြီးကုန်, တန်ခိုးကြီးကုန်သော နဂါးတို့သည်လည်း ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပူဇော်ကြကုန်၏။

၃၁။ (နတ်တို့သည်) ကောင်းကင်၌ အံ့သြဖွယ်ရာ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို တွေ့မြင်ကြရကုန်၍ လေတို့သွားရာ ကောင်းကင်ပြင်၌ နတ်ကချေသည် အပေါင်းတို့ကို ကကြစေကုန်လျက် နတ်စည်တို့ကို တီးကုန်၏။

၃၂။ ကောင်းကင်၌ အံ့သြဖွယ်ရာ တန်ခိုးပြာဋိဟာကို တွေ့မြင်ကြရကုန်၍ ခရုသင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ထက်စည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း များစွာသော ဗုံမောင်း ပတ်သာတို့ကို လည်းကောင်း ကောင်းကင်၌ တီးမှုတ်ကြကုန်၏။

၃၃။ ယနေ့ ငါတို့အား စင်စစ် မဖြစ်စဖူး ဖြစ်သော ကြက်သီးမွေးညင်း ထခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ ခဲ့၏၊ အကျိုး ပြီးစီးခြင်းကို မချွတ်ရကုန်လတ္တံ့၊ ငါတို့အား အခါကောင်း (ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏ)ကို ရခဲ့လေပြီ (ဟုကြွေးကြော်ကြကုန်၏)။

၃၄။ ထိုအခါ ထိုနတ်တို့အား မြတ်စွာဘုရားဟူသော စကားသံကို ကြားနာရ၍ နှစ်သက်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏၊ 'မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား' ဟု ပြောဆိုမြွက်ကြားကြ ကုန်လျက် လက်အုပ်ချီ၍ ရပ်တည်နေကုန်၏။

၃၅။ ကောင်းကင်၌ အမျိုးမျိုးသော နတ်နှင့်ဘီလူးတို့သည် လက်အုပ်ချီကုန်လျက် ဟိန်းသံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကောင်းချီးပေးသံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကြွေးကြော်သံကို လည်းကောင်း၊ နှစ်သက်ရွှင် လန်းခြင်းကို လည်းကောင်း ဖြစ်စေကုန်၏။

၃၆-၃၇။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား၏ ခြေတော်တို့၌ တံခွန်လုံး, ဝဇီရစိန်, တံခွန်ပြား, နားသွယ်ပန်း, ချွန်းတောင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော စက်လက္ခဏာသည် အလွန် တင့်တယ်တော် မူပါပေ၏ဟု သီဆိုလည်း သီဆိုကုန်၏၊ လေလည်း ချွန်ကုန်၏၊ တီးမှုတ်လည်း တီးမှုတ်ကုန်၏၊ လက်ပန်းပေါက်တို့ကိုလည်း ခတ်ကုန်၏၊ ကလည်း ကကုန်၏။ အဆင်းငါးပါးရှိသော မန္ဒာရဝပန်းကို စန္ဒကူးမှုန့်ဖြင့် ရောလျက် ကြဲလည်း ကြဲကုန်၏။

၃၈။ အဆင်းတော်၌ လည်းကောင်း၊ သီလတော်၌ လည်းကောင်း၊ သမာဓိတော်၌ လည်းကောင်း၊ ပညာတော်၌ လည်းကောင်း တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူပါ။ အရဟတ္တဖိုလ်၌ လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူခြင်း၌ လည်းကောင်း အတုမရှိသော မြတ်စွာဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူပါပေ၏။

၃၉။ အသျှင်ဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ ပြကတေ့သော အားတော်သည် (ဆဒ္ဒန်) ဆင်ပြောင် ဆယ်စီး အား ရှိတော်မူပါပေ၏။ တန်ခိုးအစွမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစကြာကို ဟောခြင်း၌ လည်းကောင်း တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတော်မမူ။

၄၀။ ဤသို့ အလုံးစုံသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အလုံးစုံသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သနားခြင်း 'ကရုဏာ' ရှိတော်မူသော လောက၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး ကြကုန်လော့။

၄၁။ အသျှင်ဘုရားသည် ရှိသေစွာ ရှိခိုးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ (မျက်ကွယ်) ချီးမွမ်းခြင်းကို လည်း ကောင်း၊ ဦးညွတ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ (မျက်မှောက်) ချီးမွမ်းခြင်းကို လည်းကောင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း အလုံးစုံကိုပင် ခံတော်မူထိုက်ပါ ပေ၏။

၄၂။ အလုံးစုံသော လောက၌ ရှိခိုးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့သည် ရှိခိုးခြင်းကို ခံထိုက်ကုန်၏၊ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ထိုရှိခိုး ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးတို့ ထက် မြတ်တော်မူပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရားနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မရှိတော့ပါ။

၄၃။ ကြီးမြတ်သော ပညာရှိတော်မူသော သမာဓိဈာန်တို့၌ လိမ္မာတော်မူသော အသျှင်သာရိပုတ္တ ရာသည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ရပ်လျက်သာလျှင် လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်၏။

၄၄။ ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်သော အင်ကြင်းပင်မင်းကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ လကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မွန်းတည့်ချိန်၌ နေကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မြတ်စွာ ဘုရား ကိုမော်၍ ဖူးမြော်လေ၏။

၄၅။ ထွန်းလင်းသော ဆီမီး(တန်ဆောင်)တိုင်ကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တက်သစ်စ နေ လုလင်ကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဗျာမပ္ပဘာ ရောင်ခြည်တော်ဖြင့် ခြယ်လှယ် ထားအပ်သော တည်ကြည်သော သမာဓိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရ၏။

၄၆။ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ရဟန္တာရဟန်းငါးရာတို့ကို တစ်ခဏချင်းဖြင့် စည်းဝေးစေတော်မူလေ၏။

၄၇။ လောကကို ကြည်ညိုစေတတ်သော ‘လောကပ္ပသာဒန’ မည်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပြတော်မူလေ၏၊ ငါတို့သည်လည်း ထိုအရပ်သို့ သွား၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်အံ့-

၄၈။ လာကြကုန်၊ ငါတို့အားလုံး သွားကုန်အံ့။ ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ကုန်အံ့။

လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်၍ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ကုန်အံ့ (ဟုမိန့်တော်မူ၏)။

၄၉။ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိကုန်သော ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းကုန်သော ထိုရဟန္တာ ရဟန်းငါးရာတို့ သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူပြီးလျှင် (အသျှင်သာရိပုတ္တရာထံသို့) အဆော တလျင် ချဉ်းကပ်ကြလေကုန်၏။

၅၀။ ကြီးမြတ်သော ပညာရှိသော အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည် မွန်မြတ်သော အဆုံးအမတော် (အရဟတ္တဖိုလ်)ကြောင့် အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ယဉ်ကျေးပြီးကုန်သော ရဟန္တာတို့နှင့်အတူ တန်ခိုးဖြင့် (မြတ်စွာဘုရားထံ) ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

၅၁။ ထိုရဟန်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သည် ဖြစ်၍ များမြတ်သော ဂုဏ်း သံဃာရှိသော အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည် ‘ကောင်းကင်၌ နတ်ကဲ့သို့’ တင့်တယ်လျက် တန်ခိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်တော် မူ၏။

၅၂။ ကောင်းသော အကျင့် ဓူတင်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ချောင်းဟန့်သံကို လည်းကောင်း၊ ချေဆတ်သံကို လည်းကောင်း လျစ်လျူရှုကြ၍ ရိုသေခြင်း, ကျိုးနွံခြင်း ရှိကုန်လျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြလေကုန်၏။

၅၃။ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် ‘ကောင်းကင်၌ တက်ထွန်းသော လဝန်းကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့’ ကောင်းကင်၌ ကြွတော်မူသော လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော သယမ္ဘူမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကြကုန်၏။

၅၄။ ‘ထွန်းလင်းသော ဆီမီး (တန်ဆောင်)တိုင်ကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ လျှပ်စစ်နွယ်ကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မွန်းတည့်အချိန်၌ နေမင်းကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းေကာင်း’ (တင့်တယ်သော) မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကြကုန်၏။

၅၅။ အလုံးစုံသော ရဟန်းငါးရာတို့သည် အထူးကြည်လင်သော ရေအိုင်ကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ ပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာပန်းကို ရှုမြင်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း (တင့်တယ်သော) မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ကြကုန်၏။

၅၆။ ရဟန်းငါးရာတို့သည် နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ လက်အုပ် ချီကုန်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ စက်လက္ခဏာရှိသော ခြေတော်တို့၌ ရှိခိုး ဝပ်ချကုန်၏။

၅၇။ ကြီးမားသော ပညာရှိတော်မူသော လိပ်ဆူးရွှေပန်းအဆင်းနှင့် တူတော်မူသော သမာဓိဈာန်၌ လိမ္မာတော်မူသော အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၏။

၅၈။ ‘စိမ်းညိုသော ရေအလျဉ်ကို ဆောင်သော မိုးကြီးသည် ထစ်ကြိုးသကဲ့သို့’ တန်ခိုး အစွမ်းအား ဖြင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော ကြာညိုအဆင်းနှင့် တူမျှသော အဆင်းရှိတော် မူသော တန်ခိုးကြီး မားသော အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၏။

၅၉။ လှော်ပြီး, ဦးပြီးသော ရွှေအဆင်းနှင့် တူတော်မူသော ဓူတင်ဂုဏ်၌ အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဧတဒဂ် ထားတော်မူအပ်သော နတ်လူတို့ ထောမနာအပ်သော ဘုရားရှင်သည် ချီးမွမ်းတော် မူအပ်သော အသျှင်မဟာကဿပမထေရ်သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၏။

၆၀။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် မြတ်တော်မူသော များမြတ်သော ဂိုဏ်းသံဃာ ရှိတော်မူသော မြတ်သော ဆွေမျိုးဖြစ်သော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အနီး၌ပင်တည်၏။

၆၁။ အာပတ်သင့်ခြင်း, အာပတ်မသင့်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ကုစားသင့်သော အာပတ်, မကုစားသင့်သော အာပတ်၌ လည်းကောင်း လိမ္မာတော်မူသော ဝိနည်းအရာ၌ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဧတဒဂ်ထားတော်မူအပ်သော ဘုရားရှင်သည် ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော အသျှင်ဥပါလိသည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၏။

၆၂။ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အနက်ကို ထိုးထွင်းသိတော်မူသော တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက် မြတ်တော် မူ၍ ဂိုဏ်းသံဃာ ရှိတော်မူသော မန္တာဏီပုဏ္ဏေးမ၏ သားဖြစ်၍ ပုဏ္ဏအမည်အားဖြင့် ကျော်စောသော ရဟန္တာ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၏။

၆၃။ ဥပမာ၌ လိမ္မာတော်မူသော ယုံမှားခြင်းကို ဖြတ်တောက်တော်မူသော ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့၏ စိတ်ကို သိ၍ မိမိ၏ ဂုဏ်ကို မိန့်ဆိုတော်မူ၏-

၆၄။ ရေတွက် ပိုင်းခြားခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်သော အကြင် အသင်္ချေယျတို့၏ ရှေ့စွန်း, နောက်စွန်း (အပိုင်းအခြားကို) မသိနိုင်ချေ။ ထိုအသင်္ချေယျတို့သည် သတ္တဝါအပေါင်း လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင် လည်းကောင်း၊ အဆုံးမရှိသော စကြဝဠာ လည်းကောင်း၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော် ည်းကောင်း (ဤသို့) လေးမျိုးတို့တည်း။ ထိုလေးမျိုးသော အသင်္ချေယျတို့ကို သိရန် မစွမ်းနိုင်ကုန်။

၆၅။ လောက၌ ငါ၏ အကြင် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းသည် ရှိ၏၊ ဤတန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းသည် အဘယ်မှာ အံ့သြဖွယ်ရှိအံ့နည်း၊ မဖြစ်စဖူးဖြစ်ကုန်သော ကြက်သီးမွေးညင်း ထစေတတ်ကုန်သော (တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းမှ) အခြားတစ်ပါးသော အံ့သြဖွယ်တို့သည် များစွာ ရှိကုန်သေး၏။

၆၆။ အကြင်အခါ ငါသည် တုသိတာနတ်ပြည်၌ သန္တုသိတမည်သော နတ်သား[၂] ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌နေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် အညီအညွတ်လာ၍ ငါ့ကို လက်အုပ်ချီလျက် တောင်းပန်ကြကုန်၏။

၆၇။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော အလောင်းတော်နတ်သား အရှင့်အား ဘုရားဖြစ်ရန် အချိန်တန်ပါပြီ၊ မယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ ယူတော်မူပါ၊ နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ကယ်တင်လျက် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို သိစေတော်မူပါဟု (တောင်းပန်ကုန်၏)။

၆၈။ အကြင်အခါ ငါသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ မယ်တော်ဝမ်း၌ သက်ရောက်ခဲ့၏၊ ထိုအခါ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ် မြေပြင်သည် တုန်လှုပ်လေ၏။

၆၉။ အကြင်အခါ ငါသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ကောင်းစွာ သိသည်ဖြစ်၍သာလျှင် မွေးဖွား၏၊ ထိုအခါ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည် ကောင်းချီးသံကို ဖြစ်စေလျက် တုန်လှုပ်လေ၏။

၇၀။ မယ်တော်ဝမ်းသို့ ပဋိသန္ဓေ နေရာ၌ လည်းကောင်း၊ မယ်တော်ဝမ်းမှ မွေးဖွားရာ၌ လည်း ကောင်း ငါနှင့်တူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မရှိ။ ငါသည် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သမ္ဗောဓိဉာဏ်၌ လည်းကောင်း၊ ဓမ္မစကြာကို ဟောရာ ဒေသနာဉာဏ်၌ လည်းကောင်း အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေ၏။

၇၁။ လောက၌ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ဂုဏ်တော် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်သည် သြော် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွဟု တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည် ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်လေ၏၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထစေနိုင်သော အံ့သြဖွယ် ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၇၂။ ထိုအခါ လောက၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မာရ်ငါးပါး ကို အောင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ တန်ခိုးဖြင့် စင်္ကြံကြွတော်မူ၏။

၇၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရတနာစင်္ကြံ၌ စင်္ကြံကြွတော်မူလျက် သာလျှင် တရား ဟောတော်မူ၏၊ ‘လေးတောင်မျှရှိသော စင်္ကြံယ်၌ စင်္ကြံလျှောက်သကဲ့သို့’ (ရတနာစင်္ကြံကြီး၏ အဆုံးသို့ မရောက်မီ) အကြား၌ ပြန်လှည့်တော်မမူ။

၇၄။ ကြီးမားသော ပညာရှိတော်မူသော သမာဓိဈာန်၌ လိမ္မာတော်မူသော ပညာဉာဏ် အထွတ် အထိပ်သို့ ရောက်တော်မူသော အသျှင်သာရိပုတ္တရာသည် လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်လေ၏-

၇၅။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား၏ ဆုပန်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ သဘော ရှိပါသနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် အဘယ်အခါ၌ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ဉာဏ်တော် မြတ်ကိုတောင့်တခဲ့ပါသနည်း။

၇၆။ ဒါနပါရမီသည် လည်းကောင်း၊ သီလပါရမီသည် လည်းကောင်း၊ နေက္ခမ္မပါရမီသည် လည်း ကောင်း၊ ပညာပါရမီသည် လည်းကောင်း၊ ဝီရိယပါရမီသည် လည်းကောင်း အဘယ်သို့ သဘောရှိပါ သနည်း။ ခန္တီပါရမီသည် လည်းကောင်း၊ သစ္စာပါရမီသည် လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီသည် လည်း ကောင်း၊ မေတ္တာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာပါရမီတို့သည် လည်းကောင်း အဘယ်သို့ သဘော ရှိပါကုန်သနည်း။

၇၇။ လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ဖြည့်ကျင့်ပါကုန်သနည်း၊ ဥပပါရမီတို့ကို အဘယ်သို့ ဖြည့်ကျင့်ပါကုန်သနည်း၊ ပရမတ္ထပါရမီ တို့ကို အဘယ်သို့ ဖြည့်ကျင့်ပါကုန်သနည်း (ဟု မေးလျှောက်၏)။

၇၈။ 'ကရဝိက်ငှက်မင်းကဲ့သို့' ချိုသာသော အသံ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအသျှင် သာရိပုတ္တရာ မေးတော်မူအပ်သည်ဖြစ်၍ နှလုံးကို အေးမြစေလျက် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် ထိုအသျှင်သာရိပုတ္တရာအား ဖြေကြားတော်မူ၏။

၇၉။ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသော လွန်လေပြီးသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဟောတော်မူအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား အဆက်ဆက်မှ လာသော လောက၏ အကျိုးစီးပွားဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဝင်ကို လည်းကောင်း ရှေးဘဝ၌ နေဖူး သော ခန္ဓာကို အစဉ်လျှောက်သော 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ' ဉာဏ်တော် ဖြင့် ပြတော်မူ၏။

၈၀။ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စိုးရိမ်ခြင်းငြောင့်ကို နုတ်ပယ်နိုင်သော အလုံး စုံသော စည်းစိမ်ကို ရကြောင်းဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဝင်ကို ငါ၏ (အထံမှ) အရိုအသေပြု၍ နာယူကြကုန်လော့-

၈၁။ ဇာတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော မာန်ရစ်ခြင်းစသည် ကင်းသော စိုးရိမ်ခြင်း 'သောက' ကို နုတ်ပယ်နိုင် သော သံသရာမှ လွတ်မြောက်စေနိုင်သော အလုံးစုံသော ဆင်းရဲကို ကုန်စေနိုင်သော နိဗ္ဗာန်လမ်းစဉ် ဗုဒ္ဓဝင်ကို ရိုသေစွာ ကျင့်သုံးကြကုန်လော့။ ။

ရတနစင်္ကမနကဏ္ဍ ပြီး၏။

၁။ ၁။ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်နိုင်၏ စသောအားဖြင့် တန်ခိုးပြခြင်း။
  ၂။ သူတစ်ပါး၏ စိတ်အကြံကို သိ၍ တရား ဟောတော်မူခြင်း။
  ၃။ ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအားလျော်စွာ ဆုံးမနိုင်ခြင်း။

၂။ ဘုရားလောင်းနတ်သား၏ အမည်မှာ သေတကေတု ဖြစ်၏၊ သို့သော် တုသိတာဘုံ၌ ဖြစ်သော နတ်မင်းတိုင်းကို သန္တုသိတဟု ခေါ်နိုင်သဖြင့် ဤ၌ သန္တုသိတနတ်သားဟု ဆို၏၊ ယာမာဘုံ၌ ဖြစ် သော နတ်မင်းကို သုယာမဟု ခေါ်ဆိုသကဲ့သို့တည်း။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂ - သုမေဓပတ္ထနာကထာ

၁။ (ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ) လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၍ ပျော်မွေ့ဖွယ် ကောင်း သော အမရဝတီမည်သော မြို့သည် ရှိ၏။

၂။ (ထိုမြို့သည်) စားသောက်ဖွယ် ထမင်း, အဖျော်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဆင်သံ, မြင်းသံ, စည်ကြီးသံ, ခရုသင်းသံ, ရထားသံ, "စားကြကုန် သောက်ကြကုန်" ဟူ၍ ထမင်း, အဖျော်နှင့် စပ်သော ကြွေးကြော်သံ ဟူသော အသံဆယ်ပါးတို့ဖြင့် တိတ်ဆိတ်ခြင်း မရှိချေ။

၃။ ထိုမြို့သည် အလုံးစုံသော မြို့အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အလုံးစုံသော အလုပ်အမှုတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ရတနာ ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ လူအမျိုးမျိုးတို့နှင့် ရောပြွမ်းလျက်ရှိ၏၊ 'နတ်မြို့ကဲ့သို့' ပြည့်စုံ၏၊ ဘုန်းကံရှင်တို့၏ နေရာဖြစ်၏။

၄။ ထိုအမရဝတီမြို့၌ ကုဋေများစွာသော ဥစ္စာကို သိုမှီး သိမ်းဆည်းထားသော များစွာသော ဥစ္စာ စပါးရှိသော သုမေဓာမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ရှိ၏။

၅။ (ထိုပုဏ္ဏားသည်) ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ်၏၊ ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို ဆောင်ထားနိုင်၏၊ သုံးပါး သော ဝေဒကျမ်းတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏။ လက္ခဏာကျမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ဣတိဟာသ (ပုရာဏ်) ကျမ်း၌ လည်းကောင်း မိမိတို့၏ အကျင့်တရား၌ အထွတ် အထိပ်အဆုံးသို့ ရောက်၏။

၆။ ထိုအခါ (သုမေဓာသူဌေးဖြစ်သော) ဘဝ၌ ငါသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်လျက် ထိုင်နေပြီး လျှင် ဤသို့ ဆင်ခြင်ခဲ့၏- ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်း မည်သည် ဆင်းရဲလှ၏၊ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ပျက်စီးရခြင်း သည်လည်း ဆင်းရဲလှပေ၏။

၇။ ထိုအခါ (သုမေဓာ ဘဝ၌ဖြစ်သော) (ငါသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်မိပြန်၏) ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း သဘောရှိ၏၊ အိုရခြင်း သဘောရှိ၏၊ နာရခြင်း သဘောရှိ၏၊ (ထို့ကြောင့်) အိုခြင်းကင်းရာ, သေခြင်း ကင်းရာ, ဘေးမရှိရာ, အေးငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးတော့အံ့။

၈။ ငါသည် ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသော အပုပ်အသိုး အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကောင် ပုပ်ကို ငဲ့ကွက်လိုချင်ခြင်း မရှိဘဲ စွန့်ပစ်၍ သွားရမူ ကောင်းလေစွ။

၉။ ထိုဘဝမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း လမ်းစဉ်သည် မချွတ်ရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုလွတ်မြောက် ကြောင်း လမ်းစဉ်သည် မရှိဘဲနေခြင်းငှါ မတတ်စကောင်းပေ၊ ထိုလမ်းစဉ်ကို ငါသည် ရှာမှီးပေတော့အံ့။

၁၀။ ဆင်းရဲရှိသော် ချမ်းသာမည်သည်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူ ဘဝရှိသော် ဘဝကင်းခြင်းကို လည်း အလိုရှိသင့်၏။

၁၁။ အပူရှိသော် ထိုအပူမှ တစ်ပါးသော အအေးရှိသကဲ့သို့ ဤအတူ မီးသုံးမျိုး ရှိလတ်သော် မီးငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်) ကိုလည်း အလိုရှိသင့်၏။

၁၂။ မကောင်းမှု ရှိလတ်သော် ကောင်းမှုသည်လည်း ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဇာတိရှိသော် ဇာတိ မရှိရာ (နိဗ္ဗာန်) ကိုလည်း အလိုရှိသင့်၏။

၁၃။ မစင်လူးသော ယောကျ်ားသည် ရေပြည့်သော တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို တွေ့မြင်ပါလျက် ထိုတစ် ဖက် ဆည်ကန် (သွားရာလမ်း)ကို မရှာမှီးဘဲ နေအံ့၊ ထိုအပြစ်သည် တစ်ဖက် ဆည်ကန်၏ အပြစ် မဟုတ်သကဲ့သို့-

၁၄။ ဤအတူ ကိလေသာ အညစ်အကြေးကို ဆေးရာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တစ်ဖက်ဆည်ကန်သည် ရှိပါလျက်ထို (အမြိုက်နိဗ္ဗာန်) တစ်ဖက်ဆည်ကန် (သွားရာလမ်း)ကို မရှာမှီးဘဲနေအံ့၊ ဌှိအပြစ်သည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တစ်ဖက်ဆည်ကန်၏ အပြစ်မဟုတ်ချေ။

၁၅။ ရန်သူတို့ ဝန်းရံထားသော ယောကျ်ားသည် ပြေးသွားရန် လမ်းခရီးရှိပါလျက် မပြေးဘဲ နေငြား အံ့၊ ထိုအပြစ်သည်လည်း လမ်းခရီး၏ အပြစ် မဟုတ်သကဲ့သို့-

၁၆။ ဤအတူ ကိလေသာ ရန်သူတို့ ဝန်းရံ ခံနေရသူသည် အေးငြိမ်းသော (နိဗ္ဗာန်) လမ်းခရီးရှိပါ လျက် ထိုလမ်းခရီးကို မရှာမှီးဘဲ နေငြားအံ့၊ ထိုအပြစ်သည် အေးငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်လမ်းခရီး၏ အပြစ် မဟုတ်ချေ။

၁၇။ အနာရောဂါ နှိပ်စက်သော ယောကျ်ားသည် ဆေးဆရာ ရှိပါလျက် ထိုအနာရောဂါကို မကုစေ ဘဲ နေငြားအံ့၊ ထိုအပြစ်သည် ဆေးဆရာ၏ အပြစ် မဟုတ်သကဲ့သို့-

၁၈။ ဤအတူ ကိလေသာ အနာတို့ဖြင့် နှိပ်စက်လျက် ဆင်းရဲသောသူသည် ထို(ကိလေသာ အနာ ကို ကုစားတတ်သော) ဆရာကို မရှာမှီးဘဲ နေငြားအံ့၊ ထိုအပြစ်သည် ဆရာ၏ အပြစ် မဟုတ်ချေ။

၁၉။ ယောကျ်ားသည် လည်ပင်း၌ ဖွဲ့ချည်ထားသော အကောင်ပုပ်ကို စက်ဆုပ်သည်ဖြစ်၍ ဖြေချွတ် ပြီးလျှင် အလိုရှိတိုင်း ချမ်းသာ လွတ်လပ်စွာ သွားရာသကဲ့သို့-

၂၀။ ထို့အတူပင် ငါသည် ကျင်ကြီး, ကျင်ငယ်စသော အပုပ်အသိုး အမျိုးမျိုးတို့၏ ပေါင်းစုရာ ဤကိုယ်ကောင်ပုပ်ကို ငဲ့ကွက် လိုချင်ခြင်း မရှိဘဲ စွန့်ပစ်၍ သွားတော့အံ့။

၂၁။ ယောကျ်ား, မိန်းမတို့သည် ကျင်ကြီးစွန့်ရာ အရပ်၌ ကျင်ကြီးကို စွန့်ပြီးလျှင် ငဲ့ကွက်လိုချင်ခြင်း မရှိဘဲ သွားကုန်သကဲ့သို့-

၂၂။ ဤအတူပင် ငါသည် အပုပ်အသိုး အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကို 'ကျင်ကြီးစွန့်ပြီးလျှင် ကျင်ကြီးအိမ်ကို ကြဉ်ဖယ်၍ သွားသကဲ့သို့' စွန့်ပစ်၍ သွားတော့အံ့။

၂၃။ လှေပိုင်ရှင်တို့သည် ဆွေးမြည့် ပျက်စီးလျက် ရေယိုသော လှေကို ငဲ့ကွက်လိုချင်ခြင်း မရှိဘဲ စွန့်ပစ်၍ သွားကုန်သကဲ့သို့-

၂၄။ ဤအတူပင် အပေါက်ကိုးပေါက်ရှိ၍ အမြဲမပြတ် ယိုစီးလျက်ရှိသော ဤကိုယ်ခန္ဓာကို 'လှေအို ကို စွန့်ပစ်၍ သွားသော လှေပိုင်ရှင်တို့ကဲ့သို့' ငါသည် စွန့်ပစ်၍ သွားတော့အံ့။

၂၅။ ယောကျ်ားသည် ဘဏ္ဍာကို ယူ၍ ခိုးသူတို့နှင့်အတူ သွားလတ်သော် ဘဏ္ဍာလုယက် ဖျက်ဆီး မည့်ဘေးကို မြင်ခြင်းကြောင့် (ခိုးသူတို့ကို) စွန့်၍ သွားသကဲ့သို့-

၂၆။ ဤအတူပင် ဤကိုယ်သည် ခိုးသူကြီးနှင့် အလွန်တူ၏၊ ငါသည် ကုသိုလ်ကို လုယက် ဖျက်ဆီး ခြင်းမှ ကြောက်သောကြောင့် ဤကိုယ်ခန္ဓာကို စွန့်ပစ်၍ သွားတော့အံ့ (ဟု ဆင်ခြင်၏)။

၂၇။ ငါသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ ကုဋေအရာမက များစွာသော ဥစ္စာကို ကိုးကွယ်ရာ ရှိသူ, ကိုးကွယ် ရာ မရှိသူတို့အား ပေးလှူပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာသို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့၏။

၂၈။ ဟိမဝန္တာ၏ အနီး၌ ဓမ္မိကမည်သော တောင်သည် ရှိ၏၊ (ထိုတောင်၌) ငါသည် သင်္ခမ်း ကျောင်းကို ကောင်းစွာ ဆောက်လုပ်ထားပေ၏၊ သစ်ရွက်မိုးကျောင်းကို ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းထားပေ၏။

၂၉။ ထိုသင်္ခမ်းကျောင်း၌ ငါးပါးသော အပြစ်တို့မှ ကင်းသော စင်္ကြံကို ဖန်ဆင်းထား ပေ၏၊ ရှစ်ပါး သော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အဘိညာဉ် စွမ်းအားကို ဆောင်ခဲ့၏။

၃၀။ ထိုသခ်မ်းကျောင်း၌ ကိုးပါးသော အပြစ်နှင့် ပြည့်စုံသော အဝတ်ကို စွန့်ပယ်ခဲ့၏၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော လျှော်တေသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံခဲ့၏။

၃၁။ ရှစ်ပါးသော အပြစ်တို့နှင့် ရောပြွမ်းသော သခ်မ်းကျောင်းကို စွန့်ပယ်ခဲ့၏၊ ဆယ်ပါး သောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော သစ်ပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့၏။

၃၂။ ကြံချ စိုက်ပျိုးအပ်သော စပါးကို အကြွင်းမဲ့အားဖြင့် စွန့်ပယ်ခဲ့၏၊ များစွာသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အလိုလို ကြွေကျသော သစ်သီးကို (အစားအစာအဖြစ်ဖြင့်) ယူခဲ့၏။

၃၃။ ထိုသခ်မ်းကျောင်း၌ ထိုင်ခြင်း, ရပ်ခြင်း, စင်္ကြံသွားခြင်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း လုံ့လ ဝီရိယကို အားထုတ် ခဲ့၏၊ ခုနစ်ရက်အတွင်း၌ အဘိညာဉ် စွမ်းအားသို့ ရောက်ခဲ့၏။

၃၄။ ဤသို့ ငါသည် (ရသေ့တို့၏) သာသနာ၌ အဘိညာဉ်၏ ပြီးစီးခြင်းသို့ ရောက်လျက် လေ့လာပြီး ဖြစ်စဉ် လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏။

၃၅။ ငါသည် ဈာန်၌ ပျော်မွေ့ခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍ ဒီပင်္ကရာဘုရား၏ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူရာအခါ၌ လည်းကောင်း၊ မွေးဖွားတော်မူရာ အခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဘုရား ဖြစ်တော်မူရာအခါ၌ လည်းကောင်း၊ တရား ဟောတော်မူရာ အခါ၌ လည်းကောင်း နိမိတ်လေးပါးတို့ကို မတွေ့မြင်ခဲ့ရပေ။

၃၆။ တိုင်းစွန်ပြည်နား၌ (လူတို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပင့်ဖိတ်ပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူမည့် လမ်းကို နှစ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သုတ်သင်ကြကုန်၏။

၃၇။ ထိုအခါ ငါသည် မိမိသခ်မ်းကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့၍ လျှော်တေသင်္ကန်းတို့ကို ခါလျက် ကောင်းကင်၌ သွား၏။

၃၈။ နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်လျက် ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်နေသော လူအပေါင်းကို တွေ့မြင်ရသည်ရှိသော် ထိုခဏ၌ပင် ကောင်းကင်မှ သက်ဆင်း၍ လူတို့ကို မေးမြန်းခဲ့၏။

၃၉။ (ဤ) လူအပေါင်းသည် ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးငှါ သွားရာခရီးလမ်းကို သုတ်သင်နေပါသနည်း (ဟု မေးမြန်းခဲ့၏)။

၄၀။ ငါ မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုသူတို့သည် “လောက၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော ဒီပင်္ကရာမည်သော မြတ်စွာဘုရား သည် ပွင့်တော်မူပေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အကျိုးငှါ သွားရာ လမ်းခရီးကို သုတ်သင်အပ်၏’ ဟု ဖြေကြားကုန်၏။

၄၁။ ထိုအခါ “မြတ်စွာဘုရား” ဟူသော စကားသံကို ကြားရခြင်းကြောင့် ငါ့အား နှစ်သက်ခြင်း ‘ပီတိ’ သည်ဖြစ်၏၊ ငါသည် “မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား” ဟု ဆိုလျက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘သောမနဿ ဝေဒနာ’ ကို ခံစားခဲ့ရပေ၏။

၄၂။ ငါသည် နှစ်သက်အံ့သြသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုနေရာ၌ ရပ်တည်လျက် ဤသို့ ဆင်ခြင် စဉ်းစားခဲ့၏၊ ငါသည် ဤမြတ်စွာဘုရား အထံ၌ (ကုသိုလ်) မျိုးစေ့တို့ကို စိုက်ပျိုးတော့အံ့၊ အခွင့်ကောင်း သည် စင်စစ် ငါ့ကို မလွန်ပါစေလင့်။

၄၃။ အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အကျိုးငှါ (လမ်းခရီးကို) သုတ်သင်ကုန်ငြားအံ့၊ ငါ့အား နေရာ တစ်ခုကို ပေးကြပါကုန်လော့၊ ငါသည်လည်း သွားရာခရီးလမ်းကို သုတ်သင်ပါအံ့ဟု (ပြောဆိုလေ၏)။

၄၄။ ထိုအခါ ထိုသူတို့သည် လမ်းကို သုတ်သင်ရန် တစ်ခုသော နေရာကို ငါ့အား ပေးကုန်၏၊ ထိုအခါ ငါသည် “မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရား” ဟု ဆင်ခြင်လျက် လမ်းကို သုတ်သင်လျက်ရှိပေ၏။

၄၅။ ငါ၏ နေရာသည် (သုတ်သင်၍) မပြီးမီ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးကို ရရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော (ကိလေသာ) အညစ်အကြေးမှ ကင်းကုန်သော ရဟန္တာလေးသိန်းတို့နှင့် (အတူ) လမ်းခရီးသို့ ကြွလာတော်မူ၏။

၄၆။ လူနတ်တို့သည် အလွန် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ခရီးဦးကြိုဆိုကုန်၏၊ များစွာသော စည်ကြီး တို့ကို တီးကုန်၏၊ ကောင်းချီးပေးသံကို ဖြစ်စေကုန်၏။

၄၇။ နတ်တို့သည် လူတို့ကို လည်းကောင်း၊ လူတို့သည်လည်း နတ်တို့ကို လည်းကောင်း တွေ့မြင် ကြရကုန်၏။ ထိုနတ်လူနှစ်ဦးလုံးတို့ပင် လက်အုပ်ချီလျက် မြတ်စွာဘုရားနောက်မှ အစဉ်လိုက်ကြကုန်၏။

၄၈။ နတ်တို့သည် နတ်တူရိယာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည်လည်း လူ တူရိယာတို့ဖြင့် လည်း ကောင်း ထို (နတ်လူ) နှစ်ဦးလုံးတို့ပင် တီးမှုတ်ကုန်လျက် မြတ်စွာဘုရားနောက်မှ အစဉ်လိုက်ကြကုန်၏။

၄၉။ ကောင်းကင်၌ သွားကုန်သော နတ်တို့သည် နတ်၌ဖြစ်သော မန္ဒာရဝပန်းကို လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာပန်းကို လည်းကောင်း၊ ပင်လယ်ကသစ်ပန်းကို လည်းကောင်း အရပ်မျက်နှာတိုင်းသို့ ကြဲဖြန့် ပူဇော်ကုန်၏။

၅၀။ ကောင်းကင်၌ သွားကုန်သော နတ်တို့သည် နတ်၌ ဖြစ်သော စန္ဒကူးမှုန့်ကို လည်းကောင်း၊ မြတ်သော နံ့သာအားလုံးကို လည်းကောင်း အရပ်မျက်နှာတိုင်း အရပ်မျက်နှာတိုင်းသို့ ကြဲဖြန့် ပူဇော် ကုန်၏။

၅၁။ မြေပြင်၌ သွားကုန်သော လူတို့သည် စံကားပန်း, ထင်းရှူးပန်း, ထိမ်ပန်း, ကံ့ကော်ပန်း, ပုန်းညက် ပန်း, ဆပ်သွားပန်းတို့ကို အရပ်မျက်နှာတိုင်း အရပ်မျက်နှာတိုင်းသို့ ကြဲဖြန့်ပူဇော်ကုန်၏။

၅၂။ ငါသည် ထိုနေရာ၌ ဆံပင်တို့ကို ဖြေပြီးလျှင် လျှော်တေသင်္ကန်းကို လည်းကောင်း၊ သားရေပိုင်း (စမ္မခဏ်) ကို လည်းကောင်း ညွန်ပျောင်း၌ ဖြန့်ခင်း၍ အလျားမှောက်လျက် လျောင်းအိပ်ခဲ့ပေ၏။

၅၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တို့နှင့်တကွ အကျွန်ုပ်ကို နင်း၍ ကြွသွားတော် မူပါလော့၊ ညွန်ပျောင်း၌ နင်းတော်မမူပါလင့်၊ (ဤသို့ အကျွန်ုပ်အား နင်း၍ ကြွသွားခြင်းသည်) အကျွန်ုပ်အား အကျိုးစီးပွါးအလို့ငှါ ဖြစ်ပါလတ္တံ့ (ဟု လျှောက်၏)။

၅၄။ မြေ၌ လျောင်းအိပ်သော ငါ့အား ဤသို့ စိတ်အကြံ ဖြစ်ခဲ့ပေ၏၊ ငါ အလိုရှိလတ်သော် ဤနေ့၌ ပင် ငါ၏ ကိလေသာတို့ကို လောင်ကျွမ်းစေနိုင်ရာ၏။

၅၅။ ဤဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မထင်ရှားသော အသွင်ဖြင့် တရားကို မျက်မှောက်ပြုသဖြင့် ငါ့အား အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ငါသည် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်၍ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ဦးအံ့။

၅၆။ ငါသည် အစွမ်းအားကို မြင်သော ယောကျ်ားဖြစ်ပါလျက် တစ်ယောက်တည်း ကူးမြောက်ခြင်း ဖြင့် ငါ့အား အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်၍ နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ကယ်တင်ပေအံ့။

၅၇။ ငါသည် ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌ ပြုအပ်သော ဤလွန်ကဲသော ကောင်းမှု ကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့ ရောက်၍ များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်ပေအံ့။

၅၈။ ငါသည် သံသရာရေ အလျဉ်ကို ဖြတ်တောက်၍ ဘဝသုံးပါးတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီးလျှင် အရိယာ မဂ္ဂင် တည်းဟူသော တရားလှေ သင်္ဘောကို ကောင်းစွာ တက်စီးလျက် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ကယ်တင်ပေအံ့။

၅၉။ လူ၏အဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပုရိသလိင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင် ခြင်း ဟူသော အကြောင်း လည်းကောင်း၊ သက်တော်ထင်ရှား ရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးတွေ့ရခြင်း လည်းကောင်း၊ ရသေ့, ရဟန်း အဖြစ် လည်းကောင်း၊ သမာပတ်ရှစ်ပါး, အဘိညာဉ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း လည်းကောင်း၊ (အသက်ကို စွန့်၍) ဆုတောင်းခြင်း လည်းကောင်း၊ လွန်ကဲသော အလိုဆန္ဒ လည်းကောင်း ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတရားတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဆုတောင်း ပါရမီသည် ပြည့်စုံနိုင်၏။

၆၀။ အဝေးမှ ဆောင်ယူအပ်သော အလှူဝတ္ထုတို့ကို ခံယူတော်မူထိုက်သော ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ၏ ဦးခေါင်းအနီး၌ ရပ်လျက် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

၆၁။ ဆံကျစ်ရှိသော ထက်မြက်သော အကျင့်ရှိသော ဤရသေ့ကို ကြည့်ရှုကုန်လော့၊ (ဤရသေ့ သည်) ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ မရေတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ လောကတွင် မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ရလတ္တံ့။

၆၂။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော ကပိလမည်သော မြို့မှ ထွက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုံ့လဝီရိယကို အားထုတ်လျက် ပြုနိုင်ခဲသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ပြီးလျှင် (မြတ်စွာ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့)။

၆၃။ ဘုရားလောင်းသည် ဆိတ်ကျောင်း ညောင်ပင်ရင်း၌ ထိုင်၍ ထိုညောင်ပင်ရင်း၌ နို့ဃနာဆွမ်း ကို ခံယူပြီးလျှင် နေရဉ္ဇရာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

၆၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နေရဉ္ဇရာမြစ်ကမ်း၌ နို့ဃနာဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် (နတ်တို့) စီရင် အပ်သော မြတ်သော လမ်းခရီးဖြင့် ဗောဓိပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

၆၅။ ထို့နောက် အတုမရှိသော များသော အခြံအရံရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်က လက်ယာရစ် လှည့်သည်ကို ပြုပြီးလျှင် ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်ရင်း၌ ပွင့်လတ္တံ့။

၆၆။ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မွေးဖွားသော မယ်တော်ရင်းသည် မာယာမည်သော မိဖုရားဖြစ်၍ ခမည်း တော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမည်သော မင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ဂေါတမ အမည်ရှိသည်ဖြစ် လတ္တံ့။

၆၇။ ကောလိတသည် လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿသည် လည်းကောင်း အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်ကြည်ကုန်သော အမြတ်ဆုံး တပည့် ‘အဂ္ဂ သာဝက’ တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၍ ဤမြတ်စွာဘုရား ကို လုပ်ကျွေးလတ္တံ့။

၆၈။ ခေမာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ်သည် လည်းကောင်း အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်ကြည်ကုန်သော အမြတ်ဆုံးတပည့်မ ‘အဂ္ဂသာဝိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်လတ္တံ့။

၆၉။ စိတ္တသည် လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထာဠဝကသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ ‘အဂ္ဂဥပဋ္ဌက’ တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း၊ နန္ဒမာတာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ ‘အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၇၀။ လူနတ်တို့သည် အတုမရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားကို ကြားနာကုန်သည် ရှိသော် “ဤရသေ့ကား ဘုရားလောင်း ဖြစ်သတတ်” ဟု အလွန်ဝမ်းမြောက် ကုန်လျက်-

၇၁။ ကြွေးကြော်သံ (ပွဲတင်သံ) တို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ လက်ပန်းပေါက်လည်း ခတ်ကြကုန်၏၊ ရွှင်လန်းလည်း ရွှင်လန်းကုန်၏၊ လောကဓာတ် တစ်သောင်းရှိ နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည် လက်အုပ် ချီကုန်၍ ရှိခိုးကြကုန်၏။

၇၂။ အကယ်၍ ငါတို့သည် ဤဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို လွဲချော်ကုန်အံ့၊ အနာဂတ် ကာလတွင် (ဤဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏။

၇၃။ မြစ်ကို ကူးကုန်သော လူတို့သည် မျက်နှာချင်းဆိုင် (တူရူ) ဆိပ်ကမ်းကို လွဲချော်ကုန်သည် ရှိသော် အောက်ဆိပ်ကမ်းကို ယူ၍ မြစ်မကြီးကို ကူးကုန်သကဲ့သို့-

၇၄။ ဤအတူပင် ငါတို့ အားလုံးတို့သည် အကယ်၍ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကို လက်လွှတ်ကုန် အံ့၊ အနာဂတ်ကာလတွင် ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆု တောင်းကုန်၏)။

၇၅။ အဝေးမှ ဆောင်ယူအပ်သော အလှူဝတ္ထုတို့ကို ခံယူတော်မူထိုက်သော ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား သည် ငါ၏ ကောင်းမှုကို မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် လက်ယာခြေကို ကြွချီတော် မူ၏။

၇၆။ ထိုအရပ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်ဖြစ်ကုန်သော အကြင် ရဟန်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုရဟန်း အားလုံးတို့သည် ငါ့ကို အရိုအသေ ပြုကြကုန်၏၊ နတ်, လူ, အသုရာတို့သည် ရှိသေစွာ ရှိခိုး၍ ဖဲသွားကြ ကုန်၏။

၇၇။ ထိုအခါ သံဃာနှင့်တကွသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါ၏ မြင်ရာအရပ်ကို ကျော်လွန်သည် ရှိသော် ငါသည် လျောင်းနေရာမှ ထ၍ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ကို ဖွဲ့ခွေနေ၏။

၇၈။ ထိုအခါ ငါသည် သုခဝေဒနာဖြင့် ချမ်းသာသူ, ပါမောဇ္ဇဖြင့် ဝမ်းမြောက်သူ, ပီတိဖြင့် နှစ်သက် ခြင်း ရှိသူ ဖြစ်၏၊ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ကို ဖွဲ့ခွေနေ၏။

၇၉။ ထိုအခါ ငါသည် တင်ပလ္လင်ဖြင့် ထိုင်ပြီးလျှင် ဤသို့ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ခဲ့၏၊ ငါသည် ဈာန်၌ လေ့လာပြီး ဖြစ်၏၊ အဘိညာဉ်တို့၌ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်၏။

၈၀။ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ ငါနှင့် တူသော ရသေ့တို့သည် မရှိကုန်၊ ငါသည် တန်ခိုး ဂုဏ်တို့၌ တူသောသူ မရှိသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ သဘောရှိသော ချမ်းသာကို ရခဲ့ပေ၏ ဟု (ဤသို့ ဆင်ခြင် ခဲ့၏)။

၈၁-၈၂။ ငါ၏ ထက်ဝယ်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေရာ အခါ၌ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ နေကုန်သော ပြဟ္မာကြီးတို့သည် ကြီးကျယ်သော ကြွေးကြော်သံကို ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ (သုမေဓာရသေ့မြတ်) ရှေးအခါ ဘုရားလောင်းတို့၏ မြတ်သော ထက်ဝယ် ပလ္လင်ကို ဖွဲ့ခွေရာ အခါ၌ အကြင် နိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၈၃။ အအေးသည် ကင်းပျောက်၏၊ အပူသည် ငြိမ်းအေး၏၊ ယခုလည်း ထိုနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန် ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၈၄။ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်တို့သည် အသံတိတ်ဆိတ်လျက် အနှောင့်အယှက် ကင်းကုန် ၏၊ ယခုလည်း ထိုနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၈၅။ ပြင်းထန်သော လေတို့သည် မတိုက်ခတ်ကုန်၊ မြစ်တို့သည် မစီးဆင်းကုန်၊ ယခုလည်း ထိုနိမိတ် တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၈၆။ ထို(ရှေးဘုရားလောင်းတို့ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေသော) အချိန်၌ ကြည်းပန်း, ရေပန်း အားလုံးတို့ သည် ပွင့်ကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုပန်းအားလုံးတို့သည် ပွင့်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၈၇။ ထိုအခါ ၌ နွယ်ပင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်တို့သည် လည်းကောင်း အသီး, သီးကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုအပင် အားလုံးတို့သည် အသီး,သီးလျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၈၈။ ထိုအခါ၌ ကောင်းကင်၌ တည်သော ရတနာ,မြေ၌ တည်သော ရတနာတို့သည် ထွန်းလင်း တောက်ပကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုရတနာတို့သည် တောက်ပလျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၈၉။ ထိုအခါ၌ လူ၌ ဖြစ်သော တူရိယာ, နတ်၌ ဖြစ်သော တူရိယာတို့သည် (အလိုလို) မြည်ကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုနှစ်မျိုးသော တူရိယာတို့သည် မြည်လျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၉၀။ ထို(ရှေးဘုရားလောင်းတို့ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေသော)အခါ၌ ဆန်းကြယ်သော ပန်းပွင့် မိုးတို့သည် ကောင်းကင်မှ ရွာကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုပန်းပွင့်မိုးတို့သည် ရွာလျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၁။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ဝဲလည်၏၊ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည် တုန်လှုပ်၏၊ ယခု လည်း ထိုနှစ်မျိုးတို့သည် မြည်ဟီးလျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ်ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၉၂။ ထိုအခါ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ ရှိသော ငရဲမီးတို့သည်လည်း ငြိမ်းအေးကုန်၏၊ ယခု လည်း ထိုငရဲမီးတို့သည် ငြိမ်းအေးလျက် ရှိကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၃။ နေမင်းသည် အညစ်အကြေး ကင်းစင်၏၊ အလုံးစုံသော ကြယ်(တာရာ)တို့သည် ထင်ခဲ့ကုန်၏၊ ယခုလည်း ထိုကြယ် (တာရာ) တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၄။ ထိုအခါ မိုးမရွာသော အချိန်တွင် ရေသည် မြေမှ ပန်းထွက်ခဲ့၏၊ ယခုလည်း ထိုရေသည် မြေမှ ပန်းထွက်လျက် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၅။ ကြယ်(တာရာ) အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ နက္ခတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင် အဝန်း၌ တင့်တယ်ကုန်၏။ ဝိသာခါနက္ခတ်သည် စန်း(လ)နှင့် ယှဉ်လျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၆။ တွင်း၌ နေသော သတ္တဝါ, ချောက်၌ နေသော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့ နေရာမှ ထွက်ကုန်၏။ ယခုလည်း ထိုသတ္တဝါတို့သည် (မိမိတို့) နေရာမှ ထွက်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ် လတ္တံ့။

၉၇။ ထိုအခါ၌ သတ္တဝါတို့အား မပျော်မွေ့ခြင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ တင်းတိမ် ရောင့်ရဲကုန်၏၊ ယခု လည်း ထိုသတ္တဝါအားလုံးသည် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ်ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၈။ ထိုအခါ အနာရောဂါတို့သည် ကင်းငြိမ်းကုန်၏၊ မွတ်သိပ်ခြင်းသည်လည်း ကင်းပျောက်၏၊ ယခု လည်း ထိုနိမိတ်တို့သည် ထင်လာကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၉၉။ ထိုအခါ တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ ခေါင်းပါး၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’, တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ ကင်းပျောက်၏၊ ယခုလည်း ထိုအားလုံးတို့သည် ကင်းပျောက်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀၀။ ထိုအခါ ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးသည် မဖြစ်ခဲ့၊ ယခုလည်း ဤဘေး မဖြစ်ခြင်းသည် ထင်၏၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ငါတို့ သိပါကုန်၏။

၁၀၁။ မြူမှုန်သည် အထက်သို့ မတက်ခဲ့၊ ယခုလည်း ဤမြူမှုန် မတက်ခြင်းသည် ထင်၏၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ငါတို့ သိပါကုန်၏။

၁၀၂။ မကောင်းသော အနံ့သည် ကင်းရှင်း၏၊ နတ်၌ ဖြစ်သော ရနံ့သည် လှိုင်၏၊ ယခုလည်း ထိုနတ်ရနံ့သည် လှိုင်လျက် ရှိပေ၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀၃။ အရူပပြဟ္မာတို့ကို ချန်ထား၍ အလုံးစုံသော နတ်ပြဟ္မာတို့ကို တွေ့မြင်ရကုန်၏၊ ယခုလည်း ထို (နတ်ပြဟ္မာ) အားလုံးတို့ကို တွေ့မြင်ရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀၄။ ထိုအခါ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အလုံးစုံသော ငရဲမည်သည်တို့ကို တွေ့မြင် ရကုန် ၏၊ ယခုလည်း ထို(ငရဲ) အားလုံးတို့ကို တွေ့မြင်ရကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀၅။ ထိုအခါ နံရံတံတိုင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ တံခါးရွက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကျောက်တောင်တို့သည် လည်းကောင်း အပိတ်အပင် အဆီးအတားတို့ မဖြစ်ကုန်။ ယခုလည်း ထိုတံတိုင်းစသည်တို့သည် ဟင်းလင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀၆။ ထို (ရှေးဘုရားလောင်းတို့ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေသော) ခဏ၌ စုတေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းသည် လည်းကောင်း မရှိပေ။ ယခုလည်း ထိုနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ဋ္ဌိကြောင့် သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၁၀၇။ အရှင်ရသေ့ သင်သည် လုံ့လဝီရိယကို မြဲမြံစွာ ချီးမြှောက် (စွဲကိုင်) ပါလော့၊ နောက်သို့ မဆုတ်ပါလင့်၊ ရှေ့သို့သာ တက်ပါလော့၊ သင်သည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ငါတို့သည်လည်း ဤအကြောင်းကို သိပါကုန်၏ (ဟု ကြီးကျယ်သော အသံကို ဖြစ်စေကုန်၏)။

၁၀၈။ ထိုအခါ ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ လည်းကောင်း၊ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ နေသော နတ်ပြဟ္မာတို့၏ လည်းကောင်း နှစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စကားကို ကြားရသည် ရှိသော် နှစ်သက် ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ဆင်ခြင်ခဲ့ပေ၏-

၁၀၉။ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် နှစ်မျိုးသော စကားကို မိန့်ဆိုလေ့ မရှိကုန်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အချည်းနှီးသော စကားကို မိန့်ဆိုလေ့ မရှိကုန်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ချွတ်ယွင်းသော စကားသည် မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်ရပေလတ္တံ့။

၁၁၀။ ကောင်းကင်၌ ပစ်အပ်သော ခဲသည် မြေ၌ မချွတ်ကျသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရားတို့ ၏ စကားသည် မချွတ် မြဲ၏၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ချွတ်ယွင်းသော စကားသည် မရှိချေ၊ ဋ္ဌိကြောင့် ငါသည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်ရပေလတ္တံ့။

၁၁၁။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်းသည် မချွတ် မြဲသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရားတို့ ၏ စကားသည် မချွတ် မြဲ၏၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ချွတ်ယွင်းသော စကားသည် မရှိချေ၊ ဋ္ဌိကြောင့် ငါသည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်ရပေလတ္တံ့။

၁၁၂။ ညဉ့်ကုန်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် နေတက်ခြင်းသည် မချွတ် မြဲသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ဘုရားမြတ်တို့၏ စကားသည် မချွတ်မြဲ၏၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ချွတ်ယွင်းသော စကားသည် မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်ရပေလတ္တံ့။

၁၁၃။ အိပ်စက်ရာ လိုဏ်ဂူမှ ထွက်သော ခြင်္သေ့မင်း၏ ဟောက်ခြင်းသည် မချွတ်မြဲသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ဘုရားမြတ်တို့၏ စကားသည် မချွတ်မြဲ၏၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ချွတ်ယွင်းသော စကားသည် မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် မချွတ် ဘုရားဖြစ်ရပေ လတ္တံ့။

၁၁၄။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမတို့အား ကိုယ်ဝန်ကို ချခြင်းသည် မချွတ်မြဲသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ဘုရားမြတ်တို့၏ စကားသည် မချွတ်မြဲ၏၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ချွတ်ယွင်းသော စကားသည် မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် မချွတ် ဘုရား ဖြစ်ရပေလတ္တံ့. (ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်ခဲ့၏)။

၁၁၅။ ငါသည် ယခုအခါ အထက် အောက် အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌ ရှိရှိသမျှသော သဘောတရား တွင် ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော သဘောတရားတို့ကို ထိုမှဤမှ စူးစမ်း ဆင်ခြင်တော့အံ့ (ဟု ဆင်ခြင် ၏)။

၁၁၆။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် လေ့ကျက်အပ်သော လမ်းမသဖွယ် ဖြစ်သော ဒါနပါရမီကို ရှေးဦးစွာ တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၁၇။ သင်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ ဤရှေးဦးစွာ သော ဒါနပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ဖြည့်ကျင့်ပါလော့။

၁၁၈။ တစ်စုံတစ်ခုသော ရေဖြင့် ပြည့်သော အိုးသည် မှောက်ထား လိုက်သည်ရှိသော် ရေကို အကြွင်းမဲ့ အန်ထုတ်သကဲ့သို့ ထိုသို့ အန်ရာ၌ (ရေကို) မစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့-

၁၁၉။ ထို့အတူပင် သင်သည် အယုတ်, အမြတ်, အလတ်ဖြစ်သော တောင်းခံသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို တွေ့မြင်သည်ရှိသော် 'မှောက်ထားသော အိုးကဲ့သို့' အလှူဝတ္ထုကို အကြွင်းမဲ့ ပေးလှူပါလော့။

၁၂၀။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၂၁။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော နှစ်ခုမြောက် သီလပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၂၂။ သင်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ ဤနှစ်ခု မြောက်သော သီလပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ဖြည့်ကျင့်ပါလော့။

၁၂၃။ စာမရီသားကောင်သည် တစ်စုံတစ်ခု သစ်ပင်ချုံနွယ်၌ မြီးဆံသည် ငြိနေလတ်သော် ထိုနေရာ၌ပင် သေခြင်းသို့ ရောက်စေကာမူ မြီးဆံကို မပျက်စီးစေသကဲ့သို့-

၁၂၄။ ထို့အတူပင် လေးပါးသော အရာတို့၌ သီလကို ဖြည့်ကျင့်ပါလော့၊ စာမရီ သားကောင်သည် မြီးဆံကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ အခါခပ်သိမ်း သီလကို စောင့်ရှောက်ပါ လော့။

၁၂၅။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၂၆။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော သုံးခုမြောက် နေက္ခမ္မပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၂၇။ သင်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ ဤသုံးခုမြောက် သော နေက္ခမ္မပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ဖြည့်ကျင့်ပါလော့။

၁၂၈။ နှောင်အိမ်၌ ကြာမြင့်စွာ နေရသော ယောကျာ်းသည် ဆင်းရဲဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည် ဖြစ်၍ ထိုနှောင်အိမ်၌ တပ်မက်ခြင်းကို မဖြစ်စေဘဲ လွတ်မြောက်ခြင်းကိုသာလျှင် ရှာဖွေသကဲ့သို့-

၁၂၉။ ထို့အတူပင် သင်သည် အလုံးစုံသော ဘဝတို့ကို 'နှောင်အိမ်တို့ကဲ့သို့' ရှုပါလော့၊ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ တောထွက်ခြင်းသို့ ရှေးရှုဖြစ်ပါလော့။

၁၃၀။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၃၁။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော လေးခုမြောက် ပညာပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၃၂။ သင်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ ဤလေးခုမြောက်သော ပညာပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ဖြည့်ကျင့်ပါလော့။

၁၃၃။ ဆွမ်းခံသော ရဟန်းသည် အယုတ်, အမြတ်, အလတ်ဖြစ်သော အမျိုး (အိမ်)တို့ကို မကြဉ် ရှောင်၊ ဤသို့ မကြဉ်ရှောင်လတ်သော် မျှတရုံသော အာဟာရကို ရသကဲ့သို့-

၁၃၄။ ထို့အတူပင် သင်သည် အခါခပ်သိမ်း ပညာရှိသော သူကို မေးမြန်းလျက် ပညာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သည် ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၃၅။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ ငါသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၃၆။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော ငါးခုမြောက် ဝီရိယပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၃၇။ သင်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ ဤငါးခုမြောက်သော ဝီရိယပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ဖြည့်ကျင့်ပါလော့။

၁၃၈။ သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းသည် ထိုင်ခြင်း, ရပ်ခြင်း, စင်္ကြံသွားခြင်း၌ မတွန့်ဆုတ်သော ဝီရိယ ရှိလျက် အခါခပ်သိမ်း စိတ်ကို ပင့်မြှောက်ထားသကဲ့သို့-

၁၃၉။ ထို့အတူပင် သင်သည် အလုံးစုံသော ဘဝ၌ လုံ့လဝီရိယကို မြဲမြံစွာ ပင့်မြှောက်၍ ဝီရိယ ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သည်ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ရလတ္တံ့။

၁၄၀။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ ငါသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၄၁။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော ခြောက်ခုမြောက် ခန္တီပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၄၂။ သင်သည် ဤခြောက်ခုမြောက် ခန္တီပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ထိုခန္တီပါရမီ၌ စိတ်နှစ်ခွ မရှိလတ်သော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ရလတ္တံ့။

၁၄၃။ မြေကြီးမည်သည် စင်ကြယ်သည်လည်းဖြစ်သော, မစင်ကြယ်သည်လည်းဖြစ်သော အလုံးစုံ ပစ်ချအပ်သော အရာဝတ္ထုကို သည်းခံ၏၊ ထိုပစ်ချခြင်းကြောင့် မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်းကို မပြုသကဲ့သို့-

၁၄၄။ ထို့အတူပင် သင်သည်လည်း အလုံးစုံသော သူတို့အား ကောင်းစွာ မြတ်နိုးခြင်း, မထီမဲ့မြင် ပြုခြင်းတို့၌ သည်းခံလျက် ခန္တီပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သည်ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၄၅။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ ငါသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားကိုလည်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၄၆။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော ခုနစ်ခုမြောက် သစ္စာပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၄၇။ သင်သည် ဤခုနစ်ခုမြောက်သော သစ္စာပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီး လျှင် ထိုသစ္စာပါရမီ၌ စကားနှစ်ခွ မရှိလတ်သော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ရ လတ္တံ့။

၁၄၈။ နတ်နှင့် တကွသော လောက၌ ချိန်သဖွယ် ဖြစ်သော သောက်ရှူးကြယ်မည်သည် မိုးအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဆောင်းဥတု, နွေဥတု၌ လည်းကောင်း (သွားမြဲ) လမ်းမှ မဖဲမရှောင် သကဲ့သို့-

၁၄၉။ ထို့အတူပင် သင်သည်လည်း သစ္စာ(စကား)တို့၌ (ပြောဆို) မြဲလမ်းမှ မဖဲမရှောင်မူ၍ သစ္စာ ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သည် ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၅၀။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ်ကုန်သေး၊ ငါသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၅၁။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော ရှစ်ခုမြောက် အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၅၂။ သင်သည် ဤရှစ်ခုမြောက်သော အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီး လျှင် ထိုအဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၌ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိလတ်သော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၅၃။ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိဘဲ ကောင်းစွာ တည်တံ့သော ကျောက်တောင်သည် ပြင်းထန်သော လေတို့ ကြောင့် မတုန်လှုပ် မိမိနေရာ၌သာလျှင် တည်နေသကဲ့သို့-

၁၅၄။ ထို့အတူပင် သင်သည် အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၌ အခါခပ်သိမ်း တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသူဖြစ်ပါလော့၊ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သည်ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရား တို့ကိုလည်း စူးစမ်းဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၅၅။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ် ကုန်သေး၊ ငါသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၅၆။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော ကိုးခုမြောက် မေတ္တာပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၅၇။ သင်သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အကယ်၍ အလိုရှိငြားအံ့၊ ဤကိုးခုမြောက် သော မေတ္တာပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် မေတ္တာပါရမီ၌ အတူမရှိသောသူ ဖြစ်ပါလော့။

၁၅၈။ ရေမည်သည် ကောင်းသော လူ, မကောင်းသော လူတို့ကို အအေးဖြင့် အညီအမျှ ပျံ့နှံ့တွေ့ ထိ၍ မြူအညစ်အကြေးကို မျှောသကဲ့သို့-

၁၅၉။ ထို့အတူပင် သင်သည် (မိမိ) အကျိုးကို ဆောင်သောသူ, (မိမိ) အကျိုးကို မဆောင်သော သူတို့ကို အညီအမျှ မေတ္တာပွါးလော့၊ မေတ္တာပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်သည်ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၆၀။ ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော ဤတရားတို့သည် ဤမျှလောက်သာ ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ် ကုန်သေး၊ ငါသည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်သော အခြားတရားတို့ကိုလည်း စူးစမ်း ဆင်ခြင်ဦးအံ့။

၁၆၁။ ထိုအခါ ငါသည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်လတ်သော် ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော ဘုရားအလောင်းတို့သည် အဖန်ဖန် အမြဲမပြတ် မှီဝဲအပ်သော ဆယ်ခုမြောက် ဥပေက္ခာပါရမီကို တွေ့မြင်ခဲ့၏။

၁၆၂။ သင်သည် ဤဆယ်ခုမြောက်သော ဥပေက္ခာပါရမီကို အလွန်မြဲမြံအောင် ပြု၍ ဆောက်တည် ပြီးလျှင် ချိန်သဖွယ်ဖြစ်၍ မြဲမြံစွာ ဖြစ်သည်ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၆၃။ မြေကြီးမည်သည် မစင်ကြယ်သော အရာကို လည်းကောင်း၊ စင်ကြယ်သော အရာကို လည်း ကောင်း ပစ်ချအပ်သည်ရှိသော် ဤအရာနှစ်မျိုးတို့ကို မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်းမှ ကြဉ်လျက်လျစ်လျူရှုသကဲ့သို့-

၁၆၄။ ထို့အတူပင် သင်သည် ချမ်းသာ, ဆင်းရဲ၌ အခါခပ်သိမ်း ချိန်သဖွယ်ဖြစ်လော့၊ ဥပေက္ခာပါရမီ ကို ဖြည့်ကျင့်သည်ရှိသော် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်လတ္တံ့။

၁၆၅။ လောက၌ အကြင်တရားတို့သည် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ရင့်ကျက်စေတတ်ကုန်၏၊ ထိုတရားတို့သည် ဤမျှလောက်တို့သာတည်း၊ ထို့ထက်အလွန် အခြားသောတရား မရှိချေ၊ ထိုပါရမီတရား တို့၌ မြဲမြံစွာ ဆောက်တည်ပါလော့။

၁၆၆။ ဤပါရမီတရားတို့ကို မိမိ၏ သဘော, မိမိ၏ ကိစ္စ, လက္ခဏာအားဖြင့် သုံးသပ် ဆင်ခြင်စဉ် (ငါ၏ဆင်ခြင်ဉာဏ်) တရားတန်ခိုးတော်ကြောင့် လောကဓာတ်တစ်သောင်း၌ ရှိသော မြေကြီးသည် တုန် လှုပ်လေ၏။

၁၆၇။ မြေကြီးသည် 'ကြိတ်ညှစ်အပ်သော ကြံညှစ်စက် ယန္တရားကဲ့သို့' လှုပ်ရှား၏၊ မြည်ဟည်း၏၊ မြေကြီးသည် 'ဆီ (ကြိတ်) စက်ယန္တရားကဲ့သို့' တုန်လှုပ်၏။

၁၆၈။ အကြင်မျှလောက်သော ပရိသတ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ အရပ်၌ တည်ရှိ၏၊ ထိုပရိသတ်သည် ထိုဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ အရပ်၌ တုန်လှုပ်သည်ဖြစ်၍ မိန်းမော တွေဝေလျက် မြေ၌ အိပ်ရ၏။

၁၆၉။ ထိုဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာ အရပ်၌ အထောင်မကသော အိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ အရာမက များစွာသော အိုးစရည်းကြီးတို့သည် လည်းကောင်း အချင်းချင်း ထိခိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မှုန့်မှုန့် ညက် ညက် ကွဲကျ ရောယှက်ကုန်၏။

၁၇၀။ များစွာသော လူတို့သည် ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ကုန်လျက် စိုးရိမ်ပူပန်သော စိတ်ရှိ ကုန်သည်ဖြစ်၍ စုဝေးကြပြီးလျှင် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား (ထံ) သို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်၏။

၁၇၁။ စက္ခုငါးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား လောကအား ကောင်းခြင်း ဖြစ်ပါမည် လော၊ သို့မဟုတ် မကောင်းခြင်း ဖြစ်ပါမည်လော၊ အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်ပါလိမ့် မည်နည်း၊ အလုံးစုံသော လောကကို ကြောက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ပါ၏၊ ထိုကြောက်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တော်မူပါ (ဟုလျှောက် ကုန်၏)။

၁၇၂။ ထိုအခါ ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလူတို့ကို သိစေတော်မူ၏၊ (သင်တို့သည်) ဤမြေ လှုပ်ရာ၌ ထိတ်လန့်ခြင်း ကင်းကြကုန်လော့၊ မကြောက်ကြကုန်လင့်။

၁၇၃။ "လောက၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့" ဟု အကြင် သုမေဓာရသေ့ကို ငါသည် ယနေ့ ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားခဲ့၏၊ ဤသုမေဓာရသေ့သည် ရှေးရှေး မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မှီဝဲ ကျင့်သုံးအပ်သော (ပါရမီ) တရားကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၏။

၁၇၄။ ထိုသုမေဓာရသေ့သည် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း (ပါရမီ) တရားကို အကြွင်းမရှိ ဆင်ခြင်သုံးသပ် စဉ် ထိုသို့ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် ဤမြေကြီးသည် နတ်နှင့်တကွသော လောကဓာတ် တစ်သောင်း ၌တုန်လှုပ်လေ၏။

၁၇၅။ (ဤသို့) မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို ကြားနာရ၍ (လူအပေါင်းတို့၏) စိတ်သည် ငြိမ်းအေးလေ၏၊ ထိုအခါ လူအားလုံးတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ဖန် ငါ့ကိုပင် ရှိခိုးကုန်၏။

၁၇၆။ ထိုအခါ (ငါသည်) မြတ်စွာဘုရားဂုဏ် (ပါရမီ) တော်ကို ဆောက်တည်၍ စိတ်ကို မြဲမြဲ အောင်ပြုလျက် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် နေရာမှထခဲ့၏။

၁၇၇။ နတ်, လူနှစ်ဦးလုံးတို့သည်ပင် နတ်၌ ဖြစ်သော ပန်း, လူ၌ ဖြစ်သော ပန်းတို့ကို (ယူ၍) နေရာမှ ထသော ငါ့အား ပန်းပွင့်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ကြဲဖြန့် ပူဇော်ကုန်၏။

၁၇၈။ ထိုနတ်, လူနှစ်ဦးလုံးတို့သည်ပင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာစကားကို ပြောကြားကြကုန် ၏၊ အရှင်ရသေ့သည် မြင့်မြတ်သော အရာအထူးကို တောင့်တပေ၏၊ ထိုအရာအထူးကို အလိုရှိတိုင်း ရပါစေသော်။

၁၇၉။ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့သည် ရှောင်ကွင်းကြပါစေသော်။ စိုးရိမ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အနာရောဂါသည် လည်းကောင်း ပျောက်ကင်းပါစေသော်။ အရှင်ရသေ့အား အန္တရာယ်တို့သည် မဖြစ်ကြပါစေသော်၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်မြတ်သို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ပါစေသော်။

၁၈၀။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော အရှင်ရသေ့ ပွင့်လေ့ရှိသော သစ်ပင်တို့သည် အချိန်ရောက် လျှင် ပွင့်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အရှင်ရသေ့သည် ဘုရားဉာဏ်တော်ဖြင့် ပွင့်ပါစေသော်။

၁၈၁။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော အရှင်ရသေ့ အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပါရမီ ဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အရှင်ရသေ့သည် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့် တော် မူနိုင်ပါစေသော်။

၁၈၂။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော အရှင်ရသေ့ အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဗောဓိ မဏ္ဍိုင်၌ ပွင့်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အရှင်ရသေ့သည် မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်ရာ ဗောဓိပင်၌ ပွင့်တော်မူပါစေသော်။

၁၈၃။ ကြီးမားသော လုံ့လ ရှိတော်မူသော အရှင်ရသေ့ အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဓမ္မစကြာကို ဟောကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အရှင်ရသေ့သည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူနိုင်ပါစေသော်။

၁၈၄။ လပြည့်နေ့၌ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော လသည် တင့်တယ်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အရှင် ရသေ့သည် စိတ်အလို ပြည့်သည်ဖြစ်၍ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ တင့်တယ်တော်မူ ပါစေသော်။

၁၈၅။ ရာဟုမှ လွတ်မြောက်သော နေသည် အလင်းရောင်ဖြင့် အလွန်တင့်တယ် သကဲ့သို့ ထို့အတူ ပင် အရှင်ရသေ့သည် လောကမှ လွတ်မြောက်လျက် မြတ်စွာဘုရား အသရေဖြင့် တင့်တယ်တော်မူပါစေ သော်။

၁၈၆။ အလုံးစုံသော မြစ်တို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ စီးဝင်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည် အရှင်ရသေ့၏ အထံသို့ ချဉ်းကပ်နိုင်ကြပါစေသော်။ ထိုအခါ ထိုနတ်, လူတို့ (ဤသို့) အထူး ချီးမွမ်းအပ်သော ထိုသုမေဓာသည် ပါရမီတရား ဆယ်ပါးတို့ကို ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ထိုတရားတို့ကို ဖြည့်ကျင့်လိုသည်ဖြစ်၍ တောအုပ်သို့ ဝင်လေ၏။

သုမေဓပတ္ထနာကထာ ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၃ - ဒီပင်္ကရာဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ထိုအခါ ထိုရမ္မဝတီပြည်သူပြည်သားတို့သည် သံဃာနှင့်တကွသော မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီးလျှင် ထိုဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားအား ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ကုန်၏။

၂။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သရဏဂုံ၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါးပါးသီလတို့၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆယ်ပါးသီလ၌ တည်စေတော်မူ၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အရိယမဂ်ကိုလည်းကောင်း၊ မြတ်သော ဖိုလ်လေးပါးတို့ကို လည်းကောင်း ပေးတော်မူ၏။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား အတုမရှိသော ပဋိသမ္ဘိဒါတရားတို့ကို ပေးတော်မူ၏။

၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား မြတ်သော သမာပတ် ရှစ်ပါးတို့ကို ပေးတော်မူ၏၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိဇ္ဇာသုံးပါး, အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့ကို ပေးတော်မူ၏။

၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနည်း အစီအစဉ်အားဖြင့် လူအပေါင်းကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ ထိုအဆုံးအမကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် ပျံ့နှံ့လေ၏။

၆။ ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးနှင့်တူသော မေးရှိတော်မူ၍ နွားလားဥသဘ၏ ပခုံးနှင့် တူသော ပခုံး ရှိတော်မူသော ဒီပင်္ကရာအမည်ရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော လူတို့ကို ကယ်တင်တော်မူ၏၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်မြောက်စေတော်မူ၏။

၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို သိစေထိုက်သော သတ္တဝါကို မြင်တော်မူသည် ရှိသော် ယူဇနာတစ်သိန်း ဝေးကွာသော အရပ်၌ပင် (တည်သော) ထိုသတ္တဝါထံသို့ တစ်ခဏဖြင့် ချဉ်းကပ်၍ (သစ္စာလေးပါးတရားကို) သိစေတော်မူ၏။

၈။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေတော်မူရာ အခါ၌ ကုဋေတစ်ရာသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာအပေါင်းကို သိစေတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် သစ္စာလေးပါးကို သိစေတော်မူရာ အခါ၌ ကုဋေကိုးဆယ်သော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာအပေါင်းကို သိစေတော်မူ၏။

၉။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ၌လည်း ကုဋေကိုးသောင်းသော နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သုံးကြိမ်မြောက် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

၁၀။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ သုံးကြိမ်သော တပည့်သာဝက အစည်းအဝေးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ပထမအစည်းအဝေးသည် ကုဋေတစ်သိန်းသော တပည့်သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်၏။

၁၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် နာရဒကူဋ္ဋတောင်၌ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူသည် ရှိသော် ကိလေသာအညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ရဟန္တာကုဋေတစ်ရာတို့သည် တစ်ဖန် စည်းဝေးကုန်၏။

၁၂။ အကြင်အခါ ကြီးသော လုံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနကျောက်တောင်၌ ဝါဆိုတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုဋေကိုးသောင်းသော ရဟန္တာတို့နှင့် အတူပဝါရဏာပြုတော်မူ၏။

၁၃။ (ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူလတ်သော်) တစ်သောင်းသော သတ္တဝါ၊ နှစ်သောင်းသော သတ္တဝါတို့၏ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ တစ်ဦးစီ၊ နှစ်ဦးစီသော သတ္တဝါတို့၏ တရားကို ထိုးထွင်းသိခြင်းတို့သည် ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့် မရေတွက်နိုင်ကုန်။

၁၄။ ထိုအခါ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သာသနာတော်သည် ပျံ့နှံ့၏၊ လူသိများ၏၊ ပြည့်စုံ၏၊ စည်ကား၏။

၁၅။ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ တန်ခိုးကြီးကုန်သော ရဟန္တာ လေးသိန်းတို့သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားကို အခါခပ်သိမ်း ခြံရံကုန်၏။

၁၆။ ထိုဒီပင်္ကရာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ၌ အကြင် ရဟန်းတို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက် မူ၍ သေက္ခသာဖြစ်လျက် လူ့ဘဝကို စွန့်ကုန်၏၊ ထိုသေက္ခ ရဟန်းတို့သည် ကဲ့ရဲ့အပ်သူတို့သာ ဖြစ်ကုန် ၏။

၁၇။ ကောင်းစွာ ပွင့်လင်းသော မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန် သော အာသဝေါ မရှိကုန်သော ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ရဟန္တာတို့ဖြင့် အခါခပ်သိမ်း အလွန်တင့်တယ်၏။

၁၈။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ဖွားတော်မူရာ မြို့သည် ရမ္မဝတီ မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် သုဒေဝ မင်း မည်၏၊ မယ်တော်သည် သုမေဓာမိဖုရား မည်၏။

၁၉။ ထိုဒီပင်္ကရာ ဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို စိုးအုပ်၍ နေ၏၊ ထိုဘုရားလောင်းအား ဟံသ၊ ကောဉ္စ၊ မယူရ (ဟင်္သာ၊ ကြိုးကြာ၊ ဥဒေါင်း)အားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၀။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်ထားသော မောင်းမသုံးသိန်းတို့သည် ခြံရံကုန်၏၊ ထိုဘုရားလောင်း ၏ မိဖုရားသည် ပဒုမ္မာ မည်၏၊ သားတော်သည် ဥသဘက္ခန္ဓ မည်၏။

၂၁။ ထိုဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဆင်ယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့သော ဆယ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၂-၂၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျင့်ကို ကျင့်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို သိတော်မူ၏၊ ကြီးသော လုံ့လ ရှိတော်မူသော ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ နန္ဒာ ရာမတိုက် အသရေရှိသော ကျောင်း၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏၊ ကုက္ကိပင်ရင်း၌ တိတ္ထိတို့အား နှိမ်နင်းခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။

၂၄။ သုမင်္ဂလသည် လည်းကောင်း၊ တိဿသည် လည်းကောင်း ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ် သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် သာဂ တ မည်၏။

၂၅။ နန္ဒာသည် လည်းကောင်း၊ သုနန္ဒာသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို 'ညောင်ကြတ်ပင်' ဟု ခေါ်ဆိုအပ် ၏။

၂၆။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အလုပ်အကျွေး (ဒါယကာ)တို့သည် တပုဿ၊ ဘလ္လိကာ မည်ကုန်၏။ အလုပ်အကျွေး (ဒါယိကာမ) တို့သည် သိရိမာ၊ ကောဏာတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၇။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူလျက် တန်ဆောင်တိုင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော အင်ကြင်းပင်မင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း တင့်တယ်တော်မူ၏။

၂၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှ လောက် တည်နေလျက် များစွာသော လူအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၉။ 'မီးပုံကြီး တောက်ပ၍ ငြိမ်းအေးသကဲ့သို့' ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သူတော်ကောင်း တရားကို ထွန်းတောက်ပစေ၍ များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူလျက် တပည့်သာဝကနှင့်အတူ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏။

၃၀။ ထိုတန်ခိုးတော်သည် လည်းကောင်း၊ ထိုအခြံအရံသည် လည်းကောင်း၊ ခြေတော်တို့၌ ထိုစက်ရတနာတို့သည် လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်လေ၏၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၃၁။ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူပြီးသော ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် နန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုနန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ပုထိုးစေတီတော်သည် သုံးဆယ့်ခြောက် ယူဇနာ မြင့်တော်မူ၏။

ရှေးဦးစွာသော ဒီပင်္ကရာဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၄ - ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိသော တန်ခိုးရှင်ဖြစ်၍ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော မနှိုင်းယှဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ချဉ်းကပ် ဝံ့ခဲသော ကောဏ္ဍည မည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သည်းခံခြင်းအားဖြင့် မြေကြီးနှင့် တူတော်မူ၏၊ သီလအားဖြင့် သမုဒ္ဒရာ နှင့် တူတော်မူ၏၊ သမာဓိအားဖြင့် မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် တူတော်မူ၏၊ ဉာဏ်အားဖြင့် ကောင်းကင်နှင့် တူတော်မူ၏။

၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွါး အလို့ငှါ ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, သစ္စာတို့ကို ပြသော တရားကို အခါခပ်သိမ်း ဟောပြတော်မူ၏။

၄။ လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေတစ်သိန်းသော နတ်, လူတို့အား ရှေးဦးစွာ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။

၅။ ထိုမှ နောက်၌ လူ, နတ်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ (မင်္ဂလာ) တရားကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေကိုးသောင်းသော နတ်, လူတို့၏ နှစ်ကြိမ်မြောက် (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။

၆။ အကြင်အခါ တိတ္ထိတို့ကို နှိမ်နင်းလျက် တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်သောင်း သော နတ်, လူတို့၏ သုံးကြိမ်မြောက် (သစ္စာလေးပါကို) သိခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။

၇။ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားအား သုံးကြိမ်သော အစည်းအဝေးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ပထမ အစည်းအဝေးသည် (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော-

၈။ ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်၏၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေးသည် ကုဋေတစ်ထောင်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်၏၊ တတိယ အစည်းအဝေးသည် ကုဋေကိုးဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်၏။

၉။ ထိုအခါ ငါ(ဘုရားအလောင်း)သည် ဝိဇိတာဝီမည်သော စကြာမင်း ဖြစ်ခဲ့၏၊ ငါသည် (စကြဝဋ္ဌာ တိုက်အတွင်း) သမုဒ္ဒရာကို အဆုံး အပိုင်းအခြား ပြု၍ အစိုးရခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။

၁၀။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တကွသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းသော ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့ကို မွန်မြတ်သော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲစေခဲ့၏။

၁၁။ လောက၏ ရှေ့သွား ထိုကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ (ဤမင်းသည်) ဤကမ္ဘာမှ မရေတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာတွင် လောက၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၁၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လဝီရိယကို အားထုတ်၍ ပြုနိုင်ခဲသော အကျင့် 'ဒုက္ကရစရိယာ' ကို ကျင့်ပြီးလျှင် များမြတ်သော အခြံအရံ အကျော်အစောရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင် ရင်း၌ ပွင့်လတ္တံ့။

၁၃။ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မွေးဖွားသော မယ်တော်ရင်းသည် မာယာမည်သော မိဖုရားဖြစ်၍ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမည်သော မင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ဂေါတမမည်သော ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။

၁၄။ ကောလိတသည် လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿသည် လည်းကောင်း ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ် သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အာနန္ဒာမည်သော အလုပ်အကျွေးသည် ဤမြတ်စွာ ဘုရားကို လုပ်ကျွေးလတ္တံ့။

၁၅။ ခေမာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ်သည် လည်းကောင်း ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို 'ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ' ဟု ခေါ်လတ္တံ့။

၁၆။ စိတ္တသည် လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထာဠဝကသည် လည်းကောင်း ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ် အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ နန္ဒာမာတာနှင့် ဥတ္တရာတို့သည်ကား မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ များသော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိသော ထိုဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်ရာ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၇။ လူ, နတ်တို့သည် အတုမရှိသော ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားကို ကြားနာရကုန် သည် ရှိသော် ဤမင်းသည် ဘုရားလောင်း ဖြစ်သတတ်ဟု အလွန် ဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်-

၁၈။ ကြွေးကြော်သံတို့ကိုလည်း ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ လက်ပန်းပေါက်လည်း ခတ်ကြကုန်၏၊ ရွှင်လည်း ရွှင်လန်းကြကုန်၏၊ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ နေသော နတ်တို့သည် လက်အုပ်ချီလျက် ရှိခိုးကြကုန်၏။

၁၉။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အကယ်၍ လွဲချော်ကုန် အံ့၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏။

၂၀။ မြစ်ကို ကူးကုန်သော လူတို့သည် မျက်နှာချင်းဆိုင် (တူရူ)ဆိပ်ကမ်းကို လွဲချော်ကုန်သည် ရှိသော် အောက်ဆိပ်ကမ်းကို ယူ၍ မြစ်မကြီးကို ကူးကုန်သကဲ့သို့-

၂၁။ ဤအတူပင် ငါတို့ အားလုံးတို့သည် ဤမြတ်စွာဘုရားကို အကယ်၍ လွဲချော်ကုန်အံ့၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ဟု ဆုတောင်းကုန်၏။

၂၂။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ထိုဘုရား ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း(ပါရမီ)ကို ပြီးစီးစေလိုသည်ဖြစ်၍ မြတ်သော စကြာမင်း အဖြစ်ကို မြတ်စွာဘုရားအား ပေးလှူခဲ့၏၊ မြတ်သော စကြာမင်း အဖြစ်ကို ပေးလှူပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုခဲ့၏။

၂၃။ ငါသည် သုတ္တန်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကို လည်းကောင်း အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော် အားလုံးကို သင်ကြား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို တင့်တယ်စေခဲ့၏။

၂၄။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင် ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ စင်္ကြံသွားခြင်း၌ မမေ့ မလျော့ နေသည်ရှိသော် အဘိညာဉ်၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားခဲ့၏။

၂၅။ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် ရမ္မဝတီ မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် သုနန္ဒမင်း မည်၏၊ မယ်တော်သည် သုဇာတာမိဖုရား မည်၏။

၂၆။ ထိုကောဏ္ဍညဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) သုစိ, သုရုစိ, သုဘအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၇။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ် ကုန်သော မောင်းမသုံးသိန်းတို့သည် ခြံရံကုန်၏၊ (ထိုဘုရား လောင်း၏) မိဖုရားသည် ရုစိဒေဝီ မည်၏၊ သားတော်သည် ဝိဇိတသေန မည်၏။

၂၈။ (ထိုဘုရားလောင်းသည်) နိမိတ်လေးပါးကို တွေ့မြင်၍ ရထားယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး (ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း) လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၉။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်းသည် တောင်းပန် အပ်သည် ဖြစ်၍ နတ်တို့အား မြို့တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၃၀။ ဘဒ္ဒသည် လည်းကောင်း၊ သုဘဒ္ဒသည် လည်းကောင်း ထိုကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ် သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် အနုရုဒ္ဓါမည်၏။

၃၁။ တိဿာနှင့် ဥပတိဿာတို့သည် ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိ ကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်သည် သာလကလျာဏီပင် ဖြစ်၏။

၃၂။ သောဏသည် လည်းကောင်း၊ ဥပသောဏသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ် သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ နန္ဒာနှင့် သိရိမာတို့သည် မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (အတောင်) ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင် မြင့်တော်မူလျက် လမင်းကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ မွန်းတည့်ချိန်၌ နေမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း တင့်တယ်တော်မူ၏။

၃၄။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃၅။ (ဘုရားပွင့်ရာ) မြေကြီးသည် (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းသော ရဟန္တာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ခဲ့လေ၏၊ ကောင်းကင်သည် နက္ခတ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန္တာတို့ဖြင့် တင့်တယ်တော်မူ၏။

၃၆။ ထိုရဟန္တာတို့သည်လည်း ဂုဏ်အားဖြင့် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ကုန်၊ ရန်သူတို့သည် မချောက်ချားနိုင် ကုန်၊ လူသာမန်တို့ မချဉ်းကပ်နိုင်ကုန်၊ များသော အကျော်အစော ရှိသော ထိုရဟန္တာတို့သည် 'လျှပ်စစ် ပြက်သကဲ့သို့' (တန်ခိုးတော်ကို) ပြပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

၃၇။ မြတ်စွာဘုရား၏ အတုမရှိသော ထိုတန်ခိုးတော်သည် လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပွါးစေအပ် သော သမာဓိသည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေ၏။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၃၈။ မြတ်သော ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားသည် စန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ ၏၊ ထိုစန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ပင် ဆန်းကြယ်သော စေတီတော်သည် ခုနစ်ယူဇနာတိုင်တိုင် မြင့်လေ၏။

နှစ်ခုမြောက် ကောဏ္ဍညဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၅ - မင်္ဂလဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ မင်္ဂလမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ တရားတည်းဟူသော မီးရှူးတိုင် ကို ညှိထွန်းတော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အခြားသော မြတ်စွာဘုရားတို့ထက် လွန်ကဲသော အတုမရှိသော အရောင်သည် ရှိလေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အရောင်သည် လ, နေတို့၏ အရောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ တင့်တယ်၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အမြတ်ဆုံး သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုထိုနတ်, လူတို့သည် သစ္စာ လေးပါးတည်းဟူသော အမြိုက်ရေကို သောက်ကြရ၍ ကြီးစွာသော အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်ကြကုန်၏။

၄။ ထိုမင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည် အတုမရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ ရှေးဦးစွာ တရား ဟောပြရာ အခါ၌ ကုဋေတစ်သိန်းသော နတ်, လူ, ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါး တရားကို သိခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။

၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် သိကြားမင်းစံရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူ ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေတစ်ထောင်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် ဖြစ်လေ၏။

၆။ အကြင်အခါ သုနန္ဒစကြဝတေးမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားသို့ ချဉ်းကပ်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် မြတ်သော တရားတည်းဟူသော စည်တော်ကြီးကို တီးခတ်တော်မူ၏။

၇။ ထိုအခါ သုနန္ဒစကြဝတေးမင်း၏ နောက်လိုက် လူအပေါင်းတို့သည် ကုဋေကိုးဆယ်တို့ ဖြစ်ကုန် ၏၊ ထိုနောက်လိုက်လူ အားလုံးတို့သည်လည်း အကြွင်းမဲ့ ဧဟိဘိက္ခုရဟန်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားအား သုံးကြိမ်သော အစည်းအဝေးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ပထမ အစည်း အဝေးသည် ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၉။ ဒုတိယ အစည်းအဝေးသည် ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။ တတိယ အစည်းအဝေးသည် ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းသော ကုဋေကိုးဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်း အဝေး ဖြစ်၏။

၁၀။ ထိုမင်္ဂလဘုရား လက်ထက်တော်အခါ၌ ငါ (ဘုရားလောင်း)သည် ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ် သော ဗေဒင်ကို ဆောင်သော သုံးပါးသော ဗေဒကျမ်းတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သော “သုရုစိ” မည်သော ပုဏ္ဏား ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၁။ ငါသည် ထိုမင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား အမျူးရှိသော သံဃာတော်ကို နံ့သာပန်းဖြင့် ပူဇော်ခဲ့၏၊ နံ့သာပန်းဖြင့် ပူဇော်ပြီး လျှင် နို့အဖျော်ဖြင့် (နို့ဃနာဆွမ်းဖြင့်) ရောင့်ရဲစေခဲ့၏။

၁၂။ ခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်, လူတို့ထက် မြတ်သော ထိုမင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- “ဤသုရုစိပုဏ္ဏားသည် ဤကမ္ဘာမှ မရေမတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့”။

၁၃။ ကမ္ဘဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၄။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၅။ ထိုအခါ ငါသည် နှစ်သက်ခြင်းကို ပွါးစေလျက် မြတ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ခြင်း ငှါ ငါ့အိမ်ကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်း ပြုခဲ့၏။

၁၆။ ငါသည် သုတ္တန်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကို လည်းကောင်း အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော် အားလုံးကို သင်ကြား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို တင့်တယ်စေခဲ့၏။

၁၇။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ဘဲ နေလျက် ဗြဟ္မဝိဟာရ ဘာဝနာ ကို ပွါးများ၍ အဘိညာဉ်၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားခဲ့၏။

၁၈။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် ဥတ္တရမည်၏၊ ခမည်းတော်သည် ဥတ္တရမင်း မည်၏၊ မယ်တော်သည် ဥတ္တရာမိဖုရား မည်၏။

၁၉။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ ထိုဘုရား လောင်းအား ယသဝါ, သုစိမာ, သိရိမာအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၀။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင် အပ်ကုန်သော မောင်းမတို့သည် သုံးသောင်းရှိကုန်၏၊ မိဖုရားသည် ယသဝတီ မည်၏၊ သားတော်သည် သီဝလ မည်၏။

၂၁။ ဘုရားအလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါး တို့ကို မြင်၍ မြင်းယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့သော ရှစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္ဘဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၂။ ကြီးသော လုံ့လ ရှိတော်မူသော မင်္ဂလမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်းသည် တောင်းပန် အပ်သည်ဖြစ်၍ အမြတ်ဆုံး ကျက်သရေရှိသော 'သိရီဝရုတ္တမ' တော၌ ဓမ္မစကြာကို ဟော တော်မူ၏။

၂၃။ သုဒေဝသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသေနသည် လည်းကောင်း မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် ပါလိတမည်၏။

၂၄။ သီဝလာသည် လည်းကောင်း၊ အသောကာသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ် သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ကံ့ကော်ပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၅။ နန္ဒသည် လည်းကောင်း၊ ဝိသာခသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုလာသည် လည်းကောင်း၊ သုတနာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင် မြင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ အသိန်းမကကုန် သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ထွက်ကြွ (ကွန့်မြူး)ကုန်၏။

၂၇။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် တည်နေ လျက် များစွာသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၈။ သမုဒ္ဒရာ၌ လှိုင်းတံပိုးတို့ကို ရေတွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ထိုမြတ်စွာ ဘုရား၏ ထိုတပည့် သာဝကတို့ကို ရေတွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။

၂၉။ လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည် အကြင်မျှလောက် တည်နေတော်မူ၏၊ ထိုမျှလောက် (မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် တည်နေသရွေ့) ကာလပတ်လုံး (တပည့်သာဝကတို့သည်) ကိလေသာနှင့်တကွ သေခြင်းသည် မရှိချေ။

၃၀။ များသော အခြံအရံ အကျော်အစောရှိသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တရားတည်းဟူသော ဆီမီးတိုင်ကို ညှိထွန်းတော်မူ၍ များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်ပြီးလျှင် ဆီမီးကဲ့သို့ ထွန်း တောက်ပ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။

၃၁။ နတ်နှင့် တကွသော လောက၌ သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စသဘောကို ပြ၍ တောက်လောင်ပြီး မီးပုံကြီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝင်သွားသော နေမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထွန်းလင်းပြီး၍ (ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေပြီ)။

၃၂။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည် "ဝဿရ" မည်သော ဥယျာဉ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုဥယျာဉ် ၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုးတော်)သည် ယူဇနာသုံးဆယ် မြင့်တော်မူ၏။ ။

သုံးခုမြောက် မင်္ဂလဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၆ - သုမနဗုဒ္ဓဝင်

၁။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ သုမနမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကြောင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူ၏။

၂။ ထိုအခါ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မေခလမြို့၌ တရားခရုသင်းနှင့် ကောင်းစွာ ယှဉ်သော အင်္ဂါ ကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတည်းဟူသော အမြိုက်စည်ကြီးကို ရိုက်တီးတော်မူ၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာတို့ကို အောင်မြင်၍ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ဉာဏ်တော်မြတ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် သူတော်ကောင်း တရားတည်းဟူသော မြတ်သော နိဗ္ဗာန်မြို့တော်ကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။

၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမြို့၌ အကြားအလပ် မရှိဘဲ မကွေ့မကောက် ဖြောင့်တန်းလျက် ပြန့်ကျယ်သော သတိပဋ္ဌာန် တရားမြတ်တည်းဟူသော လမ်းမတော်ကြီးကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။

၅။ ထိုလမ်းမတော်ကြီး၌ အရိယမဂ်ဖိုလ်လေးပါး၊ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး၊ အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး၊ သမာပတ်ရှစ်ပါးတည်းဟူသော ကုန်စျေးတို့ကို ဖြန့်ခင်းတော်မူ၏။

၆။ အကြင်သူတို့သည် မေ့လျော့ခြင်း မရှိကုန်၊ ကိလေသာ ငြောင့်တံသင်း ကင်းကုန်၏။ ရှက်ခြင်း 'ဟိရီ'၊ အားထုတ်ခြင်း 'ဝီရိယ' တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဤမြတ်သော ဂုဏ်တို့ကို လွယ်လွယ် ကူကူ ရယူနိုင်ကုန်၏။

၇။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအားထုတ်ခြင်း လုံ့လဖြင့် များစွာသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို ထုတ်ဆောင်ကယ်တင်လျက် ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့ကို ရှေးဦးစွာ သစ္စာလေးပါးကို သိစေတော်မူ၏။

၈။ အကြင်အခါ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တိတ္ထိအပေါင်းတို့ကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် တရားဟောရာ ထိုအခါ ၌ ကုဋေတစ်ထောင်သော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့သည် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိကုန်၏။

၉။ အကြင်အခါ နတ်, ဗြဟ္မာတို့သည် လည်းကောင်း၊ လူတို့သည် လည်းကောင်း စိတ်တူ ကိုယ်မျှ ညီညွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်၌ ယုံမှားခြင်းရှိသော နိရောဓ (သမာပတ်) နှင့်စပ်သော ပြဿနာကို မေးလျှောက်ကြကုန်၏။

၁၀။ နိရောဓသမာပတ်ကို ဖြေရှင်းပြသ တရားဟောတော်မူရာ ထိုအခါ၌လည်း ကုဋေကိုးသောင်း သော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သုံးကြိမ်မြောက် သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိခြင်းသည် ဖြစ်၏။

၁၁။ သုမနမြတ်စွာဘုရားအား ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိ ကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂။ ဝါမှ ထတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပဝါရဏာကို ကြွေးကြော်ရာ (ပဝါရဏာပွဲ)၌ မြတ်စွာဘုရား သည် ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့နှင့်အတူ ပဝါရဏာ ပြုတော်မူလေ၏။

၁၃။ ထို့နောက် စည်းဝေးရာဖြစ်သော အညစ်အကြေး ကင်းသော ကဉ္စန(ရွှေ) တောင်၌ ရဟန္တာ ကုဋေကိုးသောင်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၄။ အကြင်အခါ သိကြားနတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြင်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၅။ ထိုအခါ ငါသည် အမည်အားဖြင့် “အတုလ” ဟု ထင်ရှားသော များစွာသော ကုသိုလ်ကို ဆည်းပူးခဲ့သော တန်ခိုးကြီးသော နဂါးမင်း ဖြစ်၏။

၁၆။ ထိုအခါ ငါသည် ဆွေမျိုးတို့နှင့်တကွ နဂါးဘုံမှ ထွက်၍ နဂါးတို့၏ နတ်၌ဖြစ်သော တူရိယာတို့ ဖြင့် သံဃာနှင့်တကွသော မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးပူဇော်ခဲ့၏။

၁၇။ ငါသည် ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့အား ထမင်း, အဖျော်ဖြင့် ရောင့်ရဲ နှစ်သက်စေခဲ့၏၊ အသီးအသီးသော ပုဆိုးအစုံကို လှူ၍ ထိုရတနာသုံးပါးကို “ကိုးကွယ်ရာ” ဟူ၍ ဆည်းကပ်ခဲ့၏။

၁၈။ လောက၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ထိုသုမနမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- “ဤနဂါးမင်းသည် ဤကမ္ဘာမှ မရေတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့.”။

၁၉။ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၂၀။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည် ခဲ့၏။

၂၁။ သုမနမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် မေခလ မည်၏၊ (ခမည်းတော်)သည် သုဒတ္တမင်း မည် ၏၊ မယ်တော်သည် သိရိမာမိဖုရား မည်၏။

၂၂။ ထိုဘုရားအလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ ထိုဘုရားလောင်းအား စန္ဒ, သုစန္ဒ, ဝဋံသအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၃။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း ခြောက်သန်းသုံးသိန်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် ဝဋံသိကာ မည်၏၊ သားတော်သည် အနူပမ မည်၏။

၂၄။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဆင်ယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော် မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၅။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်းသည် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ မေခလမြို့တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၆။ သရဏသည် လည်းကောင်း၊ ဘာဝိတတ္တသည် လည်းကောင်း သုမနမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် ‘အဂ္ဂသာဝက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် ဥဒေန မည်၏။

၂၇။ သောဏာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပသောဏာသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့်မ ‘အဂ္ဂသာဝိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံအကျော် အစော ရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ကံ့ကော်ပင်ရင်း၌ ပွင့်တော်မူ၏။

၂၈။ ဝရုဏသည်လည်းကောင်း၊ သရဏသည်လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ ‘အဂ္ဂဥပဋ္ဌက’တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ စာလာသည်လည်းကောင်း၊ ဥပစာလာသည်လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ ‘အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ’တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၉။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အမြင့်အားဖြင့် အတောင်ကိုးဆယ် မြင့်လျက် ရွှေတုရိုဏ်တိုင်ကြီးနှင့် တူသည်ဖြစ်၍ လောကဓာတ်တစ်သောင်း၌ တင့်တယ်တော်မူ၏။

၃၀။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃၁။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကယ်တင်ထိုက်သော သူတို့ကို ကယ်တင်၍ (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေ ထိုက်သော သူတို့ကိုလည်း သိစေတော်မူ၏၊ ‘လမင်းသည် ကွယ်ဝင်သွားသကဲ့သို့’ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။

၃၂။ အကြင်ရဟန္တာ, အကြင်မြတ်စွာဘုရားတို့သည် များသော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိကုန်၏၊ ထိုရဟန္တာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုအတုမဲ့ မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း အတူမရှိသော အရောင်အလင်းကို ပြ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူကြလေကုန်ပြီ။

၃၃။ ထိုအတူမရှိသော ဉာဏ်တော်သည် လည်းကောင်း၊ ထိုအတူမရှိသော ရတနာတို့သည် လည်း ကောင်း ထိုအားလုံးတို့သည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန် သည် မဟုတ်ပါလော။

၃၄။ အခြံအရံ အကျော်အစောကို ဆောင်တော်မူသော သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂါ ရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏၊ ထိုအင်္ဂါ ရာမကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုး)တော်သည် လေးယူဇနာ မြင့်တော်မူလေ၏။ ။

လေးခုမြောက် သုမနဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၇ - ရေဝတဗုဒ္ဓဝင်

၁။ သုမနမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ရေဝတမည်သော လောကရှေ့သွား မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာ ရှိတော်မမူ၊ တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူ၊ ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူ၊ အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဘဝကြီးငယ်၌ မဖြစ်စေတတ်သော ခန္ဓာဓာတ်တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း ဖြစ်သော တရားကို ဟောပြတော်မူ၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူခြင်းကြောင့် (နတ်လူတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းတို့ သည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ (နတ်လူတို့၏) သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိခြင်းသည် ဂဏန်းသင်္ချာအား ဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သော ရှေးဦးစွာသော သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၄။ အကြင်အခါ ရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် အရိန္ဒမမင်းကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေ တစ်ထောင်သော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၅။ လူတို့ထက် မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော် မူရာ (နိရောဓသမာပတ်)မှ ထပြီးလျှင် ကုဋေတစ်ရာသော လူ, နတ်တို့ကို မြတ်သော ဖိုလ်၌ တည်စေလျက် ဆုံးမတော်မူ၏။

၆။ ရေဝတမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော (ဘဝမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ တိုင်တိုင် ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ ပထမအစည်းအဝေးသို့ ကြွရောက်သော ရဟန္တာတို့သည် ဂဏန်းစဉ် (အရေအတွက်)ကို ကျော် လွန်ကုန်၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ဒုတိယ (နှစ်ကြိမ်မြောက်) အစည်း အဝေး ဖြစ်၏။

၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတည်းဟူသော စက်ကို လည်စေတော်မူသော ပညာအားဖြင့် တူသော သူ မရှိသော အကြင် အဂ္ဂိသာဝကသည် (ရှိ၏)၊ ထိုအခါ ထိုအဂ္ဂိသာဝကသည် မကျန်းမာသည် ဖြစ်၍ အသက်ရှင်ခြင်း၌ ယုံမှားခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

၉။ ထိုအခါ ကုဋေတစ်ထောင်သော အကြင်ရဟန္တာရဟန်းတို့သည် ထိုအဂ္ဂိသာဝကအား သူနာမေး ခြင်းငှါ ကြွရောက်တော် မူလာကြကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် တတိယ (သုံးကြိမ်မြောက်) အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ ထိုအခါ ၌ ငါသည် "အတိဒေဝ" မည်သော ပုဏ္ဏား (ဖြစ်၍) ရေဝတမြတ်စွာဘုရား (ထံ)သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ခဲ့၏။

၁၁။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်ကို စွမ်းအား ရှိသမျှ ချီးမွမ်း၍ အပေါ်ရုံအဝတ်ကို ပေးလှူခဲ့၏။

၁၂။ လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော ထိုရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ် စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- "ဤကမ္ဘာမှ မရေတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဤ(ပုဏ္ဏား)သည် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့"။

၁၃။ ကမ္ဘဌာန်း စီးဖြန်းခြင်းလုံ့လကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ)မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၄။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည် ခဲ့၏။

၁၅။ ထိုအခါ ၌လည်း ငါသည် ထိုဘုရားဖြစ်ကြောင်း ပါရမီတရားကို အောက်မေ့၍ ငါသည် အကြင် ဘုရား အဖြစ်ကို ဆုတောင်း၏၊ ထိုဘုရားဖြစ်ကြောင်း ပါရမီတရားကို ကျင့်ဆောင်တော့အံ့ဟု အစဉ် ပွါးများစေခဲ့၏။

၁၆။ ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'သုဓညဝတီ' မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် 'ဝိပုလမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'ဝိပုလာမိဖုရား' မည်၏။

၁၇။ ထိုဘုရားအလောင်းတော်သည် အနှစ်ခြောက်ထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ အထူး တန်ဆာဆင်အပ်သော သုဒဿန, ရတနဂ္ဃိ, အာဝေဠဟူသော မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့ သည် ဘုန်းကံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိကုန်၏။

၁၈။ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း သုံးသောင်း သုံးထောင်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ မိဖုရားသည် 'သုဒဿနာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ဝရုဏ' မည်၏။

၁၉။ ဘုရား (အလောင်း)သည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ရထားယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော် မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ခုနစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္ဘဌာန်းအားထုတ်ခြင်း လုံ့လကို အား ထုတ်တော်မူ၏။

၂၀။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော ရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဝရုဏာရာမကျောင်းတိုက်တွင် အသရေရှိသော ကျောင်း၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၁။ ဝရုဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မဒေဝသည် လည်းကောင်း ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ် သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'သမ္ဘဝ' မည်၏။

၂၂။ ဘဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ သုဘဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အတုမရှိသော ဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူသော ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်လည်း ကံ့ကော်ပင်ရင်း၌ ပွင့်တော်မူ၏။

၂၃။ ပဒုမသည် လည်းကောင်း၊ ကုဉ္ဇရသည်လည်းကောင်း နှစ်ယောက်သော ဒါယကာတို့သည် မြတ်သော အလုပ်အကျွေး 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သိရီမာသည် လည်းကောင်း၊ ယသဝတီသည် လည်းကောင်း နှစ်ယောက်သော ဒါယိကာမတို့သည် မြတ်သော အလုပ်အကျွေး 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ် ကုန် ၏။

၂၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အမြင့်အားဖြင့် အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်လျက် 'စိုက်ထူအပ်သော သိကြားမင်း ၏ (တံခွန်) မှန်ကင်းကဲ့သို့' အရပ်မျက်နှာ အားလုံးတို့ကို ထွန်းလင်းစေတော်မူ၏။

၂၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ ဖြစ်သော အမြတ်ဆုံး ရောင်ခြည်တော် ပန်းနွယ်သည် နေ့၌ လည်းကောင်း၊ ညဉ့်၌ လည်းကောင်း ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာ တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိပေ၏။

၂၆။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ခြောက်သောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၇။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) ဘုရားတို့၏ အားအစွမ်းကို ပြ၍ လောက၌ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ဟောပြ လျက် 'မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းသော မီးကဲ့သို့' စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' မရှိဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေ ပြီ။

၂၈။ ရွှေရတနာနှင့် တူသော ထိုကိုယ်တော်သည် လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ် တရားတော်သည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ လေပြီ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရ တို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၂၉။ အခြံအရံ အကျော်အစောကို ဆောင်တော်မူသော ထိုရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် မြို့တော် (မဟာပုရ) ၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ဓာတ်တော်သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

ငါးခုမြောက် ရေဝတဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၈ - သောဘိတဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ရေဝတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ သောဘိတမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ လေ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) တည်ကြည်တော်မူ၏၊ ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိတော်မူ၏၊ တူသော ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူ၊ ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူ။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မိမိအိမ်တော်၌ စိတ်ကို ဆုတ်နစ်စေတော်မူပြီး၊ (ထိုအခါ) အလုံးစုံသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၃။ တရားဟောတော်မူသော အခါ၌ အောက်အဝီစိမှ အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ အထက်ဘဝဂ်မှ လည်း အောက်အဝီစိတိုင်အောင် ဤအတွင်း၌ တစ်ခုတည်းသော ပရိသတ်သည် ဖြစ်၏။

၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပရိသတ်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည်) ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သော ရှေးဦးစွာသိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၅။ ထိုမှ နောက်၌လည်း နတ်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ တရားဟောတော်မူသည် ရှိသော် ကုဋေ ကိုးသောင်းသော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် သိခြင်းဖြစ်လေ၏။

၆။ နောက်တစ်ဖန် ရေမြေကို အစိုးရသော "ဇယသေန" မည်သော မင်းသားသည် အရံ (ကျောင်းတိုက်) ကို ဖန်ဆင်း၍ မြတ်စွာဘုရားအား အပ်နှင်းလှူဒါန်းလေ၏။

၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမင်းသား၏ အလှူကို ချီးမွမ်းလျက် တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေတစ်ထောင်သော နတ်လူတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည်) သုံးကြိမ်မြောက် သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၈။ သောဘိတမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ တိုင် တိုင် ဖြစ်ကုန်၏။

၉။ ဥဂ္ဂတမည်သော ထိုမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား အလှူကို ပေးလှူ၏၊ ထိုအလှူ၌ (ရဟန္တာ တို့၏) ကုဋေတစ်ရာတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၏။

၁၀။ ထို့နောက် အသင်းအဖွဲ့ အပေါင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား အလှူကို ပေးလှူပြန်၏၊ ထိုအခါ ကုဋေကိုးဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် ဖြစ်လေ၏။

၁၁။ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်ပြည်၌ သီတင်းသုံးပြီးလျှင် (ထိုနတ်ပြည်မှ) သက်ဆင်း တော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံး ကြိမ်မြောက်ဖြစ်လေ၏။

၁၂။ ထိုအခါ ငါသည် သုဇာတမည်သော ပုဏ္ဏား (ဖြစ်ခဲ့၏)၊ ထိုအခါ တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်း, အဖျော်ဖြင့် ရောင့်ရဲနှစ်သိမ့်စေခဲ့၏။

၁၃။ လောက၏ အကြီးအမျှူးဖြစ်သော ထိုသောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ် စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- "ဤကမ္ဘာမှ မရေမတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဤပုဏ္ဏားသည် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့"။

၁၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ ငါသည် ရွှင်လန်းသောသူ တက်ကြွသော စိတ်ရှိသူဖြစ်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားဖြစ်ခြင်းဟူသော အကျိုးကို ရခြင်းငှါ ထက်မြက်သော လုံ့လဝီရိယကို ပြုခဲ့၏။

၁၆။ သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'သုဓမ္မ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'သုဓမ္မ' အမည်ရှိ၍ မယ်တော်သည်လည်း 'သုဓမ္မာ'ပင် အမည်ရှိ၏။

၁၇။ ထိုဘုရားအလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး (ထီးနန်းကို) အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားအလောင်းအား) ကုမုဒ, နာဠိန, ပဒုမအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၈။ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်းသုံးသောင်း ခုနစ်ထောင်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) ထိုမိဖုရားသည် 'မဏိလာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'သီဟ'မည်၏။

၁၉။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ပြာသာဒ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်ပြီးလျှင် (ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏)။

၂၀။ လောက၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် ပြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ သုဓမ္မဉယျာဉ်တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၁။ အသမသည် လည်းကောင်း၊ ဥနေတ္တသည် လည်းကောင်း သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'အနောမ' မည်၏။

၂၂။ နကုလာသည် လည်းကောင်း၊ သုဇာတာသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပွင့်တော်မူလတ်သော် ကံ့ကော်ပင်ရင်း၌ ပွင့်တော်မူ၏။

၂၃။ ရမ္မသည် လည်းကောင်း၊ သုဒတ္တသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ နကုလာသည် လည်းကောင်း၊ ဏိတ္တာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်လျက် 'တက်သစ်သော နေမင်းကဲ့သို့ ' အရပ်မျက်နှာ အားလုံးတို့ကို ထွန်းလင်းစေတော်မူ၏။

၂၅။ ကောင်းစွာ ပွင့်သော တောအုပ်ကြီးသည် အထူးထူးသော ရနံ့တို့ဖြင့် မွှေးထုံသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် သီလရနံ့တို့ဖြင့် မွှေးထုံ၏။

၂၆။ သမုဒ္ဒရာမည်သည် ရှုကြည့်ခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် နာကြားခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲနိုင်ပေ။

၂၇။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကြွင်းသောသူတို့ကို တစ်ကြိမ် ဆုံးမခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အကြိမ်ကြိမ် ဆုံးမခြင်းကို လည်းကောင်း ပေး၍ 'မီးသည် ထွန်းတောက်ပ၍ ငြိမ်းသွားသကဲ့သို့ 'တပည့်သာဝကနှင့် တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေပြီ။

၂၉။ အတုမရှိသော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ စွမ်းအားသို့ ရောက်သော ထိုတပည့်သာဝကတို့သည်လည်းကောင်း ထိုအားလုံးပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ် ပါလော။

၃၀။ သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် သီဟာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်သည် ထိုထို အရပ်တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

ခြောက်ခုမြောက် သောဘိတဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၉ - အနောမဒဿီဗုဒ္ဓဝင်

၁။ သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်, လူတို့ထက် မြတ်တော်မူ၏၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူ၏၊ တန်ခိုးကြီးတော်မူ၏၊ (သူတစ်ပါးတို့) မလွှမ်းမိုးနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အနှောင်အဖွဲ့ 'သံယောဇဉ်' အားလုံးကို ဖြတ်၍ ဘဝသုံးပါးတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီးလျှင် ပြန်လည်ခြင်း မရှိရာ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်းဖြစ်သော မဂ်တရားကို နတ်လူတို့အား ဟောတော်မူ၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မလှုပ်ချောက်ချားနိုင်သော သမုဒ္ဒရာနှင့်လည်း တူတော်မူပါပေ၏၊ ချဉ်းကပ်နိုင်ခဲသော တောင်နှင့်လည်း တူတော်မူပါပေ၏၊ အဆုံးမရှိသော ကောင်းကင်နှင့်လည်း တူတော်မူပါပေ၏၊ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော အင်ကြင်းပင်မင်းနှင့်လည်း တူတော်မူပါပေ၏။

၄။ သတ္တဝါတို့သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရကာမျှဖြင့်လည်း နှစ်သိမ့်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မြွက်ဆိုသော တရားစကားကို ကြားနာရ၍ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။

၅။ ရှေးဦးစွာ (ဓမ္မစကြာ) တရားဟောရာ၌ ကုဋေတစ်ရာသော နတ်လူတို့သည် (သစ္စာလေးပါးကို) သိကုန်၏၊ ထိုအခါ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား (သတ္တဝါတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ပြည့်စုံတိုးပွါးလျက် ရှိလေ၏။

၆။ ထို့နောက် (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေသော နှစ်ကြိမ်မြောက် တရားဟောရာ၌ တရားမိုးရေပေါက်တို့ကို ရွာသည်ရှိသော် ကုဋေရှစ်ဆယ်သော နတ်, လူ, ဗြဟ္မာတို့သည် (သစ္စာ လေးပါးကို) သိကုန်၏။

၇။ ထို့နောက် သတ္တဝါတို့ကို နှစ်သက်စေလျက် တရားမိုးကို ရွာစေသည်ရှိသော် ခုနစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သုံးကြိမ်မြောက် (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအားလည်း အဘိညာဉ်စွမ်းအားသို့ ရောက်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ် ပန်းဖြင့် ပွင့်ကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့တိုင်တိုင် ဖြစ်ကုန်၏။

၉။ ထိုအခါ မာန်ယစ်ခြင်း, တွေဝေခြင်းကို ပယ်ပြီးကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန် သောတာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာရှစ်သိန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် (ပဌမအစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော (ကိလေသာ)မြူ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်ကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာခုနစ်သိန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၁။ အဘိညာဉ်စွမ်းအားသို့ ရောက်ကုန်သော ငြိမ်းအေးကုန်သော (အရိယမဂ်) အကျင့် ရှိကုန်သော ခြောက်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် အစည်း အဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၂။ ထိုအခါ ငါသည် တန်ခိုးကြီးသော ဘီလူး ဖြစ်ခဲ့၏၊ ကုဋေမက များစွာကုန်သော ဘီလူးတို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေလျက် အစိုးရသော သူ ဖြစ်၏။

၁၃။ ထိုအခါ ၌လည်း ငါသည် သီလစသော ဂုဏ်ကို ရှာမှီးတော်မူသော ထိုဘုရားမြတ်သို့ ချဉ်းကပ်၍သံဃာနှင့် တကွသော မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်း, အဖျော်ဖြင့် နှစ်သက်ရောင့်ရဲစေ ခဲ့၏။

၁၄။ ထိုအခါ အထူးစင်ကြယ်သော မျက်စိရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏-"ဤကမ္ဘာမှ မရေမတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဤဘီလူးမင်းသည် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့" ။

၁၅။ ကမ္ဘဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၆။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရသည်ရှိသော် ရွှင်လန်းသောသူ တက်ကြွသောစိတ် ရှိသူဖြစ်၍ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကိုဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၇။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'စန္ဒဝတီ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်သည်) 'ယသဝါမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'ယသောဓရာ' မည်၏။

၁၈။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) သိရီ, ဥပသိရီ, ဝမုအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၉။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း နှစ်သောင်းသုံးထောင်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'သိရိမာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ဥပဝါဏ' မည်၏။

၂၀။ ဘုရား(လောင်း)သည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ထမ်းစင်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္ဘဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၁။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော ထိုအနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်းသည် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သုဒဿနဉယျာဉ်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၂။ နိသဘသည် လည်းကောင်း၊ အနောမသည် လည်းကောင်း အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'ဝရုဏ' မည်၏။

၂၃။ သုန္ဒရီသည် လည်းကောင်း၊ သုမနာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို 'ထောက်ကြံ့ပင်' ဟူ၍ ခေါ် ဆိုအပ်၏။

၂၄။ နန္ဒိဝမုသည် လည်းကောင်း၊ သိရိဝမုသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဉပ္ပလာသည် လည်းကောင်း၊ ပဒုမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် 'တက်သစ်သော နေမင်းကဲ့သို့' ပြေးသွား (ကွန့်မြူး) ၏။

၂၆။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၇။ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာတို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ကောင်းစွာ ပွင့်လင်း၏၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းသော ရဟန္တာတို့ဖြင့် တင့်တယ်၏။

၂၈။ ထိုမနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ အတူ မရှိကုန်သော ထို (အဂ္ဂသာဝက) အစုံတို့သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၂၉။ မာရ်င်းပါးကို အောင်မြင်တော်မူသော အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုဓမ္မာရာမကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဘုရားစေတီ(ပုထိုး)တော်သည် အစောက်အားဖြင့် နှစ်ဆယ့်ငါးယူဇနာ မြင့်တော်မူ၏။ ။

ခုနစ်ခုမြောက် အနောမဒဿီဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၀ - ပဒုမဗုဒ္ဓဝင်

၁။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အမည်အားဖြင့် ပဒုမမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) ခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်, လူတို့ထက် မြတ်တော်မူ၏၊ တုဘက် ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ပြိုင်ဘက်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သီလတော်သည်လည်း အတုမရှိပေ၊ သမာဓိတော်သည်လည်း အဆုံးမရှိပေ၊ ဉာဏ်တော်မြတ်သည်လည်း မရေတွက်နိုင်ပေ၊ အရဟတ္တဖိုလ် 'ဝိမုတ္တိ' သည်လည်း နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာ မရှိပေ။

၃။ အတုမရှိ တန်ခိုးကြီးသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားစက်ကို လည်စေရာ အခါ၌ (နတ်လူတို့၏) ကြီးစွာသော အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ တိုင်တိုင် ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေရာ အခါ၌ ကုဋေတစ်ရာသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို သိစေတော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေရာအခါ၌ ကုဋေကိုးဆယ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို သိစေတော်မူ၏။

၅။ အကြင်အခါ ပဒုမမြတ်စွာဘုရားသည် မိမိသားတော်ကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော နတ်, လူ, ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် ဖြစ်လေ၏။

၆။ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ (သာဝက) အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့တိုင်တိုင် ဖြစ်ကုန်၏၊ ကုဋေ တစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ရှေးဦးစွာသော အစည်း အဝေး ဖြစ်ခဲ့၏။

၇။ ကထိန်ခင်းရာ အခါ၌ ကထိန်လျာသင်္ကန်း ဖြစ်ပေါ်လတ်သော် တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော သာလမထေရ်၏ အကျိုးငှါ ရဟန်းတို့သည် သင်္ကန်းချုပ်ကြကုန်၏။

၈။ ထိုအခါ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျက် တန်ခိုး ကြီးကုန်သော (ရန်သူတို့) မအောင်နိုင်ကုန်သော သုံးသိန်းသော ထိုရဟန်းတို့သည် စည်းဝေးကြကုန်၏။

၉။ နောက်တစ်ဖန် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တောအုပ်၌ ဝါကပ်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ နှစ်သိန်းသော ရဟန္တာ တို့၏ အစည်းအဝေးသည် ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ ထိုအခါ ငါသည် သားတို့သနင်းခြင်္သေ့မင်း ဖြစ်ခဲ့၏၊ တောအုပ်၌ ကင်းဆိတ်မှု (သမာပတ်)ကို ပွါးစေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရပေ၏။

၁၁။ ငါသည် (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) ခြေတော်တို့ကို ဦးတိုက်ရှိခိုး၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို လက်ယာရစ် လှည့်ခြင်းကို ပြုလျက် သုံးကြိမ်ဟောက်ပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို (ခစား) ဆည်းကပ်ခဲ့ ၏။

၁၂။ မြတ်စွာဘုရားသည် ခုနစ်ရက် (လွန်သဖြင့်) မြတ်သော သမာပတ်မှ ထ၍ စိတ်ဖြင့် သာလျှင် ကြံစည်လျက် တစ်ကုဋေသော ရဟန်းတို့ကို ခေါ်ဆောင်တော်မူ၏။

၁၃။ ထိုအခါ ထိုကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထိုရဟန်းတို့၏ အလယ်၌ ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- "ဤကမ္ဘာမှ မရေမတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဤခြင်္သေ့မင်းသည် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့."။

၁၄။ ကမ္ဘာ့ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ)မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရ ပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၆။ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'စမ္ပက' မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် 'အသမမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'အသမာမိဖုရား' မည်၏။

၁၇။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရား လောင်းအား) နန္ဒုတ္တရ, ဝသုတ္တရ, ယသုတ္တရအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၈။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း သုံးသောင်းသုံးထောင်တို့လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည်ကား 'ဥတ္တရာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ရမ္မ' မည်၏။

၁၉။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ရထားယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ် မလျော့ ရှစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္ဘာ့ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော် မူ၏။

၂၀။ လောက၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ပဒုမမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဓနဥဉ္စဥယျာဉ်တော်မြတ်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၁။ သာလသည် လည်းကောင်း၊ ဥပသာလသည် လည်းကောင်း ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'ဝရုဏ' မည်၏။

၂၂။ ရာဓာသည် လည်းကောင်း၊ သုရာဓာသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို 'ကြောင်လျှာကြီးပင်' ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၃။ ဘိယျသည် လည်းကောင်း၊ အသမသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ရုစိသည် လည်းကောင်း၊ နန္ဒရာမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အတု မရှိသော ရောင်ခြည်တော်သည် အလုံးစုံသော အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့သို့ ပြေးသွား (ကွန့်မြူး)၍ နေ၏။

၂၅။ လရောင်, နေရောင်, ရတနာရောင်, မီးရောင်, ပတ္တမြားရောင်ဟူသော ထိုအရောင် အားလုံးတို့ သည်ပင် မြတ်စွာဘုရား ရောင်ခြည်တော်သို့ ရောက်လတ်သော် ကွယ်ပျောက်ကြရကုန်၏။

၂၆။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၇။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဣန္ဒြေ ရင့်ကျက်သော သတ္တဝါတို့ကို အကြွင်းမဲ့အားဖြင့် (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေ၍ ကြွင်းသော အခြားသတ္တဝါတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ဆုံးမပြီးလျှင် တပည့်သာဝကတို့နှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။

၂၈။ မြွေသည် အရေဟောင်းကို စွန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်သည် အရွက် ဟောင်းကို စွန့်သကဲ့ သို့ လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့ကို စွန့်၍ 'မီးပုံကြီးကဲ့သို့' ငြိမ်း တော်မူလေ၏။

၂၉။ (သတ္တဝါတို့ကို) ဆုံးမတော်မူတတ်သော ပဒုမမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) ဓာတ်တော်သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

ရှစ်ခုမြောက် ပဒုမဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၁ - နာရဒဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ပဒုမမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အမည်အားဖြင့် နာရဒမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူ၏၊ တုဘက်ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ပြိုင်ဘက်ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏။

၂။ စကြဝတေးမင်း၏ အကြီးဆုံး ရင်နှစ်သားတော်ချစ်ဖြစ်သော ထိုဘုရား(လောင်း)သည် ပုလဲသွယ်ပန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ဥယျာဉ်သို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။

၃။ ထိုဥယျာဉ်၌ များစွာ ကျော်စောခြင်းရှိသော အလွန်လှပတင့်တယ် ကြီးကျယ်၍ စင်ကြယ်သော ကြောင်လျှာနီပင်သည် ရှိလေ၏၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုသစ်ပင်သို့ ရောက်လတ်သော် ကြောင်လျှာနီပင်ကြီး၏ အောက်၌ ထိုင်နေ၏။

၄။ ထိုသစ်ပင်အောက်၌ ဝဇီရစိန်နှင့် တူသော အဆုံးမရှိသော (ဝိပဿနာ) ဉာဏ်တော်မြတ်သည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့် (ထိုဘုရားအလောင်းသည်) သင်္ခါရတရားတို့ကို အပြန်အလှန် (အဖြစ်အပျက်ကို) စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူ၏။

၅။ ထိုသစ်ပင်အောက်၌ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော (သမ္မာသမ္ဗောဓိ) ဉာဏ်သို့ လည်းကောင်း၊ တစ်ဆယ့်လေးပါးသော မြတ်စွာဘုရား ဉာဏ်တော်တို့သို့ လည်းကောင်း ရောက်တော်မူ၏။

၆။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ တို့၏ ရှေးဦးစွာသော (သစ္စာလေးပါး ကို) သိခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။

၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာဒေါဏနဂါးမင်းကို ဆုံးမသည်ရှိသော် ထိုအခါ နတ်နှင့်တကွသော လူတို့ကို ကြည့်ရှုစေလျက် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူ၏။

၈။ နတ်, လူ, ဗြဟ္မာတို့အား ထိုတရားကို ပြရာအခါ၌ ကုဋေကိုးသောင်းသော နတ်, လူ, ဗြဟ္မာတို့သည် အလုံးစုံသော ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်ကြကုန်၏။

၉။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မိမိသားတော်ကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေရှစ်သောင်းသော နတ်, လူ, ဗြဟ္မာ တို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ နာရဒမြတ်စွာဘုရားအား အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့တိုင်တိုင် ဖြစ်ကုန်၏၊ ရဟန္တာ ကုဋေတစ်သိန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပထမအစည်းအဝေး ဖြစ်၏။

၁၁။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်နှင့် စပ်သော ဗုဒ္ဓဝင်ကို နိဒါန်းနှင့်တကွ ဟောပြတော်မူ၏၊ ထိုအခါ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းသော ရဟန္တာ ကုဋေကိုးသောင်းတို့သည် စည်းဝေးကုန်၏။

၁၂။ အကြင်အခါ ဝေရောစနနဂါးမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား အလှူကို ပေးလှူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သားတော် ရှစ်သန်းတို့သည် စည်းဝေးကုန်၏။

၁၃။ ထိုအခါ ငါသည် ထက်သော အကျင့်ရှိသော ရသေ့ ဖြစ်ခဲ့၏၊ ကောင်းကင်၌ လှည့်လည် သွားလာနိုင်၏၊ အဘိညာဉ်ငါးပါးတို့၌ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူ ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၄။ ထိုအခါ၌လည်း ငါသည် အတုမရှိသော ရှေးဘုရားတို့နှင့် တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို သံဃာနှင့်တကွ အခြံအရံ လူ ဥပါသကာနှင့်တကွ ထမင်း, အဖျော်ဖြင့် နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲ စေ၍ စန္ဒကူးဖြင့် ရိုသေစွာ ပူဇော်ခဲ့၏။

၁၅။ ထိုအခါ ထိုနာရဒမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- "ဤကမ္ဘာမှ မရေမတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ ဤရသေ့သည် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့."။

၁၆။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၇။ ထိုမြတ်စွာဘုရား စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို ရွှင်လန်းစေလျက် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ ထက်မြက်သော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၈။ နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'ဓညဝတီ' မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် 'သုဒေဝမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'အနောမာမိဖုရား' မည်၏။

၁၉။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း အား) ဇိတာ, ဝိဇိတာ, အဘိရာမအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၀။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း လေးသောင်း သုံးထောင်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'ဝိဇိတသေနာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'နန္ဒုတ္တရ' မည်၏။

၂၁။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ခြေကျင်သွားသဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၂၂။ လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဓနဥ္စဥယျာဉ်တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၃။ ဘဒ္ဒသာလသည် လည်းကောင်း၊ ဇိတမိတ္တသည် လည်းကောင်း နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'ဝါသေဋ္ဌ' မည်၏။

၂၄။ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း၊ ဖဂ္ဂုနီသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို မြတ်သော ကြောင်လျှာနီပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၅။ ဥဂ္ဂရိန္ဒသည် လည်းကောင်း၊ ဝသဘသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌာက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣန္ဒာဝရီသည် လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏီသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်တော်မူလျက် ရွှေတုရိုဏ်တိုင်နှင့် တူသည် ဖြစ်၍ လောကဓာတ်တစ်သောင်း၌ တင့်တယ်တော်မူ၏။

၂၇။ တစ်လံမျှလောက်သော 'ဗျာမပ္ပဘာ' ရောင်ခြည်တော်ကဲ့သို့သော ရောင်ခြည်တော်သည် ထိုမြတ်စွာ ဘုရား၏ ကိုယ်တော်မှ (ထွက်၍) အရပ်မျက်နှာတိုင်းသို့ ပြေးသွား (ကွန့်မြူး)၏၊ နေ့, ညဉ့် မပြတ် အခါခပ်သိမ်း တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့၏။

၂၈။ ထိုအခါ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာအတွင်းရှိ အချို့လူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ရောင်ခြည်တော်ဖြင့် လွှမ်းမိုးကုန်သည်ဖြစ်၍ မီးရှူးမီးတိုင်တို့ကို မထွန်းညှိရကုန်။

၂၉။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃၀။ ကောင်းကင်သည် ကြယ်တာရာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်လျက် တင့်တယ်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် ရဟန္တာတို့ဖြင့် တင့်တယ်ပေ၏။

၃၁။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကြွင်းသော ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သံသရာရေအလျဉ်ကို ကူးမြောက်စေခြင်းငှါ မဂ်တရားတည်းဟူသော တံတားကို မြဲမြံစွာ တည်ဆောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ။

၃၂။ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ထိုအတုမရှိသော တန်ခိုးကြီးသော ရဟန္တာတို့သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၃၃။ နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနမြို့၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏၊ ထိုမြို့၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုး) တော်သည် လေးယူဇနာတိုင်အောင် မြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

ကိုးခုမြောက် နာရဒဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၂ - ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဝင်

၁။ နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ပဒုမုတ္တရမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူ၏၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူ၏၊ (သူတစ်ပါးတို့) မချောက်ချားစေနိုင်သော သမုဒ္ဒရာနှင့် တူတော်မူ၏။

၂။ အကြင် (သာရ)[၁] ကမ္ဘာ၌ (ပဒုမုတ္တရ) မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ ထိုကမ္ဘာ၌ များပြားသော ကုသိုလ်ရှိသော လူအပေါင်းသည် ဖြစ်လေ၏၊ ထို (သာရ) ကမ္ဘာသည် မဏ္ဍ ကမ္ဘာကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။

၃။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား ရှေးဦးစွာ ဓမ္မစကြာတရားဟောရာ၌ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။

၄။ ထို့နောက် သတ္တဝါတို့ကို နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေလျက် တရားမိုးကို ရွာစေသည်ရှိသော် သုံးသန်း ခုနစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (ခမည်းတော်) အာနန္ဒာမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ ခမည်းတော် အထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အမြိုက်စည်ကြီးကို ရိုက်တီးတော်မူလေ၏။

၆။ အမြိုက်စည်ကြီးကို ရိုက်တီးလျက် တရားမိုးကို ရွာစေသည်ရှိသော် ငါးသန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၇။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သော (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေတော်မူတတ်သော ကယ်တင်တော်မူတတ်သော (ဟောကြားမှု) ဒေသနာ၌ လိမ္မာတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၈။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ (သာဝက) အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့တိုင်တိုင် ဖြစ်ကုန်၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပထမအစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၉။ အကြင်အခါ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဘာရတောင်၌ နေတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေကိုးသောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ တစ်ဖန် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလတ်သော် ရွာ, နိဂုံး, တိုင်းနိုင်ငံတို့မှ (ထွက်၍ ရဟန်းပြုသော) ကုဋေရှစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၁။ ထိုအခါ ငါသည် ဟံသာဝတီပြည်သား ဇဋိလမည်သော (သူဌေးဖြစ်၍) မြတ်စွာဘုရား အမှူးရှိသော သံဃာအား ဆွမ်းနှင့်တကွသော (သင်္ကန်းလျာ) ပုဆိုးကို ပေးလှူခဲ့၏။

၁၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း သံဃာ့အလယ်၌ ထိုင်နေ၍ (ဤသူဌေးသည် ဤကမ္ဘာမှ ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု) ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၃။ ကမ္ဘာ့ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ အလွန် မြဲမြံသော လုံ့လဝီရိယကို ပြုခဲ့၏။

၁၅။ ထိုအခါ တိတ္ထိအားလုံးတို့သည် ဆင်းရဲပင်ပန်းသော စိတ်ရှိကုန်လျက် (မာန်တက်ခြင်းမှ) ကင်းပျောက်ကြလေကုန်၏၊ အနည်းငယ်သော သူတို့သော်မှလည်း ထိုတိတ္ထိတို့အား မလုပ်ကျွေးတော့ကုန်၊ ထိုတိတ္ထိတို့ကို တိုင်းနိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်ကြကုန်၏။

၁၆။ ထိုအခါ (တိတ္ထိ) အားလုံးတို့သည် အညီအညွတ်လာ၍ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား အရှင်ဘုရားသည် (ကျွန်ုပ်တို့၏) ကိုးကွယ်ရာပါတည်း၊ ပညာစက္ခု ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား (ကျွန်ုပ်တို့၏) ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူပါဟု ချဉ်းကပ်ကြလေကုန်၏။

၁၇။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို အစဉ် စောင့်ရှောက်တော် မူတတ်သော သနားခြင်း 'ကရုဏာ' ရှိတော်မူသော (သတ္တဝါတို့၏) အစီးအပွါးကို ရှာမှီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရောက်လာသော တိတ္ထိအားလုံးတို့ကို ငါးပါးသီလ၌ တည်စေတော်မူ၏။

၁၈။ ဤနည်းအားဖြင့် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည် တိတ္ထိတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်း မရှိဘဲ (တိတ္ထိတို့မှ) ဆိတ်သုဉ်းခဲ့လေ၏၊ ဝသီဘော်သို့ ရောက်လျက် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်လျက် ရှိလေ၏။

၁၉။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'ဟံသာဝတီ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်)သည် 'အာနန္ဒာမင်း'မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'သုဇာတာမိဖုရား' မည်၏။

၂၀။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) နရဝါဟန, ယသဝါဟန, ဝသဝတ္တီအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၁။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း လေးသောင်း သုံးထောင်တို့လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'ဝသုဒတ္တာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ဥတ္တမ' မည်၏။

၂၂။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ပြာသာဒ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူရ၏။

၂၃။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်းသည် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ မိထိလာ ဥယျာဉ်တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၄။ ဒေဝလသည် လည်းကောင်း၊ သုဇာတသည် လည်းကောင်း ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'သုမန' မည်၏။

၂၅။ အမိတာသည် လည်းကောင်း၊ အသမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ထင်းရှူးပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၆။ ဝိတိဏ္ဏသည် လည်းကောင်း၊ တိဿသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟဋ္ဌာသည် လည်းကောင်း၊ ဝိစိတ္တာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၇။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်လျက် ရွှေတုရိုဏ်တိုင်တော်နှင့် တူတော်မူ၏။

၂၈။ တံတိုင်း, တံခါးရွက်, နံရံ, သစ်ပင်, နဂခေါ် ကျောက်တောင်တို့သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း မရှိကုန်၊ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ၌ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ပျံ့နှံ့လျက် တည်ရှိ၏။

၂၉။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်သိန်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို (နိဗ္ဗာန်သို့) ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃၀။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော သတ္တဝါကို ကယ်တင်၍ အလုံးစုံသော ယုံမှားခြင်းကို ဖျက်ဆီး ပြီးလျှင် 'မီးပုံကြီးကဲ့သို့' တောက်ပ၍ တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။

၃၁။ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် နန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုနန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုး)တော်သည် တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ မြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

ဆယ်ခုမြောက် ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၁။ သာရကမ္ဘာ - ဘုရားတစ်ဆူသာ ပွင့်သော ကမ္ဘာ၊
မဏ္ဍကမ္ဘာ - ဘုရားနှစ်ဆူ ပွင့်သော ကမ္ဘာ၊
ဝရကမ္ဘာ - ဘုရားသုံးဆူ ပွင့်သော ကမ္ဘာ၊
သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ - ဘုရားလေးဆူ ပွင့်သော ကမ္ဘာ၊
ဘဒ္ဒကမ္ဘာ - ဘုရားငါးဆူ ပွင့်သော ကမ္ဘာ- ဟု ကမ္ဘာငါးမျိုး ရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၃ - သုမေဓဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ သုမေဓမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား (ထိပါးရန်) ချဉ်းကပ်ဝံ့သောသူ ရှိတော်မမူ၊ ထက်မြက်သော တန်ခိုးရှိတော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော လောကထက် မြတ်တော်မူပါပေ၏။

၂။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) ကြည်လင်သော မျက်လုံး ရှိတော်မူ၏၊ လုပတင့်တယ်သော မျက်နှာ ရှိတော်မူ၏၊ ကြီးကျယ်ဖြောင့်စင်း ထွန်းလင်းသော ကိုယ် 'ကာယ' ရှိတော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ အစီးအပွါးကို ရှာမှီးတော်မူတတ်၏၊ များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို အနှောင်အဖွဲ့ 'သံယောဇဉ်' မှ လွတ်မြောက်စေတော်မူ၏။

၃။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်တော်သို့ ရောက်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ သုဒဿနမြို့တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားဟောပြမှုကြောင့် (သတ္တဝါတို့၏) သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းတို့သည်လည်း သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ နောက်တစ်ဖန် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကုမ္ဘကဏ္ဏဘီလူးကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေကိုးသောင်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၆။ နောက်တစ်ဖန် မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ကျော်စောခြင်း ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သစ္စာလေးပါးကို ပြတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေရှစ်သောင်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၇။ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သုဒဿနမည်သော မြို့သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေတစ်ရာသော ရဟန္တာရဟန်းတို့သည် (ရှေးဦးစွာ) စည်းဝေးကြကုန်၏။

၉။ နောက်တစ်ဖန် ဒေဝကူဋတောင်ဝယ် ကထိန်ခင်းရာ ထိုအခါ၌ ကုဋေကိုးဆယ်သော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ နောက်တစ်ဖန် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရီကို လှည့်လည်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၁၁။ ထိုအခါ ငါသည် ဥတ္တရမည်သော လုလင် (ဖြစ်၍) ငါ၏ အိမ်၌ သိုမှီးသိမ်းဆည်း ထားသော ဥစ္စာသည် ကုဋေရှစ်ဆယ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂။ သံဃာနှင့်တကွသော မြတ်စွာဘုရားအား ဥစ္စာအားလုံးကို အကြွင်းမဲ့ လှူဒါန်းပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရားအား ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ခဲ့၏၊ ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း အလွန် နှစ်သက် (ရဟန်းပြုခဲ့၏)။

၁၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အနုမောဒနာပြုလျက် ဤလုလင်သည် ကမ္ဘာ သုံးသောင်းထက်၌ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ငါ့ကို ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၄။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလို၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၆။ ငါသည် သုတ္တန်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကို လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ အားလုံးကို လည်းကောင်း သင်ကြား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာကို တင့်တယ်စေခဲ့၏။

၁၇။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတွင် ထိုင်ခြင်း, ရပ်ခြင်း, စင်္ကြံသွားခြင်း၌ မမေ့မလျော့ နေသည် ရှိသော် အဘိညာဉ်တို့၌ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့၏။

၁၈။ သုမေဓမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် ‘သုဒဿန’ မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် ‘သုဒတ္တမင်း’ မည်၏၊ မယ်တော်သည် ‘သုဒတ္တာမိဖုရား’ မည်၏။

၁၉။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း အား) သုစန္ဒ, ကဥ္စန, သိရိဝဍ္ဎနအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင် တို့သည်ရှိကုန်၏။

၂၀။ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်ထားသော မောင်းမပေါင်း လေးသောင်းရှစ်ထောင် တို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည်ကား ‘သုမနာ’ မည်၏၊ သားတော်သည် ‘ပုနဗ္ဗသု (မိတ္တ)’ မည်၏။

၂၁။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဆင်ယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ် မလျော့သော လ, ဝက်ပတ်လုံး (ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း) လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၂။ လောက၏ အကြီးအမျုးဖြစ်သော သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သုဒဿနဉယျာဉ်တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၃။ သရဏသည် လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗကာမသည် လည်းကောင်း သုမေဓမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် ‘အဂ္ဂသာဝက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် ‘သာဂရ’ မည်၏။

၂၄။ ရာမာသည် လည်းကောင်း၊ သုရာမာသည် လည်းကောင်း (သုမေဓမြတ်စွာဘုရား၏) မြတ်သော တပည့်မ ‘အဂ္ဂသာဝက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို တမာကြီးပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၅။ ဉရုဝေလာသည် လည်းကောင်း၊ ယသဝါသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ ‘အဂ္ဂဉပဋ္ဌက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ယသောဓရာသည် လည်းကောင်း၊ သိရိမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ ‘အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်တော်မူ၏၊ ‘ကြယ်တာရာ အပေါင်းတို့၏အလယ်၌ လမင်းကဲ့သို့’ အရပ်မျက်နှာအားလုံးတို့ကို ထွန်းလင်းစေတော်မူ၏။

၂၇။ စကြဝတေးမင်း၏ ပတ္တမြားမည်သည် တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ထွန်းလင်းတောက်ပ သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော် ရတနာသည် ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့၏။

၂၈။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၉။ ဤသာသနာတော်သည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး, အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော တန်ခိုးစွမ်းအားသို့ ရောက်ကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာ သူတော်ကောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ ရောပြွမ်းလျက် ရှိလေ၏။

၃၀။ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိကုန်သော ကိလေသာမှ ကင်းလွတ် ကုန်သော ဉပဓိလေးပါး မရှိကုန်သော ထိုရဟန္တာ အားလုံးတို့သည်ပင် ဉာဏ်အလင်းရောင်ကို ပြုပြီး၍ များမြတ်သော အခြံအရံ အကျော်အစောရှိသော ထိုဘုရားရဟန္တာတို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူကုန်ပြီ။

၃၁။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိတော်မူသော သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် မေခါရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ဓာတ်တော်သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် သုမေဓဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၄ - သုဇာတဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ထိုမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင် သုဇာတမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည် 'ခြင်္သေ့မင်း၏ မေးကဲ့သို့' မေးရှိတော်မူ၏၊ '(နွားလား) ဥသဘပခုံးကဲ့သို့' ပခုံး ရှိတော်မူ၏၊ မနှိုင်းယှဉ် နိုင်သောဂုဏ် ရှိတော်မူ၏၊ (ထိပါးရန်) ချဉ်းကပ်ဝံ့သူ ရှိတော်မမူချေ။

၂။ အညစ်အကြေး ကင်းလျက် စင်ကြယ်သော လမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ထွန်းလင်း တောက်ပသော နေမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူ မြတ်စွာဘုရားသည် အသရေဖြင့် အခါခပ်သိမ်း တောက်ပလျက် တင့်တယ်တော်မူ၏။

၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်တော်သို့ ရောက်၍ သုမင်္ဂလမြို့တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၄။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော တရားကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ရှေးဦးစွာ ဓမ္မစကြာ တရားဟောရာ၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော လူ, နတ်, ပြဟ္မာတို့သည် (သစ္စာလေးပါးကို) သိကြလေကုန်၏။

၅။ အကြင်အခါ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော သုဇာတမြတ်စွာဘုရား သည် နတ်ပြည်၌ ဝါကပ်တော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) သုံးသန်းခုနစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာ လေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၆။ အကြင်အခါ အတုမရှိသော ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူသော သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် ခမည်းတော် အထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ခြောက်သန်းသော လူ, နတ်, ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာ လေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၇။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန် ၏။

၈။ အဘိညာဉ်စွမ်းအားသို့ ရောက်လျက် ဘဝကြီးငယ်၌ မဖြစ်မရောက်လတ္တံ့သော ခြောက်သန်းသော ထိုရဟန္တာတို့သည် ရှေးဦးစွာ စည်းဝေးကြကုန်၏။

၉။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား၏ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ဆင်းသက်ရာ အစည်းအဝေး၌ ငါးသန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အဂ္ဂသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူသည် ရှိသော် လေးသိန်းသော ရဟန္တာတို့နှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ (ထိုအခါ တတိယ အစည်း အဝေး ဖြစ်လေ၏)။

၁၁။ ထိုအခါ ငါသည် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ကောင်းကင်၌ လှည့်လည်နိုင်သော စစ်သည် ဗိုလ်ပါ များစွာရှိသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၂။ ထိုငါသည် လောက၌ အံ့ဖွယ်ရှိသော ကြက်သီးမွေးညင်းကို ထစေတတ်သော သုဇာတ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်၍ ချဉ်းကပ်လျက် ရှိခိုးခဲ့၏။

၁၃။ လေးကျွန်းလုံး၌ မြတ်သော မင်းအဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ မြတ်သော ရတနာခုနစ်ပါးတို့ကို လည်း ကောင်း မြတ်စွာဘုရားအား အပ်နှင်းလှူဒါန်း၍ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုခဲ့၏။

၁၄။ အရံစောင့် (ကပ္ပိယ)တို့သည် ဇနပုဒ် (မြို့နယ်ခရိုင်) (တစ်ကျွန်းလုံး)၌ ထွက်သော အခွန်အတုတ်ကို စုပေါင်း၍ ရဟန်းသံဃာ၏ ပစ္စည်းလေးပါးအကျိုးငှါ ကျောင်းသို့ ပို့ဆောင် လှူဒါန်းကြကုန်၏။

၁၅။ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ အစိုးရသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဤစကြဝဠာမင်းသည် ကမ္ဘာသုံးသောင်းထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၆။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၇။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ ငါသည် အလွန်ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ ထက်မြက်သော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၈။ ငါသည် သုတ္တန်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကို လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော် အားလုံးကို လည်းကောင်း သင်ကြား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို တင့်တယ်စေခဲ့၏။

၁၉။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ မမေ့မလျော့ဘဲ နေလျက် ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာကို ပွါး၍ အဘိညာဉ်တို့၌ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီးလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့၏။

၂၀။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'သုမင်္ဂလ' မည်၏၊ ခမည်းတော်သည် 'ဥဂ္ဂတမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'ပဘာဝတီမိဖုရား' မည်၏။

၂၁။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) သိရီ, ဥပသိရီ, နန္ဒအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၂။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း နှစ်သောင်း သုံးထောင်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'သိရိနန္ဒာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ဥပသေန' မည်၏။

၂၃။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ မြင်းယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၄။ လောက၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ သုမင်္ဂလဥယျာဉ်တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၅။ သုဒဿနသည် လည်းကောင်း၊ သုဒေဝသည် လည်းကောင်း သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် 'နာရဒ' မည်၏။

၂၆။ နာဂါသည် လည်းကောင်း၊ နာဂသမာလာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို မြတ်သော ကြခတ်ဝါးဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၇။ ထိုကြခတ် ဗောဓိပင်သည်ကား တစ်ခဲနက် (စိမ်းညိုသော) အရောင်ရှိ၏၊ သေးငယ်သော အပေါက်ရှိ၏၊ အရွက်တို့ဖြင့် ဖုံးအုပ်လျက် ရှိ၏၊ ဖြောင့်မတ်သော ဝါးပင်သည် ကြီးထွားလျက် ရှိ၏၊ ရှုချင်ဖွယ်ကောင်း၏၊ စိတ်ကို ပျော်မွေ့စေတတ်၏။

၂၈။ ပင်စည်တစ်ခုတည်း ကြီးပွါး၍ ထိုပင်စည်မှ ခက်မငါးဖြာသည် ဖြာထွက်၏၊ ထိုဗောဓိပင်သည် 'ကောင်းစွာ ဖွဲ့အပ်သော ဥဒေါင်းမြီးစည်းကဲ့သို့' တင့်တယ်လှပ၏။

၂၉။ ထိုဗောဓိပင်အား ဆူးတို့သည်လည်း မရှိကုန်၊ ကျယ်သော အခေါင်းအပေါက်လည်း မရှိချေ၊ ကျယ်ပြန့်သော အခက်လည်း ရှိ၏၊ မကြဲသော အရွက်လည်း ရှိ၏၊ အေးမြသော အရိပ်လည်း ရှိ၏၊ စိတ်ကိုလည်း ပျော်မွေ့စေတတ်၏။

၃၀။ သုဒတ္တသည် လည်းကောင်း၊ စိတ္တသည် လည်းကောင်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သုဘဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ ပဒုမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၁။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အမြင့်အားဖြင့် အတောင်ငါးဆယ် ရှိတော်မူ၏၊ အလုံးစုံ မြတ်သော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော ဂုဏ်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။

၃၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အတူမရှိသော အရောင်တို့နှင့်သာ တူသော ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြေးသွား (ကွန့်မြူး)လျက် ရှိ၏၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဂုဏ်ရှိတော်မူ၏၊ အတုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဥပမာတို့ဖြင့် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ၏။

၃၃။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃၄။ သမုဒ္ဒရာ၌ လှိုင်းတံပိုးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ ကြယ်တာရာတို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူ ထိုအခါ (မြတ်စွာဘုရား) သာသနာတော်သည် ရဟန္တာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်၏။

၃၅။ အတူမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော ထိုဂုဏ်တို့သည် လည်းကောင်း (ရှိကုန်၏)။ ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက် ခဲ့လေပြီ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၃၆။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိတော်မူသော သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် သီလာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ(ပုထိုး)တော်သည် သုံးဂါဝုတ်တို့ တိုင်အောင် မြင့်လေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သုဇာတဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၅ - ပိယဒဿီဗုဒ္ဓဝင်

၁။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လောကကို နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တော်မူတတ်၏၊ (ထိပါးရန်) ချဉ်းကပ်ဝံ့သူ ရှိတော်မမူ၊ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူတော်မူ၏၊ များသော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူ၏။

၂။ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း 'နေမင်းကဲ့သို့' တင့်တယ်တော်မူ၏၊ အလုံးစုံသော (မောဟ) အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၃။ အတုမရှိ တန်ခိုးကြီးတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားအား လူ, နတ်တို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ တို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ သိခြင်းဖြစ်လေ၏။

၄။ သုဒဿနနတ်မင်းသည် မှားသော အယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ကို နှစ်သက်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်မင်း၏ မှားသော အယူ 'ဒိဋ္ဌိ' ကို ပယ်ဖျောက်လျက် တရားကို ဟောတော်မူ၏။

၅။ အတုမရှိ ကြီးကျယ်သော သတ္တဝါအပေါင်းသည် စည်းဝေးလေ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေကိုးသောင်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ တို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၆။ အကြင်အခါ လူတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေါဏမုခဆင်ကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်သောင်းသော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၇။ ထိုပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားအားလည်း (သာဝက) အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပဌမ အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၈။ ထို့နောက် ကုဋေကိုးဆယ်သော ရဟန်းတို့သည် (နှစ်ကြိမ်မြောက်) တစ်ပေါင်းတည်း စည်းဝေးကြကုန်၏၊ သုံးကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ရဟန်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

၉။ ထိုအခါ ငါသည် ကဿပမည်သော ပုဏ္ဏား (ဖြစ်၍) ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ်၏၊ ဗေဒင်ကို ဆောင်နိုင်၏၊ သုံးပါးသော ဝေဒကျမ်းတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၏။

၁၀။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို နာကြားရ၍ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေခဲ့၏၊ ငါသည် ကုဋေတစ်သိန်းသော အသပြာတို့ဖြင့် သံဃာ့အရံကို ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းခဲ့၏။

၁၁။ ငါသည် ရွှင်လန်းတက်ကြွသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား အရံ(ကျောင်းတိုက်)ကို လှူပြီးလျှင် သရဏဂုံသုံးပါးတို့ကို လည်းကောင်း၊ ငါးပါးသီလတို့ကို လည်းကောင်း မြဲမြံစွာ ပြု၍ ဆောက်တည် ခဲ့၏။

၁၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း သံဃာ့အလယ်၌ ထိုင်နေ၍ ငါ့ကို "ဤပုဏ္ဏားသည် ကမ္ဘာ တစ်ထောင့်ရှစ်ရာထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့" ဟု ဗျာဒိတ်စကား ကြားတော်မူ၏။

၁၃။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၌ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၅။ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'သုဓညာ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'သုဒတ္တမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'စန္ဒာမိဖုရား' မည်၏။

၁၆။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) သုနိမ္မလ, ဝိမလ, ဂိရိဂုဟာ (ဗြဟ္မာ) အားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၇။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း သုံးထောင်တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည်ကား 'ဝိမလာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ကဉ္စနာဝေဠ' မည်၏။

၁၈။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ရထားယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခြောက်လပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၁၉။ ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ စိတ်ကို ပျော်မွေ့စေတတ်သော ဥသဘ (ဝတီ) ဥယျာဉ်၌ ဓမ္မစကြာ ကိုဟောတော်မူ၏။

၂၀။ ပါလိတသည် လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဒဿီသည် လည်းကောင်း ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် 'သောဘိတ' မည်၏။

၂၁။ သုဇာတာသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒိန္နာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ရေခံတက်ပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၂။ သန္ဓကသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မကသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိသာခါသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒိန္နာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူ၏၊ ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏၊ အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရားကို) 'အင်ကြင်းပင်မင်းကဲ့သို့' ဖူးမြင်ရပေ၏။

၂၄။ ထိုအတုမရှိသော မြတ်စွာဘုရားအား ဖြစ်ပေါ်သည့် ရောင်ခြည်တော်ကဲ့သို့သော အရောင်အဝါမျိုးသည် မီး, လ, နေ တို့အား မရှိချေ။

၂၅။ လောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အနှစ်ကိုးသောင်းတို့ပတ်လုံး တည်နေတော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည်လည်း ထိုမျှလောက်ပင် ဖြစ်လေ၏။

၂၆။ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ထိုအတုမရှိကုန်သော (အဂ္ဂသာဝက) အစုံတို့သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၂၇။ ပိယဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အဿတ္ထာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုးတော်)သည် သုံးယူဇနာတိုင်အောင် မြင့်လျက်တည်ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် ပိယဒဿီဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၆ - အတ္ထဒဿီဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ထိုမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် (မောဟ) အမိုက်မှောင်ကြီးကို ပယ်ဖျောက်၍ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်တော်မြတ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

၂။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) ပြဟ္မာမင်းသည် တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏၊ လောကဓာတ်တစ်သောင်း၌ နတ်နှင့်တကွသော လောကကို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဖြင့် နှစ်သိမ့် ရောင့်ရဲစေတော်မူ၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား (လူ, နတ်, ပြဟ္မာတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ အကြင်အခါ အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်ပြည်သို့ လှည့်လည် ကြွသွားတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေတစ်သိန်းသော နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ နောက်တစ်ဖန် အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ခမည်းတော်အထံ၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ, နတ်, ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည်လည်း သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ ကိုးသောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပထမအစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏၊ ရှစ်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် ဖြစ်လေ၏။

၈။ စွဲယူခြင်း မရှိဘဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကုန်သော အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ခုနစ်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၉။ ထိုအခါ ငါသည် ထက်မြက်သော အကျင့်ရှိသော ရသေ့ဖြစ်၏၊ အမည်အားဖြင့် 'သုသီမ' မည်၏၊ မြေအပြင်၌ မြတ်သော သူဟု သမုတ်အပ်သူ ဖြစ်၏။

၁၀။ ငါသည် နတ်၌ ဖြစ်သော မန္ဒာရဝပန်း, ပဒုမ္မာကြာပန်း, ပင်လယ်ကသစ်ပန်းတို့ကို နတ်ပြည်မှ ယူဆောင်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ပူဇော်ခဲ့၏။

၁၁။ ရဟန်းမြတ်ဖြစ်သော ထိုအတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို "ဤရသေ့သည် ကမ္ဘာတစ်ထောင့်ရှစ်ရာထက်၌ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့." ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၂။ ကမ္ဘ၁၂၀၁ နံးစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလို၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၃။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ရွှင်လန်းတက်ကြွသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၄။ အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'သောဘဏ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'သာဂရမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'သုဒဿနာမိဖုရား' မည်၏။

၁၅။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ ထိုဘုရားလောင်းအား အမရဂိရိ , သုဂိရိ , ဝါဟန[1]အားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၆။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း သုံးသောင်းသုံးထောင်တို့သည် လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း)၏ မိဖုရားသည်ကား 'ဝိသာခါ' မည်၏၊ သားတော် သည် 'သေလ' အမည်ရှိသူ ဖြစ်၏။

၁၇။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ မြင်းယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ရှစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော် မူ၏။

၁၈။ ကြီးသောလုံ့လရှိသော လူတို့ထက်မြတ်သော များသော အခြံအရံရှိသော အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ အနောမဥယျာဉ်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၁၉။ သန္တသည် လည်းကောင်း၊ ဥပသန္တသည် လည်းကောင်း အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် 'အဘယ' မည်၏။

၂၀။ ဓမ္မာသည် လည်းကောင်း၊ သုဓမ္မာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို စံကားပင်ဟူ၍ ခေါ် ဆိုအပ်၏။

၂၁။ နကုလသည် လည်းကောင်း၊ နိသဘသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မကိလာသည် လည်းကောင်း၊ သုနန္ဒာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၂။ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အတောင် ရှစ်ဆယ် မြင့်လျက် အင်ကြင်းပင်မင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပြည့်သော လမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း တင့်တယ်တော် မူ၏။

၂၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ကုဋေအရာမက များစွာသော ပြကတေ့သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် အထက်, အောက် အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌ တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် အခါခပ်သိမ်း ပျံ့နှံ့ကုန်၏။

၂၄။ လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူသော (အလုံးစုံကို) သိတော်မူသော စက္ခု (ငါးမျိုး)နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အနှစ်တစ်သိန်းတို့ ပတ်လုံး လောက၌ တည်နေတော်မူ၏။

၂၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အတုမရှိသော အရောင်အဝါကိုပြ၍ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ထွန်းလင်းစေပြီးလျှင် 'မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းရသော မီးကဲ့သို့' အမြဲ မရှိခြင်းသို့ ရောက်တော်မူလေပြီ။

၂၆။ အတ္ထဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အနောမာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ဓာတ်တော်သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်လေးခုမြောက် အတ္ထဒဿီဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၁။ အမရဂိရိ၊ သုဂိရိ၊ ဂိရိဝါဟန (အဋ္ဌကထာ)။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၇ - ဓမ္မဒဿီဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ထိုမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် များသော အခြံအရံရှိတော်မူသော ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် (မောဟ) အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ အလွန်တင့်တယ်တော်မူ၏။

၂။ အတုမရှိ တန်ခိုးကြီးတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူရာ၌ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူနတ်ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၃။ အကြင်အခါ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သဉ္စယရသေ့ကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေကိုးဆယ်သော လူနတ်ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ အကြင်အခါ သိကြားမင်းသည် ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား (ထံ)သို့ ချဉ်းကပ်လေ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏လည်း (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။

၆။ အကြင်အခါ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သရဏမြို့၌ ဝါကပ်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပထမအစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၇။ နောက်တစ်ဖန် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ ကြွလာတော်မူ၏၊ ထိုအခါ၌လည်း ကုဋေတစ်ရာသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၈။ နောက်တစ်ဖန် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓုတင်ဂုဏ်တို့ကို ပြတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် (အစည်း အဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၉။ ထိုအခါ ငါသည် ရှေး၌ (အလှူကို) လှူခဲ့သော သိကြားမင်း ဖြစ်၏။ (ငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို) နတ်၌ ဖြစ်သော နံ့သာပန်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ တူရိယာဖြင့် လည်းကောင်း ရိုသေစွာ ပူဇော်ခဲ့၏။

၁၀။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း နတ်တို့၏ အလယ်၌ ထိုင်နေ၍ ငါ့ကို ဤသိကြားမင်းသည် ကမ္ဘာတစ်ထောင့် ရှစ်ရာထက်၌ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၁။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၃။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် ‘သရဏ’ မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် ‘သရဏမင်း’ မည်၏၊ မယ်တော်သည် ‘သုနန္ဒာမိဖုရား’ မည်၏။

၁၄။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ရှစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) အရဇ, ဝိရဇ, သုဒဿနအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့ သည်ရှိကုန်၏။

၁၅။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း လေးသောင်း သုံးထောင်[၁]တို့လည်း ရှိကုန်၏၊ မိဖုရားသည် ‘ဝိစိကောဠီ’ မည်၏၊ သားတော်သည် ‘ပုညဝဍ္ဍန’ မည်၏။

၁၆။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ပြာသာဒ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၁၇။ ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော လူတို့ထက်မြတ်တော်မူသော ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော) ၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၁၈။ ပဒုမသည် လည်းကောင်း၊ ဖုဿဒေဝသည် လည်းကောင်း ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် ‘အဂ္ဂသာဝက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် ‘သုနေတ္တ’ မည်၏။

၁၉။ ခေမာသည် လည်းကောင်း၊ သစ္စနာမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ ‘အဂ္ဂသာဝိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို သံသတ်ပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၀။ သုဘဒ္ဒသည် လည်းကောင်း၊ ကဋိဿဟသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ ‘အဂ္ဂဥပဋ္ဌက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သာဠိယာသည် လည်းကောင်း၊ ကဠိယာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ ‘အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၁။ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်နှင့်သာ တူတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်လျက် လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ တန်ခိုးဖြင့် အလွန်တင့်တယ်တော်မူ၏။

၂၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ပွင့်သော အင်ကြင်းပင်မင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ လျှပ်စစ်နွယ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နေမွန်းတည့်ချိန်၌ နေမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူ အလွန် တင့်တယ်တော်မူလေ၏။

၂၃။ အတုမဲ့ တန်ခိုးရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်သည် (လူတို့ အသက်နှင့်) အညီအမျှပင် ဖြစ်လေ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အနှစ်တစ်သိန်းတို့ပတ်လုံး လောက၌ တည်နေတော်မူ၏။

၂၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလင်းရောင်ကိုပြ၍ သာသနာတော်ကို အညစ်အကြေး ကင်းအောင် ပြုပြီး လျှင် ‘ကောင်းကင်၌ ရွေ့လျောသွားသော လမင်းကဲ့သို့’ တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏။

၂၅။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သာလာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက် ၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုး) တော်သည် သုံးယူဇနာမြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်ငါးခုမြောက် ဓမ္မဒဿီဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၁။ အဋ္ဌကထာ၌ သာဓိကံ သတသဟဿံ ရှိ၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၈ - သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ဓမ္မဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ လူတို့၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော သိဒ္ဓတ္ထမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ ထိုအခါ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော (မောဟ) အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ 'နေမင်းကဲ့သို့' တက်ထွန်းတော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း သမ္ဗောဓိဉာဏ်တော်သို့ ရောက်၍ နတ်နှင့်တကွသော လူတို့ကို ကယ်တင်တော် မူသည်ရှိသော် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို ငြိမ်းချမ်းစေလျက် တရားမိုးဖြင့် ရွာသွန်းတော်မူ၏။

၃။ အတုမရှိသော တန်ခိုးရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ လည်း လူနတ်တို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းတို့သည်လည်း သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ ကုဋေတစ်သိန်းသော လူနတ်ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ နောက်တစ်ဖန် အကြင်အခါ ဘီမရထမြို့ (ဟိမတိုင်းနိုင်ငံ)၌ (တရား)စည်ကို တီးတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေကိုးဆယ်သော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ အကြင်အခါ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဘာရမြို့တော်၌ တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဋေကိုးဆယ်သော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၆။ အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ် ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ ကုဋေတစ်ရာသော ရဟန္တာတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကုဋေကိုးဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော ရဟန္တာတို့၏ လည်းကောင်း အစည်းအဝေး၌ သုံးပါးသော ဤစည်းဝေးခြင်း အကြောင်းအရာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ ထိုအခါ ငါသည် မင်္ဂလမည်သော ရသေ့ဖြစ်၍ ထက်မြက်သော တန်ခိုးရှိသူ၊ (သူတစ်ပါးတို့) မလွှမ်းမိုးနိုင်သူ၊ အဘိညာဉ်စွမ်းအားနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ခဲ့၏။

၉။ ငါသည် ဇမ္ဗူသပြေပင်မှ အသီးကို ကောင်းစွာ ဆောင်ယူ၍ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားအား ပေးလှူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ခံယူပြီးလျှင် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

၁၀။ ဆံကျစ်ရှိလျက် အကျင့်ထက်သော ဤရသေ့ကို ရှုကြည့်ကုန်လော့၊ ဤရသေ့သည် ဤကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်လေး ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁၁။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ)မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီ ဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၃။ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'ဝေဘာရ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'ဥဒေနမင်း'[၁] မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'သုဖဿာမိဖုရား' မည်၏။

၁၄။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်တစ်သောင်းတို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ကောက, သုပ္ပလ, ကောကနဒအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၅။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း လေးသောင်း ရှစ်ထောင်တို့လည်း ရှိကုန်၏၊ ထို (ဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည်ကား 'သောမနဿာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'အနူပမ' မည်၏။

၁၆။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဝေါယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ဆယ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၁၇။ ကြီးမားသော လုံ့လရှိတော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော) ၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၁၈။ သမ္ဗလသည် လည်းကောင်း၊ သုမိတ္တသည် လည်းကောင်း သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'ရေဝတ' မည်၏။

၁၉။ သီဝလာသည် လည်းကောင်း၊ သုရာမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို 'တောင်ဖက်ဝန်း' မဟာ လေ့ကားဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၀။ သုပ္ပိယသည် လည်းကောင်း၊ သမုဒ္ဒသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ရမ္မာသည် လည်းကောင်း၊ သုရမ္မာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၁။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အတောင်ခြောက်ဆယ်တိုင်အောင် ကောင်းကင်သို့ မြင့်တက်တော်မူ၏၊ ရွှေတုရိုဏ်တိုင်နှင့် တူလျက် လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ အထူးတင့်တယ်တော်မူ၏။

၂၂။ အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူတော်မူသော တုဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော စက္ခု (ငါးမျိုး)နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လောက၌ အနှစ်တစ်သိန်းတို့ပတ်လုံး တည်နေတော်မူ၏။

၂၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပြန့်ပြောသော အလင်းရောင်ကို ပြ၍ တပည့်သာဝကတို့ကို ပွင့်စေပြီးလျှင် မြတ်သော သမာပတ်ဖြင့် တင့်တယ်စမ္မယ်လျက် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ။

၂၄။ ရဟန်းမြတ် ဖြစ်တော်မူသော သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် အနောမာရာမ (ဉယာဉ်)၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုဉယျာဉ်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ(ပုထိုး)တော်သည် လေးယူဇနာ မြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် သိဒ္ဓတ္ထဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၁။ ဇယသေနမင်းလည်း မည်၏ (အဋ္ဌကထာ)။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၁၉ - တိဿဗုဒ္ဓဝင်

၁-၂။ သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော အဆုံးမရှိသော တန်ခိုးရှိတော်မူသော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်တော်မူတတ်သော ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော စကျွဲငါးမျိုး နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် (မောဟ) အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ နတ်နှင့် တကွသော လောကကို ထွန်းလင်းစေလျက် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။

၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအားလည်း အတုမရှိသော တန်ခိုးတော်သည် လည်းကောင်း၊ အတုမရှိသော သီလတော်, သမာဓိတော်သည် လည်းကောင်း ရှိတော်မူပါပေ၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) အလုံးစုံသော တရားတို့၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်၍ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လောကဓာတ်တစ်သောင်း၌ စင်ကြယ်သော တရားစကားကို အထူး သိစေတော်မူ၏၊ ရှေးဦးစွာ (ဓမ္မစကြာ) တရားဟောရာ၌ ကုဋေတစ်ရာသော လူ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် (သစ္စာလေးပါးကို) သိကြကုန်၏။

၅။ ကုဋေကိုးဆယ်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ နှစ်ကြိမ်မြောက် သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကုဋေခြောက်ဆယ်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ သုံးကြိမ်မြောက် (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် လည်းကောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လူ နတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ကို သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေတော်မူ၏။

၆။ တိဿမြတ်စွာဘုရား၏ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် တစ်သိန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပဌမအစည်း အဝေး ဖြစ်လေ၏၊ ကိုးသန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၈။ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်လျက် အရဟတ္တဖိုလ် 'ဝိမုတ္တိ' ဖြင့် ပွင့်ကုန်သော ရှစ်သန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၉။ ထိုအခါ ငါသည် သုဇာတမည်သော မင်းဖြစ်၍ များစွာသော မင်းစည်းစိမ်ကို စွန့်ပြီးလျှင် ရသေ့, ရဟန်းအဖြစ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့၏။

၁၀။ ငါ ရသေ့, ရဟန်း ပြုပြီးလတ်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏၊ "မြတ်စွာဘုရား" ဟူသော အသံကို ကြား၍ ငါ့အား နှစ်သက်ခြင်း 'ပီတိ' ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။

၁၁။ ငါသည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော မန္ဒာရဝပန်း, ပဒုမ္မာကြာပန်း, ပင်လယ်ကသစ်ပန်းတို့ကို လက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့် ယူပြီးလျှင် (လျှော်တေသက်န်းကို) ခါတွက်လျက် တိဿဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ခဲ့၏။

၁၂။ ငါသည် ပန်းကို အမျိုးလေးပါးဖြင့် ခြံရံလျက်ရှိသော မာရ် (ငါးပါး)ကို အောင်တော်မူသော လောက၏ အမြတ်ဆုံး ရှေ့သွားဖြစ်တော်မူသော ထိုတိဿမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆောင်ယူခဲ့၍ ဦးထိပ်၌ ဆောင်းမိုးခဲ့၏။

၁၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လူတို့၏ အလယ်၌ ထိုင်နေ၍ ငါ့ကို ဤရသေ့သည် ဤကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်နှစ် ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၄။ ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၆။ တိဿမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'ခေမက' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'ဇနသန္ဓမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'ပဒုမာမိဖုရား' မည်၏။

၁၇။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ခုနစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ဂုဟာသေလ, နာရိသယ, နိသဘအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၈။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည်လည်း သုံးသောင်းတိတိ ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'သုဘဒ္ဒါ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'အာနန္ဒာ' မည်၏။

၁၉။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ မြင်းယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ်မလျော့ ရှစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၀။ ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ယသဝတီဉယျာဉ်တော်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၁။ ဗြဟ္မဒေဝသည် လည်းကောင်း၊ ဥဒယသည် လည်းကောင်း တိဿမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား) အလုပ်အကျွေးသည် 'သမင်္ဂ' မည်၏။

၂၂။ ဖုဿာသည် လည်းကောင်း၊ သုဒတ္တာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ပိတောက်ပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၃။ သမ္ဗလသည် လည်းကောင်း၊ သိရိမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ကိသာဂေါတမီသည် လည်းကောင်း၊ ဥပသေနာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၄။ မာရ် (ငါးပါး)ကို အောင်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အမြင့်အားဖြင့် အတောင်ခြောက်ဆယ် ရှိတော်မူ၏၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် 'ဟိမဝန္တာတောင်ကဲ့သို့' ထင်ရှားတော်မူ၏။

၂၅။ အတုမဲ့ တန်ခိုးရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တော်သည်လည်း အမြတ်ဆုံး (မရှည်လွန်း, မတိုလွန်း) ဖြစ်တော်မူ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ အနှစ်တစ်သိန်းတို့ ပတ်လုံး တည်နေတော်မူ၏။

၂၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်မြင့်မြတ်၍ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော များစွာသော အခြံအရံအကျော်အစောကို ခံစားတော်မူ၍ 'မီးပုံကြီးကဲ့သို့' ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေပြီ။

၂၇။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လေကြောင့် (ကင်းပျောက်ရသော) မိုးတိမ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နေကြောင့် (ချုပ်ပျောက်ရသော) ဆီးနှင်းပေါက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆီမီးကြောင့် (ကွယ်ပျောက်ရသော) အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း (မမြဲသည့်အဖြစ်ကြောင့်) တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေပြီ။

၂၈။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိတော်မူသော တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် နန္ဒာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဘုရားစေတီ (ပုထိုး) တော်သည် သုံးယူဇနာမြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် တိဿဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၀ - ဖုဿဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ထိုမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင် အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အတုမရှိသော ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာ တူတော်မူသော လောက၌ အမြတ်ဆုံး အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်း အလုံးစုံသော (မောဟ) အမိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်၍ ကြီးစွာသော (တဏှာ) အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းပြီးလျှင် နတ်နှင့်တကွသော လောကကို နှစ်သိမ့်စေလျက် အမြိုက်ရေစင်ဖြင့် ရွာသွန်းတော်မူလေ၏။

၃။ နက္ခတ်ဟူသော မင်္ဂလာအမည်ရှိသော ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် (သက်ဿမြို့၌) ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူလတ်သော် ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါး ကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ ကိုးသန်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏၊ ရှစ်သန်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ ဖုဿမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည်လည်း သုံးကြိမ် ဖြစ်ကုန်၏။

၆။ ခြောက်သန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ရှေးဦးစွာ (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏၊ ငါးသန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (အစည်း အဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၇။ စွဲလမ်းခြင်းမရှိဘဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကုန်သော ပဋိသန္ဓေကို ဖြတ်တောက် ပြီးကုန်သော လေးသန်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် (အစည်း အဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၈။ ထိုအခါ ငါသည် ဝိဇိတာဝီမည်သော မင်း (ဖြစ်၍) ကြီးကျယ်သော မင်းစည်းစိမ်ကို စွန့်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုခဲ့၏။

၉။ လောက၌ အမြတ်ဆုံး အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော ထိုဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဤမင်းသည် ဤကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ (ဟု) ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၀။ ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုပ်ငန်းကို အားထုတ်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၁။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၂။ ငါသည် သုတ္တန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနည်းကို လည်းကောင်း၊ အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ အားလုံးကို လည်းကောင်း သင်ကြား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာကို တင့်တယ်စေခဲ့၏။

၁၃။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ နေလျက် ပြဟ္မဝိဟာရ ဘာဝနာကို ပွား၍ အဘိညာဉ်တို့၌ အပြီးအဆုံး အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ပြီးလျှင် ပြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့၏။

၁၄။ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'ကာသိက' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'ဇယသေနမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'သိရိမာမိဖုရား' မည်၏။

၁၅။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ကိုးထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ဂရုဠပက္ခ, ဟံသ, သုဝဏ္ဏဘာရအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၆။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း သုံးသောင်းတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'ကိသာဂေါတမီ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'အနူပမ' မည်၏။

၁၇။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဆင်ယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခြောက်လပတ်လုံး ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၁၈။ ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော) ၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၁၉။ သုရက္ခိတသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသေနသည် လည်းကောင်း ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် 'သဘိယ' မည်၏။

၂၀။ စာလာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပစာလာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို သျှိသျှားပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၁။ ဓနဉ္စယသည် လည်းကောင်း၊ ဝိသာခသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဒုမာသည် လည်းကောင်း၊ နာဂါသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်း ငါးဆယ့်ရှစ်တောင်တိုင်အောင် မြင့်လျက် 'နေမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ၊ ပြည့်သော လမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း' တင့်တယ်တော်မူ၏။

၂၃။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ကိုးသောင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၄။ အတုမရှိသော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း များစွာသော သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမ၍ များစွာသော လူတို့ကို ကယ်တင်ပြီးလျှင် တပည့် သာဝကနှင့်အတူတကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ။

၂၅။ နတ်လူတို့ကို ဆုံးမတော်မူသော ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် သေနာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ဓာတ်တော်သည် ထိုထို အရပ်မျက်နှာတို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုမြောက် ဖုဿဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၀ - ဝိပဿီဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌လည်း အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော စက္ခုငါးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အမည်အားဖြင့် "ဝိပဿီ" ဟု ထင်ရှားသော မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အဝိဇ္ဇာအားလုံးကို ဖျက်ဆီး၍ မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်တော်သို့ ရောက်တော်မူလတ်သော် ဓမ္မစကြာကို ဟောခြင်းငှါ ဗန္ဓုမတီမြို့သို့ ကြွသွားတော်မူ၏။

၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟော၍ (ခန္ဓနှင့်တိဿ) နှစ်ဦးတို့ကို (သစ္စာလေးပါးကို) သိစေတော်မူ၏၊ ရှေးဦးစွာ (နတ်လူတို့၏ သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ဂဏန်း (အရေအတွက်)အားဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သော သိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

၄။ နောက်တစ်ဖန် မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော အခြံအရံ အကျော်အစော ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဗန္ဓုမတီမြို့၌ သစ္စာလေးပါးကို ပြတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ရှစ်သောင်း လေးထောင်သော လူ နတ်ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်လာသော ထိုသူတို့အား တရားကို ဟောတော်မူ၏။

၆။ ထိုသူတို့သည်လည်း အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မှီ၍ တရားမြတ်ကို ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော် သစ္စာလေးပါးကို သိကြကုန်၏၊ ထိုသူတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၇။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ ခြောက်သန်းရှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ရှေးဦးစွာ ဖြစ်လေ၏၊ တစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၉။ ရှစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏၊ ထိုရဟန်း အပေါင်းတို့၏ အလယ်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်တင့်တယ်တော်မူ၏။

၁၀။ ထိုအခါ ငါသည် တန်ခိုးကြီးသော ဘုန်းရှိသော အလင်းရောင်ကို ဆောင်သော အမည်အားဖြင့် 'အတုလ' မည်သော နဂါးမင်း ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၁။ ထိုအခါ ငါသည် အကုဋေမက များစွာသော နဂါးတို့ဖြင့် ခြံရံ၍ နတ်၌ ဖြစ်သော တူရိယာတို့ဖြင့် တီးမှုတ်လျက် လောက၏ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသို့ ဆည်း ကပ်ခဲ့၏။

၁၂။ ငါသည် လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား(ထံ)သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင့်ဖိတ်၍ ပတ္တမြား, ပုလဲရတနာတို့ဖြင့် ချယ်စီအပ်သော အလုံးစုံသော အဆင်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ရွှေအင်းပျဉ်ကို လှူဒါန်းခဲ့၏။

၁၃။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း သံဃာ့အလယ်၌ ထိုင်နေ၍ ငါ့ကို ဤနဂါးမင်းသည် ဤသာရကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော် မူ၏။

၁၄။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော ကပိလမြို့မှ ထွက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်လျက် ပြုနိုင်ခဲသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ပြီးလျှင် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့။

၁၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေ၍ ထိုညောင်ပင်ရင်း၌ နို့ယနာကို ခံယူပြီးလျှင် နေရဉ္စရာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

၁၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နေရဉ္စရာမြစ်ကမ်း၌ နို့ယနာကို ဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် (နတ်တို့) စီရင်အပ်သော မြတ်သော ခရီး (လမ်း) ဖြင့် ဗောဓိပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

၁၇။ ထို့နောက် အတုမရှိသော များသော အခြံအရံရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို လက်ယာရစ် လှည့်ပြီးလျှင် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို သိလတ္တံ့။

၁၈။ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော်ရင်းသည် 'မာယာ' မည်သော မိဖုရားဖြစ်၍ ခမည်းတော်သည် 'သုဒ္ဓေါဒန' မည်သော မင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ အမည်သည် 'ဂေါတမ' ဖြစ်လတ္တံ့။

၁၉။ ကောလိတသည် လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿသည် လည်းကောင်း အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်တံ့ကုန်သော အမြတ်ဆုံး တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေးဖြစ်၍ ဤမြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေး လတ္တံ့။

၂၀။ ခေမာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာသည် လည်းကောင်း အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်တံ့ကုန်သော အမြတ်ဆုံးတပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ညောင်ဗုဒ္ဓဟေဟု ခေါ်ဆို အပ်လတ္တံ့။

၂၁။ စိတ္တသူကြွယ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထာဠဝကမင်းသားသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ် အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ နန္ဒမာတာသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေးဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ မြတ်သော အခြံအရံ အကျော်အစောရှိသော ထိုဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည် တစ်ရာရှိလတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂၂။ ဤစကားကို ကြားနာရ၍။ပ။ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟုဆုတောင်းကုန်၏)။

၂၃။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန် ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီ ဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၂၄။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'ဗန္ဓုမတီ' မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် 'ဗန္ဓုမာမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'ဗန္ဓုမတီမိဖုရား' မည်၏။

၂၅။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ရှစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း အား) နန္ဒ, သုနန္ဒ, သိရိမာအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၆။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမပေါင်း လေးသောင်း သုံးထောင်[၁]တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည်ကား 'သုဒဿနာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'သမဝတ္တက္ခန္ဓ' မည်၏။

၂၇။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ရထားယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ မယုတ် မလျော့ ရှစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော် မူ၏။

၂၈။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ပြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော) ၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၉။ ခဏ္ဍသည် လည်းကောင်း၊ တိဿအမည်ရှိသူသည် လည်းကောင်း ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'အသောက' မည်၏။

၃၀။ စန္ဒာသည် လည်းကောင်း၊ စန္ဒမိတ္တာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို သခွတ်ပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၁။ ပုနဗ္ဗသုမိတ္တသည် လည်းကောင်း၊ နာဂသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သိရိမာသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၃၂။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အတောင်ရှစ်ဆယ် မြင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်သည် ထက်ဝန်းကျင် ခုနစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပြေးသွား (ကွန့်မြူး)လျက် ရှိ၏။

၃၃။ ထိုအခါ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက် တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃၄။ များစွာသော နတ်လူတို့ကို သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့မှ လွှန်မြောက်စေတော်မူ၏၊ ကြွင်းသော ပုထုဇဉ်တို့အား လမ်းဟုတ်သည်, လမ်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း ဟောကြားတော် မူ၏။

၃၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အလင်းရောင်ကို ပြ၍ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ဟောပြီးလျှင် 'မီးပုံကြီးကဲ့သို့' ထွန်းလင်းတောက်ပ၍ တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ။

၃၆။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) မြတ်သော တန်ခိုးတော်သည် လည်းကောင်း၊ မြတ်သော ဘုန်းတော်သည် လည်းကောင်း၊ ပွင့်သော လက္ခဏာတော်သည် လည်းကောင်း ရှိပေ၏။ ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန် သည် မဟုတ်ပါလော။

၃၇။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သုမိတ္တာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုး)တော်သည် ခုနစ် ယူဇနာမြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

တစ်ဆယ့်ကိုးခုမြောက် ဝိပဿီဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၁။ တစ်သိန်းနှစ်သောင်း (အဋ္ဌကထာ)။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၂ - သိခီဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ကိုယ်တိုင် (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူသော အခြေ နှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော အတုမရှိ, ပြိုင်ဘက်ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော သိခီမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏။

၂။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) မာရ်စစ်သည်ကို နှိမ်နင်း၍ မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍ သတ္တဝါတို့ကို အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော် မူ၏။

၃။ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူ၍ ရှေ့သွားဖြစ်တော်မူသော သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေတစ်သိန်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ နောက်၌လည်း မြတ်သော ဂိုဏ်းသံဃာ ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေကိုးသောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ (ရေ မီး) အစုံအစုံဟူသော တန်ခိုး ပြာဋိဟာကို ပြတော်မူလတ်သော် ကုဋေရှစ်သောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၆။ သိခီမြတ်စွာဘုရား၏လည်း (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။

၇။ (ထိုသုံးကြိမ်တို့တွင်) တစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ပထမ အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏၊ ရှစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၈။ ခုနစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏၊ (ထိုအစည်းအဝေးသည်) ရေ၌ ကြီးပွားသော ပဒုမ္မာကြာကဲ့သို့ (လောကဓံတို့ဖြင့်) လိမ်းကျံခြင်း မရှိပေ။

၉။ ငါသည် ထိုအခါ အရိန္ဒမမည်သော မင်းဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအမျုးရှိသော သံဃာတော်ကို ဆွမ်း အဖျော် ဖြင့် နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေ၏။

၁၀။ ငါသည် ကောင်းမွန်သော အဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေများစွာကို လှူဒါန်းပြီးလျှင် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဆင်ယာဉ်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားအား ပေးလှူခဲ့၏။

၁၁။ ငါသည် ဆင်ယာဉ် (ပမာဏ) ကို နှိုင်းချိန်၍ အပ်စပ်သော ဘဏ္ဍာကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခဲ့၏၊ မြဲမြံ တည်တံ့သော ငါ၏ စိတ်ကို ပီတိဖြင့် အမြဲပြည့်စေခဲ့၏။

၁၂။ လောက၌ မြတ်သော အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော ထိုသိခီမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဤမင်းသည် ဤကမ္ဘာမှ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၃။ ထိုအခါ ပျော်မွေ့ဖွယ် ကောင်းသော ကပိလမြို့မှ ထွက်၍။ပ။ ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၄။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီ ဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၅။ သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် ‘အရုဏဝတီ’မည်၏၊ (ခမည်းတော်) မင်းသည် ‘အရုဏမင်း’ မည်၏၊ မယ်တော်သည် ‘ပဘာဝတီမိဖုရား’မည်၏။

၁၆။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ခုနစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) သုစန္ဒက, ဂိရိ, ဝသဘ[1]အားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့ သည်ရှိကုန်၏။

၁၇။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည် နှစ်သောင်း လေးထောင် ရှိကုန်၏၊ (ထိုဘုရားလောင်း ၏) မိဖုရားသည် ‘သဗ္ဗကာမာ’ မည်၏၊ သားတော်သည် ‘အတုလ’ မည်၏။

၁၈။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဆင်ယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ရှစ်လပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၁၉။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူ၍ လောက၌ မြတ်သော အကြီးအမျှူး ဖြစ်တော်မူသော လူတို့ထက်မြတ်သော သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် ပြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော)၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၀။ အဘိဘူသည် လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝသည် လည်းကောင်း သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် ‘အဂ္ဂသာဝက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေးသည် ‘ခေမင်္ကရ’ မည်၏။

၂၁။ သခိလာသည် လည်းကောင်း၊ ပဒုမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ ‘အဂ္ဂသာဝိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို သရက်ဖြူပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၂၂။ သိရိဝဍ္ဎသည် လည်းကောင်း၊ နန္ဒသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ ‘အဂ္ဂဉပဋ္ဌက’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ စိတ္တာသည် လည်းကောင်း၊ သုဂုတ္တာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ ‘အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ’ တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၃။ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အမြင့်အားဖြင့် အတောင်ခုနစ်ဆယ် မြင့်လျက် ရွှေတုရိုဏ်တိုင်နှင့် တူတော်မူ၏။

၂၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်မှ တစ်လံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်သည် နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး မပြတ် ထွက်လျက်ရှိ၏၊ (ထိုရောင်ခြည်တို့သည်) အရပ်မျက်နှာတိုင်းသို့ သုံးယူဇနာ တိုင်အောင် ထွက်ကြွ (ကွန့်မြူး) ကုန်၏။

၂၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည် အနှစ်ခုနှစ်သောင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တရားမိုးကို ရွာသွန်း၍ နတ်နှင့် တကွသော သတ္တဝါတို့ကို ဆွတ်ဖျန်းလျက် ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေပြီးလျှင် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။

၂၇။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) ပြည့်စုံသော လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ်သည် လည်းကောင်း၊ ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၂၈။ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် အဿာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ (ပုထိုး)တော်သည် သုံးယူဇနာမြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

နှစ်ဆယ်ခုမြောက် သိခီဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

၁။ သုစန္ဒကသိရိ ဂိရိယသ နာရိဝသဘ (အဋ္ဌကထာ)။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၃ - ဝေဿဘူဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ထိုမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် တူသောသူ ရှိတော်မမူသော ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော အမည်အားဖြင့် "ဝေဿဘူ" မည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။

၂။ ထိုအခါ 'အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်တောက်၍ သွားသော ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့' ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ရာဂမီးဖြင့် တောက်လောင်လျက်ရှိသော တဏှာတို့၏ နိုင်ငံကို ဖြတ်၍ မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

၃။ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေရှစ်သောင်းသော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော လူတို့ထက်မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တိုင်း နိုင်ငံ၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလတ်သော် ကုဋေခုနစ်သောင်းသော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးစွာသော မိစ္ဆာအယူကို ပယ်ဖျောက်လျက် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုတော်မူ၏၊ ထိုအခါ နတ်နှင့်တကွသော လောကဓာတ်တစ်သောင်း၌ အညီအညွတ် စည်းဝေး ရောက်လာသော လူ နတ်တို့သည်-

၆။ ကြက်သီးမွေးညင်း ထစေတတ်သော မဖြစ်စဖူးဖြစ်သော ကြီးစွာသော အံ့သြဖွယ်ကို တွေ့မြင်ကုန်သည်ရှိသော် ကုဋေခြောက်ဆယ်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည် (သစ္စာလေးပါးကို) သိကြကုန်၏။

၇။ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေးကင်း ကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်တို့ဖြစ်ကုန်၏။

၈။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ကုဋေရှစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ရှေးဦးစွာ (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏၊ ခုနစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၉။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ဖြစ်ကုန်သော အိုခြင်းစသော ဘေးကို ကြောက်ကုန်သော ခြောက်သောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် သုံးကြိမ်မြောက် (အစည်းအဝေး) ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ ထိုအခါ ငါသည် သုဒဿနမည်သော မင်း (ဖြစ်၍) မြတ်စွာဘုရားကို ပင့်ဖိတ်ပြီးလျှင် အဖိုးများစွာ ထိုက်သော (ကျောင်း) အလှူကို လှူ၍ သံဃာနှင့်တကွသော မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်း, အဖျော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဝတ်သင်္ကန်းဖြင့် လည်းကောင်း ပူဇော်ခဲ့၏။

၁၁။ အတုမရှိသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော မွန်မြတ်သော ဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို နာကြားရ၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို အလွန်နှစ်သက်ခဲ့၏။

၁၂။ ငါသည် ညဉ့်နေ့ပတ်လုံး မပျင်းမရိဘဲ ကြီးစွာသော အလှူကို ဖြစ်စေပြီးလျှင် ရဟန်းအဖြစ်သည် ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ (ဂုဏ်ရှိ၏ဟု သိ၍) မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ ရဟန်းပြု ခဲ့၏။

၁၃။ ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရှာမှီးစဉ် အကျင့်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၍ ကျင့်ဝတ် သီလတို့၌ ဆောက်တည်လျက် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ပျော်မွေ့ခဲ့၏။

၁၄။ ငါသည် ကြည်ညိုခြင်း, နှစ်သက်ခြင်းသို့ ကပ်ရောက်၍ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးခဲ့၏၊ သမ္မာသမ္ဗော ဓိဉာဏ်၏ အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် နှစ်သက်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ငါ့အား ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပေ၏။

၁၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် (ငါ၏) မဆုတ်နစ်သောစိတ်ကို သိ၍ ဤမင်းသည် ဤကမ္ဘာမှ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။

၁၆။ ထိုအခါ မွေလျော်ဖွယ် ကောင်းသော ကပိလမြို့မှ။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၇။ ငါသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၈။ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ မြို့တော်သည် 'အနောမ'မည်၏၊ (ခမည်းတော်)မင်းသည် 'သုပ္ပတီတမင်း' မည်၏၊ မယ်တော်သည် 'ယသဝတီမိဖုရား' မည်၏။

၁၉။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်ခြောက်ထောင်တို့ ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ရုစိ, သုရုစိ, ရတိဝဍ္ဎနအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၂၀။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည် မယုတ်မလျော့ သုံးသောင်း (တိတိ) ရှိကုန်၏၊ ထိုဘုရားလောင်း၏ မိဖုရားသည်ကား 'သုစိတ္တာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'သုပ္ပဗုဒ္ဓ' မည်၏။

၂၁။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဝေါယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခြောက်လပတ်လုံး ကမ္ဘဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၂၂။ ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိသော လူတို့ထက် မြတ်သော လောက၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ အရုဏာရာမကျောင်းတိုက်၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၃။ သောဏသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရသည် လည်းကောင်း ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) အလုပ်အကျွေးသည် 'ဥပသန္တ'မည်၏။

၂၄။ ရာမာသည်လည်းကောင်း၊ သမာလာသည်လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ကြီးသော အင်ကြင်းပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၅။ သောတ္ထိကသည် လည်းကောင်း၊ ရမ္ဘသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဂေါတမီသည် လည်းကောင်း၊ သိရိမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အတောင်ခြောက်ဆယ် မြင့်လျက် ရွှေတိုင်နှင့် တူတော်မူ၏၊ 'ညဥ့်အချိန်ဝယ် တောင်ထိပ်၌ မီးလျှံကဲ့သို့' ရောင်ခြည်တော်သည် ကိုယ်မှ ပြေးသွား (ကွန့်မြူး) လျက် ရှိပေ၏။

၂၇။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်သည် အနှစ်ခြောက်သောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို ပျံ့နှံ့အောင် ပြုတော်မူလျက် များစွာသော လူအပေါင်းကို ဝေဖန်၍ တရား တည်းဟူသော လှေကို ထားခဲ့ပြီးလျှင် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။

၂၉။ ဖူးမြော်ထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ တပည့်သာဝကသည် လည်းကောင်း၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) ဣရိယာပုထ်မျှရာ ကျောင်းတိုက်သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ် ပါလော။

၃၀။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်သော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် ခေမာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေ၏၊ ဓာတ်တော်သည် ထိုထို အရပ်မျက်နှာတို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေသတည်း။ ။

နှစ်ဆယ့်တစ်ခုမြောက် ဝေဿဘူဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၄ - ကကုသန္ဓဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ လူနတ်တို့ထက် မြတ်တော်မူသော မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော (ထိပါးရန်) ချဉ်းကပ်ဝံ့သောသူ ရှိတော် မမူသော အမည်အားဖြင့် ကကုသန္ဓမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏။

၂။ 'နှောင်အိမ်ကို ဖျက်ဆီး၍ သွားသော ခြင်္သေ့ကဲ့သို့' ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း အလုံးစုံသော ဘဝကို ခွါဖျက်၍ ပါရမီအကျင့်၌ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လျက် မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

၃။ လောက၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေလေးသောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် (ရှေးဦးစွာသိခြင်း) ဖြစ်၏။

၄။ ရေးခြစ်မထင် ကောင်းကင်၌ (ရေမီး) အစုံအစုံဟူသော တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြု၍ ကုဋေသုံးသောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့အား (သစ္စာလေးပါးကို နှစ်ကြိမ်မြောက်) သိစေတော်မူ၏။

၅။ နရဒေဝဘီလူးအား ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သစ္စာလေးပါးကို ပြရာအခါ၌ (နတ်လူတို့၏ သုံးကြိမ်မြောက် သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့် မရေတွက် နိုင်ချေ။

၆။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်သာရှိလေ၏။

၇။ ထိုအခါ ထိုအစည်းအဝေးသည် အာသဝေါတည်းဟူသော ရန်အပေါင်း ကုန်ခြင်းကြောင့် ယဉ်ကျေးသော (အရိယာ) ဘုံသို့ အစဉ်ရောက်ကုန်သော ရဟန္တာ လေးသောင်းတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၈။ ထိုအခါ ငါသည် 'ခေမ' မည်သော မင်းဖြစ်ခဲ့၏။ ငါသည် မြတ်စွာဘုရားအား လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်အား လည်းကောင်း များစွာသော အလှူကို လှူပြီးလျှင်-

၉။ သပိတ်, သင်္ကန်း, မျက်စဉ်း, ပျားမုန့်ဆုပ်တို့ကိုလည်း လှူ၍ တောင့်တအပ်ရာ ကောင်းမြတ်သော ဤလှူဖွယ် ဝတ္ထုအားလုံးကို စီရင်လှူဒါန်းခဲ့၏။

၁၀။ သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သော ထိုကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ငါ့ကို ဤမင်းသည် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၁။ ထိုအခါ ဤမင်းသည် ပျော်မွေ့ဖွယ် ကောင်းသော ကပိလမြို့မှ ထွက်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီ ဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၃။ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) မြို့တော်သည် 'ခေမာဝတီ' မည်၏၊ ထိုအခါ ငါသည် ခေမအမည် ရှိသူဖြစ်၏၊ ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရှာမှီးစဉ် ထိုမြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရဟန်း ပြုခဲ့၏။

၁၄။ နတ် လူတို့၏ ဆရာဖြစ်သော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် 'အဂ္ဂိဒတ္တပုဏ္ဏား' ဖြစ်၏၊ မယ်တော်သည် 'ဝိသာခါ' မည်၏။

၁၅။ ထိုခေမမြို့၌ လူတို့တွင် မြတ်သည် ဖြစ်၍ ချီးမွမ်းအပ်သော မြတ်သော ဇာတ်ရှိသော များသော အခြံအရံရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွေတော်မျိုးတော် အပေါင်းသည် နေလေ၏။

၁၆။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်လေးထောင်တို့ပတ်လုံး နန်းတော်ကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရားလောင်းအား) ကာမ, ကာမဝဏ္ဏ, ကာမသုဒ္ဓိမည်သော မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၇။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည် သုံးသောင်းတိတိ ရှိကုန်၏၊ (ဘုရားလောင်း၏) မိဖုရားသည် 'ရောစိနီ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ဥတ္တရ' မည်၏။

၁၈။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ရထားယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏။

မယုတ်မလျော့ ရှစ်လတို့ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော် မူ၏။

၁၉။ ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိသော လူတို့ထက် မြတ်၍ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် ဖြစ်တော်မူ သောကကုသန် မြတ်စွာဘုရားသည် ပြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော)၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၀။ ဝိဓုရသည် လည်းကောင်း၊ သဉ္ဇီဝသည် လည်းကောင်း ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ အလုပ်အကျွေးသည် 'ဗုဒ္ဓိဇ' မည်၏။

၂၁။ သာမာသည် လည်းကောင်း၊ စမ္ပာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ကုက္ကိုပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၂။ အစ္စုတသည် လည်းကောင်း၊ သုမနသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ နန္ဒာသည် လည်းကောင်း၊ သုနန္ဒာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် အတောင် လေးဆယ်တိုင်အောင် မြင့်တော်မူ၏၊ ရွှေအဆင်းရှိသော ကိုယ်တော်ရောင်သည် ထက်ဝန်းကျင် ဆယ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပြေးသွား (ကွန့်မြူး) လျက်ရှိ၏။

၂၄။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည် အနှစ်လေးသောင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ်နှင့်တကွသော လောက၌ ယောက်ျား, မိန်းမတို့၏ အကျိုးငှါ တရားတည်းဟူသော ဈေးကို ဖြန့်ခင်း၍ 'ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့' စကားတော်ကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် တပည့်သာဝက နှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူလေ၏။

၂၆။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော စကားသံနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ အမြဲမကျိုးမပေါက်သော သီလရှိသော သာဝကအစုံတို့သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၂၇။ ကကုသန်ဘုရားမြတ်သည် ခေမာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီ(ပုထိုး)တော်သည် ကောင်းကင်သို့ တစ်ဂါဝုတ် တိုင်အောင်မြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

နှစ်ဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ကကုသန္ဓဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၅ - ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော လောက၏ အကြီးအမှူးဖြစ်၍ လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ကောဏာဂုံမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလေ၏။

၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (ပါရမီ) တရားဆယ်ပါးတို့ကို ဖြည့်ကျင့်၍ ဘဝခရီးခဲကို လွန်မြောက်တော်မူလေ၏၊ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး အားလုံးကို မျှော၍ မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

၃။ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေသုံးသောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ သူတစ်ပါးတို့၏ အယူဝါဒကို နှိမ်နင်းလျက် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသည်ရှိသော် ကုဋေနှစ်သောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် (တန်ခိုး) အမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြုပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ကြွသွားတော်မူ၏၊ ထိုနတ်ပြည်တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဏ္ဍုကမ္ဗလာကျောက်ဖျာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။

၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (အဘိဓမ္မာ) ခုနစ်ကျမ်းတို့ကို ဟောတော်မူလျက် မိုးလပတ် လုံးနေတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေတစ်သောင်းသော နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၇။ နတ်ထက် နတ်ဖြစ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏လည်း (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်သာ ဖြစ်လေ၏။

၈။ ထိုအခါ (ထိုအစည်းအဝေးသည်) ဩဃလေးပါးတို့ကို လွန်မြောက်လျက် သေခြင်းကို ဖျက်ဆီးပြီးကုန်သော သုံးသောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် ဖြစ်လေ၏။

၉။ ထိုအခါ ငါသည် မိတ်ဆွေအမတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံလျက် စစ်သည် ဗိုလ်ပါ များစွာရှိသော ပဗ္ဗတမည်သော မင်းဖြစ်ခဲ့၏။

၁၀။ ငါသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ခြင်းငှါ သွား၍ တရားတော်ကို နာကြားပြီးသည် ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွသော သံဃာကို ပင့်ဖိတ်လျက် အလိုရှိတိုင်း အလှူကို ပေးလှူပြီးလျှင် -

၁၁။ မြတ်စွာဘုရားနှင့် တပည့်သာဝကတို့အား ပဋ္ဋုဏ္ဏတိုင်းဖြစ် အထည်, စိန့်တိုင်းဖြစ် အထည်ကို လည်းကောင်း၊ ပိုးထည်, ကမ္ဗလာ (သက္ကလတ်) ထည်ကို လည်းကောင်း၊ ရွှေခြေနင်းကို လည်းကောင်း ပေးလှူခဲ့၏။

၁၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း သံဃာ့အလယ်၌ ထိုင်နေ၍ ငါ့ကို ဤမင်းသည် ဤ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

၁၃။ ထိုအခါ ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော ကပိလမြို့မှ ထွက်၍။ပ။ ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏ (ဟု ဆုတောင်းကုန်၏)။

၁၄။ (ငါသည်) မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါး တို့ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၁၅။ ငါသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရှာမှီးစဉ် မြတ်စွာဘုရားအား အလှူကို ပေးလှူ၍ ကြီးကျယ်သော မင်းစည်းစိမ်ကို စွန့်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရဟန်းပြုခဲ့၏။

၁၆။ (ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏) မြို့တော်သည် 'သောဘဝတီ' မည်၏၊ မင်းသည် 'သောဘ' အမည် ရှိသူဖြစ်၏၊ ထိုမြို့၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွေတော်မျိုးတော် အပေါင်းသည် နေ၏။

၁၇။ နတ် လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော ကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် 'ယညဒတ္တ ပုဏ္ဏား' ဖြစ်၏၊ မယ်တော်သည် 'ဥတ္တရာ'မည်၏။

၁၈။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်သုံးထောင်တို့ပတ်လုံး နန်းတော်ကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရား လောင်းအား) တုသိတ, သန္တုသိတ, သန္တုဋ္ဌအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၉။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည် မယုတ်မလျော့ တစ်သောင်း ခြောက်ထောင် (တိတိ) ရှိကုန်၏၊ မိဖုရားသည် 'ရုစိဂတ္တာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'သတ္တဝါဟ' မည်၏။

၂၀။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ဆင်ယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခြောက်လပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၂၁။ ကြီးသော လုံ့လ ရှိတော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်သော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော) ၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၂၂။ ဘိယျသသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရသည် လည်းကောင်း ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ် အကျွေးသည် 'သောတ္ထိဇ' မည်၏။

၂၃။ သမုဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ရေသဖန်းပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၄။ ဥဂ္ဂသည် လည်းကောင်း၊ သောမဒေဝသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သီဝလာသည် လည်းကောင်း၊ သာမာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဉပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၅။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရပ်တော် အမြင့်အားဖြင့် အတောင်သုံးဆယ် မြင့်တော်မူ၏၊ ဖို (မိုက်ခွက်) ၌ (တည်သော) ရွှေကဲ့သို့ ဤအတူ ရောင်ခြည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ရှိတော်မူ၏။

၂၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ အသက်သည် အနှစ်သုံးသောင်း ရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှ လောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော် မူ၏။

၂၇။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (ဗောဓိပက္ခိယတရားဟူသော) ဓမ္မစေတီကို တည်ဆောက်၍ (သစ္စာလေးပါး) တရားတံခွန်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော တရားပန်းကုံးကို ကုံးပြီးလျှင် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။

၂၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ကြီးစွာသော (တန်ခိုး၏) ပြန့်ပြောခြင်းရှိသော တပည့် 'သာဝက' အပေါင်း သည် လည်းကောင်း၊ အသရေရှိသော (လောကုတ္တရာ) တရားကို ပြတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့ သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၂၉။ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် ပဗ္ဗတာရာမကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) ဓာတ်တော်သည် (ထိုထိုအရပ်မျက်နှာတို့၌) ပျံ့နှံ့လျက်ရှိလေသတည်း။ ။

နှစ်ဆယ့်သုံးခုမြောက် ကောဏာဂမနဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၆ - ကဿပဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော တရားမင်း ဖြစ်တော်မူသော အလင်းရောင်ကို ပြုတော်မူတတ်သော အနွယ်အားဖြင့် ကဿပမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏။

၂။ (ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်) အလှူခံသူတို့အား များစွာသော ထမင်း, အဖျော်, ဘောဇဉ်အလှူကို ပေးလှူ၍ စိတ် (အလို) ကို ပြည့်စေပြီးလျှင် 'နွားခြံကို ဖျက်ဆီး၍ သွားသော နွားလားကဲ့သို့' အမျိုးအိမ်ကို စွန့်လွှတ်လျက် မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

၃။ လောက၏ ရှေ့သွား ဖြစ်တော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူသည် ရှိသော် ကုဋေနှစ်သောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို)သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ လေးလပတ်လုံး ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေတစ်သောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ် မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေမီးအစုံ အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးအမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြု၍ (သဗ္ဗညုတ) ဉာဏ်သဘောကို မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) ကုဋေငါးထောင်သော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၆။ ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သုဓမ္မာသဘင်သည် ရှိ၏၊ ထိုသုဓမ္မာသဘင်၌ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) မြတ်စွာဘုရားသည် ကုဋေသုံးထောင်သောနတ် (ပြဟ္မာ) တို့အား သစ္စာလေးပါးကို (သိစေတော်မူ၏)။

၇။ နောက်အခါ နရဒေဝဘီလူးအား တရားဟောတော်မူရာ၌ ထိုနတ် လူတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်း တို့သည် ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့် မရေတွက်နိုင်ကုန်။

၈။ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ် သာ ဖြစ်လေ၏။

၉။ ထိုအခါ (ထိုအစည်းအဝေးသည်) ရှက်ခြင်း 'ဟိရီ', အကျင့် 'သီလ' အားဖြင့် တူညီကုန်သော ပုထုဇဉ်, သောတာပန်စသည်ကို လွန်မြောက်ကုန်သော နှစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

၁၀။ ထိုအခါ ငါသည် ဇောတိပါလလုလင်ဟု ကျော်ကြားလျက် ဗေဒင်ကို သရဇ္ဈာယ်တတ်သူ၊ ဗေဒင်ကို ဆောင်နိုင်သူ၊ သုံးမျိုးသော ဝေဒကျမ်းတို့၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူ ဖြစ်ခဲ့၏။

၁၁။ ငါသည် လက္ခဏာကျမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ဣတိဟာသ (ပုရာဏ်) ကျမ်း၌ လည်းကောင်း၊ မိမိ (ပုဏ္ဏားတို့) အကျင့်တရား၌ လည်းကောင်း ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သူ, မြေ အတတ်, ကောင်းကင် အတတ်၌ လိမ္မာသူ, ဝိဇ္ဇာပညာကို သင်ကြားပြီးသူ, အပြည့်အစုံ တတ်မြောက်သူ ဖြစ်၏။

၁၂။ ကဿပမြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေလေးစားခြင်း ရှိသော တုပ်ဝပ်ကျိုးနွံခြင်း ရှိသော သုံးခုမြောက် (အနာဂါမိ) ဖိုလ်ကြောင့် တဏှာမီး ငြိမ်းပြီးသော ဃဋီကာရမည်သော အလုပ် အကျွေးသည် ရှိလေ၏။

၁၃။ ဃဋီကာရသည် ငါ့ကို ခေါ်ယူ၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၏၊ (ငါသည်) ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို နာကြားရ၍ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်း ပြုခဲ့၏။

၁၄။ ငါသည် လုံ့လဝီရိယကို အားထုတ်သူ ဖြစ်၍ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့၌ လိမ္မာလျက် တစ်စုံတစ်ရာမျှ မဆုတ်ယုတ်စေဘဲ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့၏။

၁၅။ အကြွင်းမဲ့လောက် မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူသည့် အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ အားလုံးကို သင်ကြား၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို တင့်တယ်စေခဲ့၏။

၁၆။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်း ငါ၏ အံ့ဩဖွယ်အကျင့်ကို မြင်၍ ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူ၏- "ဤရဟန်းသည် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့"။

၁၇။ (ထိုအခါ) ဘုရားလောင်းသည် ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းသော ကပိလမြို့မှ ထွက်၍ ကမ္ဘဋ္ဌာန်း စီးဖြန်း ခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်၍ ပြုနိုင်ခဲသော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ပြီးလျှင် ဘုရား (ဖြစ်လတ္တံ့)။

၁၈။ မြတ်စွာဘုရား (အလောင်း)သည် ဆိတ်ကျောင်း ညောင်ပင်ရင်း၌ ထိုင်၍ ထိုညောင်ပင်ရင်း၌ နို့ယနာဆွမ်းကို ခံယူပြီးလျှင် နေရဉ္ဇရာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

၁၉။ နေရဉ္ဇရာ မြစ်ကမ်း၌ နို့ယနာကို ဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် (နတ်တို့) စီရင်အပ်သော မြတ်သော (လမ်း) ခရီး ဖြင့် ဗောဓိပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

၂၀။ ထို့နောက် လူတို့ထက် မြတ်သော များသော အခြံအရံ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား (အလောင်း) သည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို လက်ယာရစ် လှည့်ပြီးလျှင် မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်ရာ မြတ်သော နေရာဖြစ် သော ဗောဓိပလ္လင်မြတ်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေ၍ ပွင့်လတ္တံ့။

၂၁။ ဤမြတ်စွာဘုရား၏ မတ်တော်အရင်းသည် 'မာယာ' မည်သော မိဖုရားဖြစ်၍ ခမည်းတော်သည် 'သုဒ္ဓေါဒန' မည်သော မင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် 'ဂေါတမ' (အမည်ရှိသည်) ဖြစ်လတ္တံ့။

၂၂။ ကောလိတသည် လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿသည် လည်းကောင်း အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်တံ့ကုန်သော မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ 'အာနန္ဒာ' မည်သော ရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေးဖြစ်၍ ဤမြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေး လတ္တံ့။

၂၃။ ခေမာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ်သည် လည်းကောင်း အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂ ကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်တံ့ကုန်သော မြတ်သောတပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၂၄။ စိတ္တသည် လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထာဠဝကသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ နန္ဒမာတာသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟု ဗျာဒိတ်စကား မိန့်ကြား တော်မူ၏။

၂၅။ လူ နတ်တို့သည် တူသောသူ မရှိသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားကို ကြားနာရကုန်သည် ရှိသော် ဤရဟန်းကား ဘုရားလောင်း ဖြစ်သတတ်ဟု အလွန်ဝမ်းမြောက် ကုန်လျက်-

၂၆။ ကြွေးကြော်သံတို့ကို ဖြစ်စေကြကုန်၏၊ လက်ပန်းပေါက်လည်း ခတ်ကြကုန်၏၊ ရွှင်လန်းလည်း ရွှင်လန်းကြကုန်၏၊ လောကဓာတ် တစ်သောင်း၌ နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည် လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးကြ ကုန်၏။

၂၇။ အကယ်၍ ငါတို့သည် ဤမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို လွဲချော်ကုန်အံ့၊ အနာဂတ်အခွန့် ကာလတွင် ဤ (ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါလိုကုန်၏။

၂၈။ မြစ်ကို ကူးကုန်သော လူတို့သည် မျက်နှာချင်းဆိုင် (တူရူ) ဆိပ်ကမ်းကို လွဲချော်ကုန်သည်ရှိသော် အောက်ဆိပ်ကမ်းတို့ကို ယူ၍ မြစ်ကြီးကို ကူးကုန်သကဲ့သို့-

၂၉။ ဤအတူပင် ငါတို့အားလုံးသည် ဤမြတ်စွာဘုရားကို အကယ်၍ လက်လွှတ်ရကုန်အံ့၊ အနာဂတ် အခွင့်ကာလတွင် ဤ(ဂေါတမ) မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်ရပါ လိုကုန်၏ (ဟုဆုတောင်းကုန် ၏)။

၃၀။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားကိုလည်း ကြားနာရ၍ စိတ်ကို အလွန်ကြည်ညိုစေခဲ့၏၊ ပါရမီဆယ်ပါးတို့ ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အကျင့်ကို ဆောက်တည်ခဲ့၏။

၃၁။ ငါသည် ဤသို့ (သံသရာ၌) ကျင်လည်ရသည်ရှိသော် မလျော်သော အကျင့်ကို ရှောင်ကြဉ်လျက် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်၏ အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ပြုနိုင်ခဲသော (စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးစသော) အမှုကို လည်း ပြုအပ်ခဲ့လေပြီ။

၃၂။ မြို့တော်သည် 'ဗာရာဏသီ' မည်၏၊ မင်းသည် 'ကိကီ' အမည်ရှိသူ ဖြစ်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွေတော်မျိုးတော် အပေါင်းသည် ထိုမြို့၌ နေ၏။

၃၃။ မြတ်သော သီလစသော ဂုဏ်ကို ရှာမှီးလေ့ရှိသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ထိုခမည်းတော်သည် 'ဗြဟ္မဒတ္တပုဏ္ဏား' ဖြစ်၏၊ မယ်တော်သည် 'ဓနဝတီ' မည်၏။

၃၄။ ထိုဘုရားလောင်းသည် အနှစ်နှစ်ထောင်တို့ပတ်လုံး နန်းတော်ကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ထိုဘုရား လောင်းအား) ဟံသ, ယသ, သိရိနန္ဒအားဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ် သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၃၅။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည်လည်း လေးသောင်းရှစ်ထောင် ရှိကုန်၏၊ မိဖုရားသည် 'သုနန္ဒာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ဝိဇိတသေန' မည်၏။

၃၆။ ဘုရားလောင်းသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ ပြာသာဒ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခုနစ်ရက် ပတ်လုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်တော်မူ၏။

၃၇။ ကြီးသော လုံ့လရှိတော်မူသော လူတို့ထက် မြတ်သော လူတို့၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ မိဂဒါဝုန် (သမင်တော)၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏။

၃၈။ တိဿသည် လည်းကောင်း၊ ဘာရဒွါဇသည် လည်းကောင်း ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အလုပ်အကျွေးသည် 'သဗ္ဗမိတ္တ' မည်၏။

၃၉။ အနုဠာသည် လည်းကောင်း၊ ဥရုဝေဠာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိပင်ကို ပညောင်ပင်ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၄၀။ သုမင်္ဂလသည် လည်းကောင်း၊ ဃဋီကာရသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိဇိတသေနာသည် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဒါယိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၄၁။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အမြင့်အားဖြင့် အတောင်နှစ်ဆယ် မြင့်လျက် 'ကောင်းကင်၌ လျှပ်စစ်နွယ် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဂြိုဟ်တို့ဖြင့် ပြည့်(ခြံရံအပ်)သော လမင်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း' (တင့်တယ်တော် မူ၏)။

၄၂။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်တမ်းသည် အနှစ်နှစ်သောင်းရှိ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမျှလောက် အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၄၃။ (ပရိယတ္တိ) တရားတည်းဟူသော တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို ဖန်ဆင်းလျက် (စတုပါရိသုဒ္ဓိစသော) သီလဟူသော နံ့သာပျောင်းကို ပေး၍ (ဟိရီ, ဩတ္တပ္ပ) တရားဝတ်စုံကို ဝတ်စေကာ (ဗောဓိပက္ခိယ) တရားပန်းကို ခွဲဝေပြီးလျှင် -

၄၄။ လူများ အကျိုးငှါ အညစ်အကြေး ကင်းသော (သောတာပတ္တိမဂ်) တရားကြေးမုံ (မှန်)ကို တည်ထား၍ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တသော အချို့သူတို့သည် ငါ၏ (သီလစသော) အဆင်တန်ဆာကို ကြည့်ရှုကုန်လော့ဟု (တိုက်တွန်းပြီးလျှင်) -

၄၅။ သီလသင်တိုင်း (အကျႌ) ကို ပေး၍ ဈာန် ချပ်ဝတ်မိန်ညိုကို (ဖွဲ့စေလျက်) မဂ္ဂင်တရားဟူသော သားရေဝတ်ရုံကို ခြုံစေပြီးလျှင် မြတ်သော လုံ့လဟူသော ချပ်ဝတ်ကို လည်းကောင်း-

၄၆။ သတိဟူသော ကာကို လည်းကောင်း၊ ထက်သော ဝိပဿနာဉာဏ် လှံမကို လည်းကောင်း၊ ကိလေသာရောယှက်ခြင်းကို နှိမ်နင်းနိုင်သော (လောကုတ္တရာ) သီလကို လည်းကောင်း၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်) တရားသန်လျက်မြတ်ကို လည်းကောင်း ပေး၍-

၄၇။ ဝိဇ္ဇာသုံးပါးဟူသော အဆင်တန်ဆာကို ပေးပြီးလျှင် ဖိုလ်လေးပါးတို့ကို ဦးဆောက်ပန်း (ပြုလျက်) အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးဟူသော အဆင်တန်ဆာကို လည်းကောင်း၊ (လောကုတ္တရာ) တရားပန်းပွင့် အဆင်တန်ဆာကို လည်းကောင်း ပေးလျက်-

၄၈။ မကောင်းမှုကို တားမြစ်နိုင်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) သူတော်ကောင်းတရားဟူသော ထီးဖြူကို ပေး၍ ဘေးမဲ့ရာသို့ ရောက်ကြောင်း (အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်) ပန်းပွင့်ကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပြီ။

၄၉။ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော (ထိပါးရန်) ချဉ်းကပ်ဝံ့သူ ရှိတော်မမူသော ဤမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော လာလှည့်, ရှုလှည့်ဟု ဆိုထိုက်သော ဤတရားရတနာသည် လည်းကောင်း-

၅၀။ ကောင်းသော အကျင့်ရှိသော ဤအမြတ်ဆုံး သံဃာရတနာသည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ။ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။

၅၁။ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော မဟာကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် သေတဗျာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူ၏။ ထိုကျောင်းတိုက်၌ပင် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ပုထိုး(စေတီ)သည် အစောက်တစ်ယူဇနာ မြင့်လျက် တည်ရှိလေသတည်း။ ။

နှစ်ဆယ့်လေးခုမြောက် ကဿပဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၇ - ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင်

၁။ ယခုအခါ ငါသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လကို အားထုတ်ပြီးလျှင် သာကီဝင်မင်းတို့၏ စိတ်ကို တိုးပွါးစေတတ်သော ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်၍ မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏။

၂။ (ငါသည်) ပြဟ္မာမင်း တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ) တစ်ဆယ့် ရှစ်ကုဋေသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် ရှေးဦးစွာ (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၃။ ထို့နောက် နတ်လူတို့၏ အစည်းအဝေး၌ တရားဟောတော်မူသည် ရှိသော် ဂဏန်း သင်္ချာအားဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သော (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၄။ ယခုအခါ ငါသည် ဤကပိလဝတ်မြို့၌ပင်လျှင် ငါ၏ သားတော်ရာဟုလာကို ဆုံးမတော်မူ၏၊ (ထိုအခါ သတ္တဝါတို့၏) ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့် မပြောဆိုနိုင်သော (သစ္စာလေးပါးကို) သိခြင်းသည် သုံးကြိမ်မြောက် (သိခြင်း) ဖြစ်လေ၏။

၅။ ငါ့အား သီလစသော ဂုဏ်ကို ရှာမှီးကုန်သော တပည့်သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ် သာ ဖြစ်၏၊ (ထိုအစည်းအဝေးသည်) တစ်ထောင့်နှစ်ရာ့ ငါးဆယ်သော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေး ဖြစ်၏။

၆။ ရဟန်းသံဃာ၏ အလယ်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍ (ကိလေသာ) အညစ်အကြေး ကင်းလျက် တင့်တယ်သော ငါသည် 'အလိုခပ်သိမ်းကို ပေးတတ်သော (စိန္တာမဏိ) ပတ္တမြားကဲ့သို့' (နတ်လူတို့) တောင့်တအပ်သော အရာအားလုံးကို ပေးတော်မူ၏။

၇။ ငါသည် ဖိုလ်ကို အလိုရှိကုန်သော ဘဝတဏှာကို ပယ်စွန့်လိုကုန်သော သတ္တဝါတို့အား အစဉ်သနား ခြင်းဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ပြတော်မူ၏။

၈။ (ထိုအခါ) သုံးသောင်းသော လူ နတ် ပြဟ္မာတို့၏ (သစ္စာလေးပါး) တရားကို သိခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ တစ်ဦး, နှစ်ဦးသော သတ္တဝါတို့၏ (သစ္စာလေးပါးတရားကို) သိခြင်းသည် ဂဏန်းအားဖြင့် မရေတွက်နိုင် ချေ။

၉။ ဤအခါ သာကီဝင်မင်းမျိုးမှ ရဟန်းဖြစ်သော ငါဘုရား၏ ကောင်းစွာ သန့်ရှင်းသော သာသနာတော် သည် ပျံ့နှံ့၏၊ များစွာသော လူတို့သည် သိအပ်၏၊ ပြည့်စုံစည်ကားလျက် ကောင်းစွာပွင့်လင်းပေ၏။

၁၀။ အာသဝေါ မရှိကုန်သော ရာဂကင်းကုန်သော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သော တည်တံ့ကုန်သော အရာမက များစွာကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့သည် ငါဘုရားကို အခါခပ်သိမ်း ခြံရံကုန်၏။

၁၁။ ဤယခုအခါ၌ အကြင်သေက္ခ (ရဟန်း) တို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်ကုန်မူ၍ လူ့ဘဝ ခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်ကုန်၏၊ ထိုသေက္ခရဟန်းတို့ကို ပညာရှိတို့သည် ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်၏။

၁၂။ အရိယာမဂ်လမ်းစဉ်ကို ချီးမွမ်းကုန်သော အခါခပ်သိမ်း တရား၌ ပျော်မွေ့ကုန်သော သတိ ရှိကုန် လျက် သံသရာသမုဒ္ဒရာသို့ ကူးသွားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် (သစ္စာလေးပါးကို) သိကုန်လတ္တံ့။

၁၃။ ငါ၏ မြို့တော်ကို 'ကပိလဝတ်' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ခမည်းတော်ကို 'သုဒ္ဓေါဒနမင်း' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါ၏ မယ်တော်ရင်းကို 'မာယာမိဖုရား' ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၁၄။ ငါသည် နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်တို့ပတ်လုံး ထီးနန်းကို အုပ်စိုး၍ နေ၏၊ (ငါ့အား) ရမ္မ, သုရမ္မ, သုဘအား ဖြင့် မြတ်သော ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။

၁၅။ ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မောင်းမတို့သည် လေးသောင်းရှိကုန်၏၊ (ငါ၏) မိဖုရားသည် 'ဘဒ္ဒကစ္စနာ' မည်၏၊ သားတော်သည် 'ရာဟုလာ'မည်၏။

၁၆။ ငါသည် နိမိတ်လေးပါးတို့ကို တွေ့မြင်၍ မြင်းယာဉ်ဖြင့် တောထွက်တော်မူ၏၊ ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး ပြုနိုင်ခဲသော ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း လုံ့လအကျင့်ကို ကျင့်တော်မူ၏။

၁၇။ ငါသည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်၍ ဗာရာဏသီမြို့ ဣသိပတန (မိဂဒါဝုန်) သမင်တော၌ ဓမ္မစကြာကို ဟောတော်မူအပ်၏။

၁၈။ ကောလိတသည် လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿသည် လည်းကောင်း ရဟန်းနှစ်ပါးတို့သည် မြတ်သော တပည့် 'အဂ္ဂသာဝက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ငါ၏ အနီး၌ လုပ်လည်လျက်ရှိသော 'အာနန္ဒာ' သည် အလုပ်အကျွေး ရဟန်းမည်၏။ ခေမာသည် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော တပည့်မ 'အဂ္ဂသာဝိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၉။ စိတ္တသည် လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထာဠဝကသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌက' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ နန္ဒာမာတာသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တရာသည် လည်းကောင်း မြတ်သော အလုပ်အကျွေး ဥပါသိကာမ 'အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာ' တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၀။ ငါသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ မြတ်သော ဗောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏၊ တစ်လံမျှသော ရောင်ခြည်တော်သည် ငါ့အား အခါခပ်သိမ်း ရှိ၏၊ ငါသည် တစ်ဆယ့်ခြောက်တောင် မြင့်တော်မူ၏။

၂၁။ ဤယခုအခါ၌ အသက်တမ်းသည် အနှစ်တစ်ရာ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိ၏၊ ငါသည် ထိုမျှလောက်သာ အသက်တည်နေလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်တင်တော်မူ၏။

၂၂။ ငါသည် နောက်၌ဖြစ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို သိစေနိုင်သော တရားမီးရှူးတိုင်ကို ထားပြီးလျှင် 'မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့် ငြိမ်းသော မီးကဲ့သို့' မကြာမီပင် တပည့်သား သံဃာနှင့်အတူ ဤလောက၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံရပေလတ္တံ့။

၂၃။ ထိုအတုမရှိသော တန်ခိုးတော်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤဆယ်ပါးသော (အခြံအရံ) အားတော် တန်ခိုးတော်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမြတ် လက္ခဏာတို့ဖြင့် အထူး ဆန်းကြယ်သည့် ဂုဏ်ကိုဆောင်သော ကိုယ်တော်သည်လည်းကောင်း-

၂၄။ နေကဲ့သို့ အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ကို ထွန်းလင်းတောက်ပသော ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်တို့သည် လည်းကောင်း ထိုအားလုံးသည်ပင် ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့။ အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့သည် အချည်းနှီးတို့သာ ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ ။

နှစ်ဆယ့်ငါးခုမြောက် ဂေါတမဗုဒ္ဓဝင် ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၈ - ဗုဒ္ဓပကိဏ္ဏကကဏ္ဍ

(အဆူဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ ဖြစ်တော်စဉ်အပိုင်း)

၁။ ဤကမ္ဘာမှ မရေတွက်နိုင်သော ကမ္ဘာ၌ တဏှင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ မေဓင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ထို့မှတစ်ပါး သရဏင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း ထိုလေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တစ်ခုတည်းသော သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူကုန်၏။

၂။ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ကောဏ္ဍညမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခုသော သာရကမ္ဘာ၌ တစ်ဆူတည်းသာလျှင် ပွင့်တော်မူ၍ များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို (နိဗ္ဗာန်သို့) ကယ်တင်တော်မူ၏။

၃။ ထိုဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားနှင့် ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အကြား၌ ကမ္ဘာတို့ကို ဂဏန်း (သင်္ချာ) အားဖြင့် မရေတွက်နိုင်ကုန်။

၄။ ကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ မင်္ဂလမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အကြား၌လည်း ကမ္ဘာတို့ကို ဂဏန်း (သင်္ချာ) အားဖြင့် မရေတွက်နိုင်ကုန်။

၅။ မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ သုမနမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ရေဝတမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ သောဘိတမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း စက္ခု (ငါးမျိုး) ရှိတော်မူကုန်သော အလင်းရောင်ကို ပြုတော်မူတတ်ကုန်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း တစ်ခုသော သာရမဏ္ဍကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၆။ သောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ များသော အခြံအရံရှိသော အနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အကြား၌လည်း ကမ္ဘာတို့ကို ဂဏန်း (သင်္ချာ) အားဖြင့် မရေတွက်နိုင်ကုန်။

၇။ အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ပဒုမမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ နာရဒမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူကြကုန်သော အမိုက်မှောင်၏ အဆုံးကို ပြုတတ်ကုန်သော ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း တစ်ခုသော ဝရကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူကုန်၏။

၈။ နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ပဒုမုတ္တရမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခုသော သာရကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူလျက် များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို (နိဗ္ဗာန်သို့) ကယ်တင်တော်မူ၏။

၉။ နာရဒမြတ်စွာဘုရားနှင့် ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားတို့၏ အကြား၌လည်း ကမ္ဘာတို့ကို ဂဏန်း (သင်္ချာ) အားဖြင့် မရေတွက်နိုင်ကုန်။

၁၀။ ကမ္ဘာတစ်သိန်းထက်၌ လောကသုံးပါးကို သိတော်မူသော ပေးလှူဖွယ် ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို ခံတော်မူထိုက်သော ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ဆူတည်းသာ ပွင့်တော်မူ၏။

၁၁။ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား၏ ဤမှာဘက်ဖြစ်သော ကမ္ဘာသုံးသောင်းထက်၌ သုမေဓမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ သုဇာတမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း နှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၁၂။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ ဤမှာဘက်ဖြစ်သော ကမ္ဘာ တစ်ထောင့်ရှစ်ရာထက်၌ (နိဗ္ဗာန်သို့) ပို့ဆောင်တော် မူတတ်ကုန်သော ပိယဒဿီ, အတ္ထဒဿီ, ဓမ္မဒဿီအားဖြင့် သုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၁၃။ သုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ ဤမှာဘက်၌ ကိုယ်တိုင် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူကုန်သော ခြေနှစ်ချောင်းရှိသူ နတ်လူတို့ထက် မြတ်တော်မူကုန်သော လောက၌ ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော် မမူကုန်သော ထိုပိယဒဿီစသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် တစ်ခုသော ဝရကမ္ဘာ၌ ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၁၄။ ဤကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်လေးကမ္ဘာထက်၌ လောကသုံးပါးကို သိတော်မူသော (ကိလေသာ) ငြောင့်ကို နုတ်ပယ်တော်မူတတ်သော အမြတ်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော သိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ဆူတည်းသာ ပွင့်တော်မူ၏။

၁၅။ ဤကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်နှစ်ကမ္ဘာထက်၌ တူသောသူ ရှိတော် မမူကုန်သော ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော် မမူကုန်သော တိဿမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ဖုဿမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း နှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၁၆။ ဤကမ္ဘာမှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ဝိပဿီမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏၊ သနားခြင်း 'ကရုဏာ' ရှိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လည်း သတ္တဝါတို့ ကို သံယောဇဉ်အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေတော်မူ၏။

၁၇။ ဤကမ္ဘာမှ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသော ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော် မမူကုန်သော သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း နှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၁၈။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း သုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

၁၉။ ယခုအခါ ငါသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူ၏၊ မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရားသည်လည်း (နောက်၌) ပွင့်တော်မူလတ္တံ့၊ ပညာရှိတော်မူကုန်သော လောကကို အစဉ် သနားစောင့်ရှောက်တော် မူတတ်ကုန်သော ဤငါးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ပွင့် တော်မူကြကုန်၏။

၂၀။ ဤတရားမင်း မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လည်းကောင်း၊ အကုဋ္ဌေမကများစွာသော အခြား တစ်ပါးသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လည်းကောင်း ထိုဗုဒ္ဓဝင် အကျင့်လမ်းကို ဟောကြားပြီးလျှင် ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် တပည့်သာဝကနှင့်တကွ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူကြလေကုန်ပြီ။ ။

ဗုဒ္ဓပကိဏ္ဏကကခန်း ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်

၂၉ - ဓာတုဘာဇနီယကထာ (ဓာတ်တော်ခွဲဝေခန်း)

၁။ မဟာဂေါတမဘုရားမြတ်သည် ကုသိနာရုံမြို့၌ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏၊ (ထိုမြတ်စွာဘုရား၏) ဓာတ်တော်သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေ၏။

၂။ အဇာတသတ်မင်း၏ နိုင်ငံ၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း၊ ဝေသာလီမြို့၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း၊ ကပိလဝတ်မြို့၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း၊ အလ္လကပ္ပတိုင်း၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း -

၃။ ရာမရွာ၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း၊ ဝေဋ္ဌဒီပကတိုင်း၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း၊ မလ္လတိုင်း, ပါဝေယျကမြို့၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း၊ ကုသိနာရုံမြို့၌ ဓာတုစေတီတစ်ဆူ လည်းကောင်း ဤသို့ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်သည် ထိုထိုအရပ် တို့၌ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိလေ၏။

၄။ ဒေါဏအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားသည် (ဓာတ်တော်ခြင်) အိုးကို စေတီ (ပုထိုး) တည်ထားလေ၏၊ မောရိယမြို့သူ မြို့သားတို့သည် နှစ်သက်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စန္ဒကူး မီးသွေးစေတီ (ပုထိုး) ကို တည်ထားပြုကုန်၏။

၅။ ထိုအခါ၌ပင် သာရီရိကစေတီ (ပုထိုး) ရှစ်ဆူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကိုးဆူမြောက် ကုမ္ဘ (ဓာတ်တော်ခြင်အိုး) စေတီသည် လည်းကောင်း၊ ဆယ်ဆူမြောက် အင်္ဂါရ (စန္ဒကူးမီးသွေး) စေတီသည် လည်းကောင်း (လောက၌) တည်ရှိကုန်၏။

၆။ သင်းကျစ်တော်သည် လည်းကောင်း၊ စွယ်တော်လေးဆူတို့ လည်းကောင်း၊ ညှပ်ရိုးနှစ်ဆူတို့ လည်းကောင်း ဤဓာတ်တော်ခုနစ်ဆူတို့သည် အသမ္ဘိန္န (ကွဲပျက်ခြင်းမရှိသော) ဓာတ်တော် တို့တည်း။ ကြွင်းသော ဓာတ်တော်တို့သည် သမ္ဘိန္န (ကွဲပျက်သော) ဓာတ်တော်တို့သာ တည်း။

၇။ အကြီးဆုံး ဓာတ်တော်တို့သည် ပဲနောက်စေ့မျှ ရှိကုန်၏၊ အလတ်စား ဓာတ်တော် တို့သည် ဆန်ကျိုးစေ့မျှ ရှိကုန်၏၊ အငယ်ဆုံး ဓာတ်တော်တို့သည် မုန်ညင်းစေ့မျှ ရှိကုန်၏၊ ဓာတ်တော်တို့ သည် အဆင်းအရောင် အမျိုးမျိုး ရှိကုန်၏။

၈။ အကြီးဆုံး ဓာတ်တော်တို့သည် ရွှေအဆင်း ရှိကုန်၏၊ အလတ်စား ဓာတ်တော်တို့ကား ပုလဲ အဆင်း ရှိကုန်၏၊ အငယ်ဆုံး ဓာတ်တော်တို့သည်ကား မြတ်လေးပန်းငုံ (ချရားစေ့) အဆင်း ရှိကုန်၏။

၉။ အကြီးဆုံး ဓာတ်တော်တို့သည် ငါးပြည် ရှိကုန်၏၊ အလတ်စား ဓာတ်တော်တို့သည်လည်း ငါးပြည် ရှိကုန်၏၊ အငယ်ဆုံး ဓာတ်တော်တို့ကား ခြောက်ပြည် ရှိကုန်၏၊ ဤဓာတ်တော်အားလုံးတို့သည် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပြည်မျှ ရှိကုန်၏။

၁၀။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သင်းကျစ်တော်သည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ လက်ဝဲညှပ်ရိုးတော်သည် လည်းကောင်း၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ လက်ယာညှပ်ရိုးတော်သည် လည်းကောင်း ဤအားလုံးသော ဓာတ်တော်တို့ သည် တည်ရှိကုန်၏။

၁၁။ (လက်ယာအထက်) စွယ်တော်တစ်ဆူသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ လည်းကောင်း၊ (လက်ယာ အောက်) စွယ်တော်တစ်ဆူသည် နဂါးပြည်၌ လည်းကောင်း၊ (လက်ဝဲအထက်) စွယ်တော်တစ်ဆူသည် ဂန္ဓာရတိုင်း၌ လည်းကောင်း၊ (လက်ဝဲအောက်) စွယ်တော်တစ်ဆူသည် ကလိင်္ဂမင်း၏ (နိုင်ငံ၌) လည်း ကောင်း တည်ရှိလေ၏။

၁၂။ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် လေးဆယ် အညီအမျှ ရှိကုန်သော သွားတော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆံတော် မွေးညင်းတော်တို့ကို လည်းကောင်း တစ်ဆူစီတစ်ဆူစီ စကြဝဠာ အဆင့်ဆင့်သို့ အကြွင်းမဲ့ ဆောင်ယူကြ လေကုန်၏။

၁၃။ မြတ်စွာဘုရား၏ ကျောက်သပိတ်တော်သည် လည်းကောင်း၊ တောင်ဝှေးတော်သည် လည်းကောင်း၊ ခါးဝတ်သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသော သင်္ကန်းတော်သည် လည်းကောင်း ဝဇိရာပြည်၌ တည်ရှိ၏။ ခါးဝတ် သင်းပိုင်တော်သည် ကုလဃရမြို့၌ တည်ရှိ၏၊ အိပ်ရာခင်းတော်သည် ကပိလဝတ်ပြည်၌(တည်ရှိလေ၏)။

၁၄။ ရေစစ် (ဓမကရိုဏ်)သည် လည်းကောင်း၊ ခါးပန်းကြိုးသည် လည်းကောင်း၊ ပါဋ္ဋလိပုတ်ပြည်၌ တည်ရှိ၏။ ရေသနုပ်တော်သည် စမ္ပာပြည်၌ တည်ရှိ၏၊ ဥဏ္ဏာလုံ (မွေးရှင်တော်)သည် ကောသလတိုင်း၌ (တည်ရှိလေ၏)။

၁၅။ ထိုအခါ ဝတ်လဲတော်ပုဆိုးသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ တည်ရှိ၏၊ ဦးရစ် (ဗောင်းတော်)သည် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ တည်ရှိ၏၊ နိသီဒိုင်အခင်းသည် အဝန္တိတိုင်းတို့၌ တည်ရှိ၏၊ အိပ်ရာလွှမ်းသည် ဒေဝရဋ္ဌနိုင်ငံ၌ တည်ရှိလေ၏။

၁၆။ ထိုအခါ မီးပွတ်ခုံသည် မိထိလာမြို့၌ တည်ရှိ၏၊ ရေစစ်တော်သည် ဝိဒေဟတိုင်း နိုင်ငံ၌ တည်ရှိ၏၊ ပဲခွပ်တော်, အပ်ကျည်တော်သည်ကား ဣန္ဒပတ္ထမြို့၌ တည်ရှိလေ၏။

၁၇။ ထိုအခါ လူတို့သည် မြတ်စွာဘုရား သုံးစွဲတော်မူသည့် ကြွင်းသော ပရိက္ခရာတို့ကို အပရန္တဇနပုဒ်၌ (စေတီပုထိုး) ပြုကုန်၏။

၁၈။ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ ဓာတ်တော်သည် ပျံ့နှံ့လျက် ရှိ၏၊ ထိုအခါ ဤသို့ ပျံ့နှံ့ခြင်းသည် သတ္တဝါတို့အား အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းငှါ ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာ ဓမ္မတာ ဖြစ်လေသတည်း။ ။

ဓာတ်တော်ခွဲဝေခန်း ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပြီး၏။